

Ocena programowa
Kierunku pedagogika specjalna
Studia drugiego stopnia
Profil ogólnoakademicki
Raport Samooceny

Dolnośląska Szkoła Wyższa
ul. Strzegomska 55
53-611 Wrocław

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	17
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	25
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	30
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	54
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	61
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	69
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	74
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	89
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	92
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	98
Część III. Załączniki	100
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	100
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	110

Nazwa ocenianego kierunku studiów: pedagogika specjalna

1. Poziom studiów: studia drugiego stopnia (magisterskie)
2. Formy studiów: stacjonarne i niestacjonarne
3. Nazwa dyscyplin, do której został przyporządkowany kierunek
Nazwa dyscypliny wiodącej, do której został przyporządkowany kierunek:

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
pedagogika	96	80

Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku:

Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
	liczba	%
psychologia	13,5	11
nauki socjologiczne	7,0	6
filozofia	3,5	3

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Program studiów został opracowany na podstawie przepisów określonych w:

- a) Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2021. poz. 478 t.j.),
- b) Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2021 poz. 661 ze zm.),
- c) Ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. 2020 poz. 226),
- d) Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018 poz. 2218),
- e) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. 2021 poz. 890).

Symbol efektu kształcenia dla kierunku <i>pedagogika specjalna</i>	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Po zakończeniu studiów II stopnia na kierunku <i>pedagogika specjalna</i> , profil ogólnoakademicki, absolwent osiąga następujące efekty uczenia się:	Odniesienie do charakterystyk poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji (poziom 7)
WIEDZA absolwent zna i rozumie:		
PedSp2A_W01	miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk w ujęciu historycznym, kulturowym oraz jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami; współczesne kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej i jej osiągnięcia, nurty i systemy; subdyscypliny pedagogiki specjalnej; terminologię, teorie i metodologię badań	P7U_W P7S_WG
PedSp2A_W02	założenia metodologii badań w pedagogice specjalnej, główne orientacje badawcze (m.in. filozoficzne źródła koncepcji świata społecznego i koncepcji wiedzy), strategie i metody badań stosowanych w naukach społecznych; rozumie postulat wieloparadygmatyczności uprawiania badań w pedagogice specjalnej i ich etycznego wymiaru	P7S_WG
PedSp2A_W03	koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne - stanowiące teoretyczne podstawy działalności w pedagogice specjalnej i prowadzonych w tym obszarze badań	P7S_WG
PedSp2A_W04	strukturę i funkcje systemu edukacji specjalnej, integracyjnej i inkluzyjnej; cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych, pomocowych i terapeutycznych, ich specyfikę i uwarunkowania społeczne	P7U_W P7S_WG/K
PedSp2A_W05	wybrane socjologiczne, antropologiczne i pedagogiczne koncepcje relacji społecznych, oddziaływań grupowych i środowiskowych; znaczenie kontekstu interakcyjnego i kulturowego dla współczesnej praktyki pedagogicznej, rehabilitacyjnej i resocjalizacyjnej	P7U_W P7S_WK

PedSp2A_W06	dylematy współczesnej cywilizacji, np.: procesy globalizacji, zjawiska nierówności społecznej, ekonomicznej, wykluczania, dyskryminacji oraz obecności ideologii w życiu społecznym; uwarunkowania tych procesów i zjawisk, ich wpływ na życie jednostki oraz edukację, rehabilitację i resocjalizację	P7U_W P7S_WK
PedSp2A_W07	bezpieczeństwo i higienę pracy w wybranych instytucjach: edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych, pomocowych i terapeutycznych; rozumie konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	P7S_WK
UMIĘTNOŚCI absolwent potrafi:		
PedSp2A_U01	samodzielnie posługiwać się odpowiednimi ujęciami teoretycznymi w zakresie analizowania motywów i wzorów zachowań uczestników złożonych sytuacji pedagogicznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych oraz identyfikowania rodzajów więzi społecznych i rządzących nimi prawidłowości	P7U_U P7S_UW
PedSp2A_U02	wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów pedagogicznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych a także diagnozowania, projektowania i przewidywania skutków konkretnych działań pedagogicznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych na prezentowanych przykładach lub własnej działalności	P7U_U P7S_UW
PedSp2A_U03	samodzielnie zdobywać i przetwarzać wiedzę, dobierać środki i metody pracy w celu rozwiązania konkretnych problemów edukacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym); samodzielnie formułować wnioski i zaprezentować wyniki badań z wykorzystaniem ICT	P7U_U P7S_UW
PedSp2A_U04	korzystać z różnych kanałów i technik komunikacyjnych, sprawnie posługiwać się językiem specjalistycznym – w mowie i w piśmie oraz efektywnie porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk	P7U_U P7S_UK
PedSp2A_U05	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii	P7S_UK
PedSp2A_U06	samodzielnie zaplanować i zorganizować zadania badawcze i praktyczne związane z działalnością pedagogiczną, rehabilitacyjną, resocjalizacyjną i efektywnie kierować pracą zespołu	P7U_U P7S_UO
PedSp2A_U07	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych tym zakresie	P7U_U P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE absolwent jest gotów do:		
PedSp2A_K01	dostrzegania, obserwacji i interpretacji oraz krytycznego oglądu różnorodnych zjawisk społecznych, edukacyjnych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych z wykorzystaniem zróżnicowanych źródeł	P7S_KK
PedSp2A_K02	krytycznego uznawania wiedzy w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych – zarówno badawczych, jak i praktycznych	P7U_K P7S_KK
PedSp2A_K03	działań w różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach edukacyjnych, opiekuńczych, wychowawczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych, w sektorze rządowym, samorządowym i pozarządowym, rozumie ich uwarunkowania społeczne	P7U_K P7S_KO
PedSp2A_K04	inicjowania działań edukacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych na rzecz interesu publicznego, budowania sieci wsparcia dla jednostek i grup społecznych oraz animowania prac nad rozwojem uczestników procesów edukacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych oraz wspierania ich samodzielności w zdobywaniu wiedzy i umiejętności, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, a także inspirowania ich do działań na rzecz całościowego uczenia się	P7U_K P7S_KO
PedSp2A_K05	ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny swych kompetencji i doskonalenia umiejętności zawodowych, do rozwiązywania dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą w zawodzie, stosowania optymalnych rozwiązań zgodnie z zasadami etyki; krytycznej refleksji nad własną praktyką zawodową	P7U_K P7S_KR

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Małgorzata OLENIACZ	Doktor, profesor DSW, Menedżer Kierunku, Przewodnicząca Rady Programowej Kierunku
Joanna MINTA	Doktor, profesor DSW, Dziekan Wydziału Studiów Stosowanych
Marek HEINE	Doktor habilitowany, profesor DSW, Nauczyciel akademicki, Członek Rady Programowej Kierunku
Magdalena CZUBAK-KOCH	Doktor, prof. DSW, Prodziekan ds. Studentów i współpracy z otoczeniem
Bożena BARTOSIK	Doktor, Nauczyciel akademicki, Członek Rady Programowej Kierunku
Dariusz RUTKOWSKI	Doktor, Nauczyciel akademicki, Członek Rady Programowej Kierunku
Marcin STARNAWSKI	Doktor, Nauczyciel akademicki, Członek Kolegium Studiów Pedagogicznych
Aleksandra Nędza	Specjalista ds. administracyjnych, Biuro Dziekana
Anna Andrejów-Kubów	Dyrektor Biura Nauki
Dariusz Marciniak	Magister, Dyrektor Działu Administracji
Ewa Suchożebrska	Magister, Dyrektor Biura Karier i Praktyk
Zuzanna Dyrz	Magister, Dyrektor Biura Międzynarodowej Wymiany Akademickiej

Prezentacja uczelni

Dolnośląska Szkoła Wyższa z siedzibą we Wrocławiu jest akademicką uczelnią niepubliczną, dążącą do doskonałości w nauczaniu, badaniach i upowszechnianiu dorobku akademickiego, promującą nowatorskie podejście do uczenia się i budującą sieci badawcze na poziomie krajowym i międzynarodowym, a także aktywnie działającą na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego. Ta trzecia misja uczelni jest realizowana w szczególności przez programy edukacyjne, projekty badawczo-rozwojowe, wdrażanie innowacji społecznych i technologicznych oraz współpracę z pracodawcami, organizacjami obywatelskimi, samorządem lokalnym oraz instytucjami oświaty i kultury. Dolnośląska Szkoła Wyższa jest członkiem Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Niepublicznych. We wrześniu 2019 r. uczelnia podpisała Deklarację Społecznej Odpowiedzialności Uczelni (DSOU). Z końcem marca 2021 r. Dolnośląska Szkoła Wyższa została przyjęta do grona sygnatariuszy międzynarodowej deklaracji Magna Charta Universitatum, po uzyskaniu formalnego poparcia 3 uczelni europejskich. Przystąpienie do Magna Charta Universitatum w czerwcu 2021 r. jest zobowiązaniem do podtrzymywania i rozwijania wskazanych wyżej wartości i potwierdzeniem akademickiej misji DSW, w której występuje jedność wysokiej jakości badań naukowych oraz kształcenia realizowanego na wszystkich poziomach studiów, gdzie rozwój społeczności akademickiej wzmacniany jest potencjałem instytucjonalnym, gwarantowanym przez przejrzyste procedury i procesy.

Przedmiotem podstawowej działalności DSW jest: kształcenie studentów, doktorantów oraz przygotowanie ich do wykonywania określonych zawodów, kształcenie kadr naukowych, prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenie usług badawczych, rozwijanie i upowszechnianie kultury, wiedzy, wyników badań naukowych w społeczeństwie.

DSW jest uczelnią o statusie akademickim. Od chwili powołania (od 1997 roku) uczelnia prowadziła dwa kierunki studiów: pedagogikę i pedagogikę specjalną na studiach I stopnia. W dalszych latach działalności uzyskała uprawnienia do kształcenia na innych kierunkach studiów (np. dziennikarstwo, administracja, psychologia). Aktualnie prowadzi 13 kierunków na studiach I stopnia, 11 na studiach II stopnia; uruchomiono także 3 kierunki na jednolitych studiach magisterskich. Dolnośląska Szkoła Wyższa prowadzi studia doktoranckie w dyscyplinie pedagogika, a od 2019 roku Szkołę Doktorską w dyscyplinie pedagogika oraz w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach. DSW zapewniła także warunki do umiędzynarodowienia przez zbudowanie oferty w języku angielskim na wszystkich stopniach kształcenia, wspieranie kontaktów zagranicznych badaczy i finansowanie aktywności międzynarodowej, wymianę studentów i kadry, budowanie międzynarodowych, interdyscyplinarnych zespołów badawczych, aktywny udział w pracach stowarzyszeń europejskich i światowych. Jest partnerem, a w dwóch przypadkach liderem międzynarodowych projektów badawczych, prowadzi własne wydawnictwo naukowe, cztery czasopisma, znajdujące się w wykazie czasopism naukowych Ministerstwa Edukacji i Nauki, (w tym 3 związane z dyscypliną pedagogika, a dwa z nich przyjęte do bazy ERIH PLUS); jest organizatorem międzynarodowych i ogólnopolskich wydarzeń naukowych.

Uczelnia od 16 lat zajmuje 1. miejsce wśród uczelni niepublicznych w województwie dolnośląskim w *Rankingu Szkół Wyższych Perspektywy*. W rankingu z 2021 r. zajęła również 8. miejsce wśród najlepszych uczelni niepublicznych w Polsce. Od roku akademickiego 2020/2021 Dolnośląska Szkoła Wyższa pełni rolę eksperta w projekcie Ministerstwa Edukacji i Nauki „Modelowa Szkoła Ćwiczeń”.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych specjalności/specjalizacji

Koncepcja kształcenia na kierunku *pedagogika specjalna* studia drugiego stopnia profil ogólnoakademicki wpisuje się w założenia *Strategii Dolnośląskiej Szkoły Wyższej na lata 2019–2021*. Aktualnie trwają prace nad Uchwaleniem przez Senat nowej strategii na lata 2022–2025. Koncepcja uwzględnia zasoby i możliwości jej realizacji, potrzeby rynku pracy oraz otoczenia społeczno-gospodarczego, obowiązujące regulacje prawne i wzorce międzynarodowe, a także opinie interesariuszy zewnętrznych oraz wewnętrznych. Dotychczasową misją Uczelni (2019-2022) było budowanie akademickości, innowacyjności i relacji z rynkiem pracy w oparciu o takie wartości, jak: podmiotowość studenta jako partnera i klienta wewnętrznego, realizacja podstawowych zadań uczelni oraz niezależne, społecznie zaangażowane projekty badawcze i rzetelność w badaniach naukowych. W perspektywie strategicznej (2022-2025) misja Uczelni nie będzie znacząco różniła się od dotychczasowych założeń. Dolnośląska Szkoła Wyższa to uczelnia, w której pełna integracja działalności naukowej z kształceniem buduje doskonałość dydaktyczną nauczycieli w pracy ze studentami i słuchaczami. Podstawowymi priorytetami w zarządzaniu Uczelnią i wzmacnianiu jej siły oraz oddziaływania lokalnego i międzynarodowego są: partycypacja i współpraca studentów i pracowników, praktyczność i otwartość na otoczenie rynkowe i kierowanie się zasadami zrównoważonego rozwoju i rachunku ekonomicznego. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest też zgodna z założeniami rządowego dokumentu kształtującego politykę państwa wobec edukacji, tj. Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030, w którego tworzeniu aktywnie uczestniczyli pracownicy naukowcy DSW.

W perspektywie strategicznej (2019-2021) wizja Uczelni brzmiała: „dążymy do tego, aby Dolnośląska Szkoła Wyższa jako aktywny podmiot Federacji Naukowej WSB-DSW, utwierdziła swój status znaczącej uczelni akademickiej, liczącej się w krajowym i międzynarodowym środowisku badań naukowych i rozwojowych. Dolnośląska Szkoła Wyższa stanie się silnym ekonomicznie i wiarygodnym pracodawcą i będzie zdolna do nowoczesnych inwestycji w rozwój na rzecz swoich studentów i interesariuszy.” W ramach realizacji założeń zawartych w wizji, które będą kontynuowane w kolejnej perspektywie strategicznej (2022-2025), DSW współpracuje z Federacją Naukową WSB-DSW rozwijając wspólne przedsięwzięcia badawcze, realizując strategię rozwoju dyscyplin, m.in. pedagogiki. Ponadto Uczelnia stale wzmacnia swoje zasoby: naukowe (np. przez realizację różnorodnych przedsięwzięć badawczych; ciągłe aplikowanie w krajowych i międzynarodowych konkursach o granty badawcze; tworzenie wewnątrzuczelnianych, krajowych i międzynarodowych, interdyscyplinarnych i wielosektorowych sieci i zespołów badawczych), dydaktyczne (np. przez rozwój oferty kierunków; szkolenia związane z doskonaleniem kształcenia zdalnego); infrastrukturalne (np. przez doskonalenie zaplecza IT w zakresie sprzętu i oprogramowania, które może być wykorzystywane w pracach badawczych i zajęciach dydaktycznych). Dolnośląska Szkoła Wyższa jako pracodawca, zgodnie z Europejską Kartą Naukowca, prowadzi transparentną politykę oceny pracy nauczycieli akademickich (ocena bieżąca, okresowa i ocena dokonywana przez studentów).

Dolnośląska Szkoła Wyższa umożliwiła rozwój kadry w zakresie awansu naukowego i doskonalenia kompetencji dydaktycznych. Wszystkie powyżej wymienione zadania realizowane są w trosce o jak najlepszą jakość kształcenia osób studiujących w DSW. Przejawia się to w stosowanych metodach dydaktycznych; dostępie do najnowszej literatury; pracy dydaktycznej badaczy specjalizujących się w badaniach edukacyjnych; włączania studentów do zespołów badawczych oraz inspirowania i stwarzania warunków do podejmowania samodzielnych prób projektowych i badawczych o charakterze interdyscyplinarnym (np. Akademia Umiejętności, Konkurs Rektora na najlepsze prace licencjackie), współpracy z praktykami: nauczycielami, wychowawcami, pedagogami specjalnymi; stałej kooperacji z instytucjami oświatowymi i wychowawczymi, edukacyjnymi, rehabilitacyjnymi, resocjalizacyjnymi, organizacjami pozarządowymi zajmującymi się edukacją, organami prowadzącymi szkoły.

Kierunek *pedagogika specjalna*, studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, rozwijany jest w oparciu o zidentyfikowane potrzeby studentów, realia rynku pracy, oczekiwania pracodawców. DSW prowadzi stały monitoring potrzeb studentów i pracodawców, zarówno przez własne działania, jak i danych, raportów, ekspertyz dokonywanych przez Założyciela Uczelni (np. Badania Atrybutów Marki - BAM czy Analiza potrzeb rynku dolnośląskiego). Przy aktualizacji programów kierunków studiów DSW szczególnie korzysta z raportów dedykowanych danemu kierunkowi (np. pedagogice specjalnej) oraz wyników ewaluacji zajęć dokonywanych po każdym semestrze w systemie USOS przez studentów kierunku (analizowane są pytania zamknięte o otwarte). Studia na ocenianym kierunku uwzględniają zmiany zachodzące w kulturze, społeczeństwie i technologii, przygotowują absolwentów do pracy w ciągle przeobrażających się realiach z uwzględnieniem kompetencji profesjonalnych, refleksyjnej praktyki oraz indywidualnego podejścia w pracy edukacyjnej/ pedagogicznej/ nauczycielskiej /terapeutycznej/ rehabilitacyjnej/ resocjalizacyjnej z drugim człowiekiem. Kształcąc studentów inspirujemy się tradycjami myśli pedagogicznej oraz odnosimy się do najnowszych badań naukowych i trendów edukacyjnych (np. ścisła współpraca z organizacjami pozarządowymi w ramach włączania praktyków do procesu kształcenia czy towarzystwami zajmującymi się osobami z niepełnosprawnościami np. przez wspólną organizację konferencji naukowej).

Studenci na kierunku *pedagogika specjalna* studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim mają możliwość kształcenia w zakresie następujących modułów (zaproponowanych przez interesariuszy zewnętrznych oraz zespół DSW):

1. *Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną z terapią autyzmu* – moduł skierowany do osób, które są zainteresowane zdobyciem wiedzy i umiejętności potrzebnych do pracy pedagogicznej i rehabilitacyjnej z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi z niepełnosprawnością intelektualną i stanami ze spektrum autyzmu. Studenci nauczą się rozpoznawania trudności rozwojowych oraz dobierania i refleksyjnego stosowania metod terapii w planowaniu i realizacji pracy terapeutycznej z osobami z niepełnosprawnością intelektualną i spektrum autyzmu.
2. *Pedagogika resocjalizacyjna z interwencją kryzysową* – jest propozycją dla osób, które chciałyby pogłębić wiedzę i umiejętności potrzebne do pracy z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi z zaburzeniami zachowania, zagrożonymi niedostosowaniem społecznym i niedostosowanymi społecznie. Studenci nauczą się diagnozowania, projektowania, realizacji i ewaluacji oddziaływań pomocowych wobec jednostek i grup zagrożonych patologią i wykluczeniem społecznym.

3. *Terapia zajęciowa z psychomotoryką* – moduł skierowany jest do osób, które chciałyby pogłębić wiedzę i umiejętności potrzebne do pracy z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi z różnymi niepełnosprawnościami i trudnościami rozwojowymi za pomocą metod i technik terapii zajęciowej. Wzbogacony jest o treści dotyczące psychomotoryki, która jest nowym nurtem terapeutycznym zorientowanym na integralny rozwój osoby – szczególnie wrocławskie szkoły psychomotoryki: „psychomotoryka spotkania”.
4. *Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka z psychomotoryką* – moduł skierowany jest do osób, które chciałyby pogłębić wiedzę i umiejętności potrzebne do pracy z małymi dziećmi przejawiającymi nieprawidłowości w rozwoju psychoruchowym. Przygotowuje do pracy w interdyscyplinarnych zespołach realizujących diagnozę i terapię dzieci na wczesnych etapach rozwoju. Ta specjalność również wzbogacona jest o treści dotyczące psychomotoryki.
5. *Pedagogika specjalna dzieci z niepełnosprawnościami oraz edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna/Speciální pedagogika pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami a pedagogika předškolního věku a učitelství pro I. stupeň základních škol* (specjalność w języku czeskim) – jest to moduł dedykowany kandydatom z Republiki Czeskiej zainteresowanych problematyką edukacji włączającej, zdobyciem wiedzy z zakresu planowania i realizacji działań edukacyjnych i rehabilitacyjnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Biorąc pod uwagę specyfikę studiów pedagogicznych na drugim stopniu oferta skierowana była przede wszystkim do absolwentów następujących kierunków pierwszego i drugiego stopnia: *pedagogika specjalna*, pedagogika, logopedia, resocjalizacja i profilaktyka społeczna oraz po innych kierunkach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela lub z przygotowaniem pedagogicznym.

Aktualnie, w związku ze zmianami w podstawach prawnych kształcenia na kierunku *pedagogika specjalna*, dokonaliśmy ostatniego naboru na studia drugiego stopnia. Kierunek *pedagogika specjalna* studia drugiego stopnia profil ogólnoakademicki zostanie wygaszony z dniem 30 września 2023 r. Uczelnia będzie prowadzić kształcenie na kierunku na jednolitych studiach magisterskich.

1.2. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, w tym do głównych kierunków działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których kierunek jest przyporządkowany oraz najważniejszych osiągnięć naukowych uczelni w tym zakresie z ostatnich 5 lat będących wynikiem tej działalności (kategoria naukowa, prestiżowe publikacje, granty, nagrody, awanse naukowe), a także sposobów wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach

Kierunek *pedagogika specjalna*, studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim osadzony jest w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinach naukowych: pedagogika, psychologia, nauki socjologiczne oraz sięga do dorobku filozofii, dyscypliny z nauk humanistycznych. Interdyscyplinarny charakter kierunku przyczynia się do wszechstronnego rozwoju studentów dzięki możliwości sięgania do tak zróżnicowanego dorobku naukowego, podejmującego problematykę z zakresu współczesnej pedagogiki specjalnej.

Koncepcja kształcenia na prowadzonym przez uczelnię kierunku *pedagogika specjalna* studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim powstała w oparciu o działalność naukowo-badawczą pracowników DSW. Kadre kierunku stanowią uznani badacze, aktywnie realizujący badania naukowe,

finansowane ze środków krajowych i międzynarodowych, osadzone w dyscyplinach do których przypisany jest oceniany kierunek. Rezultaty prowadzonych badań są bezpośrednio wykorzystywane w pracy ze studentami, a nauczyciele akademicy Dolnośląskiej Szkoły Wyższej dzielą się swoimi doświadczeniami badawczymi i efektami swej aktywności, m.in w ramach prowadzenia zajęć z takich przedmiotów kierunkowych i wybieralnych jak np. *andragogika*, *pedeutologia* czy *współczesne problemy pedagogiki specjalnej*.

Uczelnia posiada uprawnienia akademickie do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinie pedagogika (dawna kategoria B). W latach 2016-2021 pięciu pracowników DSW, prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku uzyskało stopień doktora, czterech stopień doktora habilitowanego, a jedna osoba tytuł profesora. W ocenianym okresie pracownicy Kolegium Studiów Pedagogicznych, otrzymali także prestiżowe nagrody, przyznane za działalność dydaktyczną oraz publikacje. Szczegółowe informacje na ten temat zostały opisane w punkcie 4.2 kryterium 4.

Wśród projektów badawczych realizowanych przez kadre akademicką DSW w dyscyplinie pedagogika w latach 2016-2022 prowadzone są badania dotyczące następującej problematyki: możliwości wykorzystania autorskich próbek zadaniowych, Inwentarza Kompetencji Emocjonalno-Społecznych (IKES) oraz MOT-4-6 w Psychomotoryce Spotkania (dr hab. J. Kruk-Lasocka, dr B. Bartosik, dr A. Szymajda); zaburzenia integracji sensorycznej i poziom rozwoju emocjonalno-społecznego dzieci z zespołem Downa (dr B. Bartosik); humor w kreowaniu klimatu społecznego instytucji resocjalizacyjnych dla nieletnich (dr hab. Anna Karłyk-Ćwik); wypalenie zawodowe kadry pedagogicznej zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (dr hab. Anna Karłyk-Ćwik); starzenia się i starości - w tym geragogiki specjalnej (A. A. Zych); tyflopedagogiki – w tym aktywności ruchowej osób z uszkodzonym wzrokiem (D. Rutkowski), ale także w obszarze całościowego uczenia się, tutoringu szkolnego, wielojęzyczności i edukacji językowej w szkole, dyskryminacji w szkole, szkół alternatywnych, karier nietradycyjnych studentów, polityki edukacyjnej, społecznej odpowiedzialności uczelni, praktyk poradniczych, radzenia sobie z izolacją społeczną.

W dyscyplinie psychologia w Dolnośląskiej Szkole Wyższej prowadzone są badania z zakresu: zdrowia psychicznego (prof. A. Kiejna, mgr E. Cichoń, mgr T. Cyrkot), psychospołecznych skutków izolacji (dr B. Rajba), terapii uzależnień i przeciwdziałania przemocy (dr D. Dyjakon, mgr W. Klimczak), relacji człowiek - nowoczesne technologie (dr T. Niemiec).

Badania realizowane w zakresie dyscypliny filozofia koncertują się wokół powiązań filozofii z literaturą dziecięcą oraz społecznej wartości sztuki i dziedzictwa kulturowego.

W dyscyplinie nauki socjologiczne prowadzone są badania powiązane z polityką edukacyjną ogólnopolską i regionalną, budowaniem strategii oświatowych oraz rolą kapitału społecznego w edukacji.

Na pograniczu badań pedagogiczno-socjologicznych prowadzone są studia nad teorią strukturacji A. Giddensa, teorią pola P. Bourdieu oraz teorią transformatywnego uczenia się J. Mezirowa. W publikacjach naukowych pracowników DSW szczegółowo opisane są efekty prowadzonych przez nich badań (Załącznik 2.4 oraz 2.9).

Kompetencje badawcze (naukowe) są kluczowym elementem pakietu efektów uczenia się założonych dla ocenianego kierunku, co znajduje swoje odzwierciedlenie w programie studiów oraz zasadach przygotowania i oceny prac magisterskich. Mają one charakter badawczy bądź teoretyczno-koncepcyjny. Absolwent kierunku *pedagogika specjalna* potrafi zatem zastosować zasady metody naukowej do interpretacji procesów i zjawisk z przestrzeni społecznej związanej z przyszłą pracą zawodową. Funkcją studiów drugiego stopnia na kierunku *pedagogika specjalna* jest rozwój

kompetencji akademickich związanych z teoretycznymi podstawami metod stosowanych w praktyce zawodowej w danej specjalności oraz naukowymi podstawami przygotowywania rozwiązań własnych adekwatnie do zróżnicowanego obszaru zawodowego, który zasilają absolwenci kierunku.

Dbając o przygotowanie studentów do rozumienia wiedzy naukowej, logiki i metodologicznych wymogów jej tworzenia oraz prowadzenia samodzielnych badań program studiów obejmuje rozbudowany moduł pracy dyplomowej (moduł tworzą przedmioty: *Analiza tekstów naukowych i elementy logiki, Warsztat pracy naukowej, Metody i techniki badań pedagogicznych, Seminarium magisterskie 1,2,3*), poprzedzony zajęciami z *Metodologii badań społecznych*. Studenci studiów drugiego stopnia mają możliwość uczestniczenia we wszystkich seminariach naukowych oraz szkoleniach dedykowanych młodym badaczom, w tym szkoleniach realizowanych w ramach Szkoły Doktorskiej.

Od roku akademickiego 2021/2022, dostrzegając zwiększającą się potrzebę nie tylko rozwijania umiejętności projektowania i prowadzenia badań, ale także wykorzystania w ich realizacji nowoczesnych technologii, oferujemy studentom studiów drugiego stopnia zajęcia fakultatywne z tego zakresu. Wykładowcy DSW – dr hab. Paweł Rudnicki, prof. DSW oraz dr Karolina Reinhard – dzieląc się swoimi doświadczeniami badawczymi, zaproponowali program, w ramach którego stworzyli studencką grupę badawczą. Wspólnie prowadzą badania dotyczące nauczycielskich doświadczeń edukacyjnych, wychowawczych i społecznych w czasie pandemii. Efektem tych prac będzie przygotowanie monografii z rozdziałami napisanymi przez studentów (złożenie manuskryptu grudzień 2022 r.). W ramach aktywności grupy badawczej studenci są przygotowywani do wykonania pracy badawczej od etapu projektowania badania (cele badania, pytania badawcze, projektowanie narzędzi badawczych), przez jego realizację (analiza danych zastanych wg obranego klucza, realizacja kilkudziesięciu epizodycznych wywiadów narracyjnych); techniczne opracowanie danych (z wykorzystaniem oprogramowania f4 transkrypt i trint.com); analizę materiałów badawczych (z wykorzystaniem oprogramowania Atlas.ti), do przygotowania tekstów wchodzących w skład monografii.

Tabela 1a. Powiązanie wybranych efektów uczenia się i treści kształcenia realizowanych na kierunku *pedagogika specjalna* z obszarami badań naukowych pracowników DSW prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku

Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Nazwa przedmiotu	Obszar prowadzonych badań naukowych
PedSp2A_W04	Psychoprofilaktyka stresu i wypalenia zawodowego	Badania nad wypaleniem zawodowym kadry pedagogicznej zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich: diagnoza i rekomendacje profilaktyczne (A. Karłyk-Ćwik)
PedSp2A_U03	Diagnostyka i terapia resocjalizacyjna	Badania nad humorem w kreowaniu klimatu społecznego instytucji resocjalizacyjnych dla nieletnich (A. Karłyk-Ćwik)
PedSp2A_W06	Współczesne problemy pedagogiki specjalnej	Badania podmiotowości dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną w zróżnicowanych formach aktywności społecznej (J. Kruk-Lasocka)
PedSp2A_K02	Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK)	Badania nad wykorzystaniem robota społecznego NAO do rozpoznawania stanów ze spektrum autyzmu i do badań nad wzajemnością społeczno-emocjonalną dzieci w wieku przedszkolnym (J. Kruk-Lasocka, B. Bartosik)
PedSp2A_U02	Problemy diagnozy i konstruowania programów terapeutycznych	Badania nad adaptacją opracowanych narzędzi diagnostycznych do badań dzieci i dorosłych z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną – Inwentarz Kompetencji Społecznych IKES, Inwentarz Kompetencji do Samostanowienia IKS (J. Kruk-Lasocka, B. Bartosik, A. Szymajda)

PedSp2A_W05	Pedeutologia	Badania nad tutoringiem szkolnym (S. Krzychała)
PedSp2A_U02	Andragogika	Badania nad europejskim szkolnictwem wyższym i polityką wobec tzw. grup nietradycyjnych studentów oraz wzmacnianiem potencjału ich zatrudnialności; całościowym uczeniem się i jego promocją w obszarze edukacji obywatelskiej, instytucji, pracodawców, środowisk lokalnych i regionalnych. (E. Kurantowicz, M. Czubak-Koch, A. Bilon-Piórko)

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

W trakcie tworzenia koncepcji studiów na kierunku *pedagogika specjalna* drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, zgodnie ze wskazaniem znowelizowanej Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* oraz wymogami stawianymi przez Zintegrowany System Kwalifikacji i Polską Ramę Kwalifikacji, odbyły się konsultacje programowe z interesariuszami zewnętrznymi, reprezentującymi dolnośląskie środowisko z branży oświatowej i edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej. Interesariusze ci stanowią przyszłą bazę dla odbywania przez naszych studentów praktyk przewidzianych w programie studiów zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym. Oferta kształcenia na kierunku *pedagogika specjalna*, drugiego stopnia, profil ogólnoakademicki odpowiada na coraz większe potrzeby w zakresie umiejętności kadr w instytucjach związanych z rozwojem umiejętności, w tym nie tylko i instytucjach edukacji specjalnej formalnej (system oświaty), ale też w innych instytucjach, w których realizowane są działania edukacyjne i rehabilitacyjne w szerokim tego słowa znaczeniu. Wiąże się to z dynamiką zmian cywilizacyjnych, rozwojem gospodarczym kraju i regionu, co rodzi zapotrzebowanie na specjalistów/pedagogów specjalnych w obszarach identyfikowanych wraz z interesariuszami uczelni, co znajduje odzwierciedlenie w ofercie specjalności oraz w treściach kształcenia.

Wsparcie rozwoju gospodarczego, z jednej strony, wymaga dobrej diagnozy oraz tworzenia rozwiązań w zakresie wsparcia rozwoju umiejętności obywateli. Z drugiej strony obserwuje się efekty dynamiki społeczno-gospodarczej w sferze psychospołecznej działania jednostek. Stąd w pakiecie specjalności na kierunku znajduje się zarówno oferta związana z kształceniem specjalistów placówek oświatowych (moduł wybieralny: edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną z terapią autyzmu), jak i związanych ze wsparciem terapeutycznym i rehabilitacyjnym poza systemem edukacji (terapia zajęciowa z psychomotoryką, wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka z psychomotoryką), a także w obszarze szeroko rozumianego wychowania i profilaktyki społecznej (pedagogika resocjalizacyjna z interwencją kryzysową).

Uczelnia przy tym aktywnie współpracuje z władzami edukacyjnymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, przygotowując rozwiązania strategiczne dla systemu edukacji. Pracownicy uczelni aktywnie uczestniczyli w pracach nad Zintegrowaną Strategią Umiejętności 2030, podejmując prace nad Strategią Rozwoju Edukacji Zawodowej na Dolnym Śląsku, czy pracowali nad stworzeniem Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej. Aktualnie realizuje się współpraca w projekcie pilotażowym związanym z wdrażaniem Specjalistycznych Centrów Wspierania Edukacji Włączającej. Nauczyciele akademicy Kolegium Pedagogicznego pracują jako konsultanci – eksperci w tym projekcie. Działania w tego rodzaju projektach są okazją do wykorzystania naukowego potencjału Uczelni oraz tworzą zaplecze współpracy z interesariuszami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi.

1.4. Sylwetki absolwenta, przewidywanych miejsc zatrudnienia absolwentów

Celem kształcenia na kierunku *pedagogika specjalna* studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim jest przygotowanie studenta do profesjonalnej i refleksyjnej pracy w szerokim obszarze zawodowym związanym z wyzwaniami edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami i niedostosowaniem społecznym zarówno w instytucjach oświatowych, jak i poza systemem oświaty. Celem jest także przygotowanie studenta do kontynuacji nauki w szkole doktorskiej lub trybu eksternistycznego złożenia pracy doktorskiej, bądź pracy w instytucjach prowadzących badania lub opracowujących diagnozy i ekspertyzy w obszarze pedagogiki specjalnej.

Jednym z priorytetów Uczelni jest również gruntowe przygotowanie absolwentów do podejmowania ról społecznych i zawodowych, odpowiadających potrzebom współczesności, dążąc tym samym do kształtowania uczących się przez całe życie, pracujących nad własnym rozwojem zaangażowanych obywateli. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w opracowanej dla kierunku koncepcji kształcenia, zawierającej istotną liczbę zajęć praktycznych, konwersatoriów i praktyk zawodowych związanych z wykorzystaniem wieloletnich doświadczeń Dolnośląskiej Szkoły Wyższej w kształceniu pedagogów specjalnych.

W szerokim spektrum efektów uczenia się oferowanych w ramach modułów przedmiotów do wyboru na ocenianym kierunku mieszczą się umiejętności:

- analizy złożoności relacji edukacji, wychowania, terapii, rehabilitacji osoby ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi w odniesieniu do współczesnych przemian społeczno-kulturowych;
- rozumienia procesów wychowania, socjalizacji i uczenia się, które przez cały okres życia człowieka;
- projektowania badań w zakresie pedagogiki specjalnej;
- analizy i interpretacji procesów edukacyjnych i rehabilitacyjnych oraz ich kulturowych i społecznych kontekstów;
- diagnozowania potrzeb i możliwości, a także wspomagania rozwoju osoby z różnego rodzaju utrudnieniami w rozwoju/niepełnosprawnościami/niedostosowaniem we wszystkich fazach życia;
- planowania działań edukacyjnych, rehabilitacyjnych i resocjalizacyjnych w instytucjach oświatowych i poza nimi;
- dostosowania działań edukacyjnych, rehabilitacyjnych i resocjalizacyjnych do potrzeb, możliwości i sytuacji życiowej osób z niepełnosprawnościami, niedostosowaniem;
- innowacyjnych metod organizowania pracy grupowej;
- wykorzystywania nowoczesnych technologii informacyjno-komputerowych (TIK) w pracy pedagoga specjalnego;
- refleksyjnego i krytycznego oglądu sytuacji osób z niepełnosprawnościami w kontekście rzeczywistości edukacyjnej i społeczno-kulturowej.

Moduły przedmiotów do wyboru oferowane w trakcie studiów na ocenianym kierunku pozwalają na odnalezienie się absolwentów w pracy w zróżnicowanej przestrzeni edukacyjnej i rehabilitacyjnej, powiązanej z wybranym modułem specjalnościowym zarówno w placówkach oświatowych, jak i w instytucjach zajmujących się edukacją i rehabilitacją osób z niepełnosprawnościami i niedostosowaniem społecznym poza oświatą.

Absolwenci kierunku *pedagogika specjalna* studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, mogą znaleźć zatrudnienie w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, warsztatach terapii zajęciowej, domach pomocy społecznej, środowiskowych domach samopomocy, poradniach i centrach

wczesnego wspomaganie rozwoju, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, ośrodkach interwencji kryzysowej, ośrodkach profilaktyczno-resocjalizacyjnych, kurateli sądowej, poradniach rodzinnych i poradniach specjalistycznych, innych instytucjach, w których udzielana jest pomoc osobom z niepełnosprawnościami i niedostosowaniem społecznym (również w sektorze pozarządowym), a więc w instytucjach i organizacjach rządowych, samorządowych i pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

Za najważniejsze wyróżniki programu studiów na kierunku *pedagogika specjalna* studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim należy uznać:

- inspirowanie do zdobywania na zaawansowanym poziomie wiedzy pedagogicznej obejmującej klasyczne oraz nowatorskie teorie, nurty myśli pedagogicznej, metodologię i metodykę działalności pedagogicznej, pozwalającej na rozumienie specyfiki pedagogiki specjalnej oraz jej powiązań z innymi dyscyplinami;
- stwarzanie możliwości nabywania przez studentów umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykorzystywania wiedzy i umiejętności w projektowaniu badań edukacyjnych związanych z obszarem pedagogiki specjalnej (edukacją i rehabilitacją osób z niepełnosprawnościami i zaburzeniami zachowania);
- kształtowanie umiejętności całościowego uczenia się i doskonalenia swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji pedagogicznych z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów;
- kształtowanie wrażliwości etycznej, refleksyjności oraz postaw prospołecznych i poczucia odpowiedzialności wobec drugiego człowieka – szczególnie Innego, a także grupy współpracowników i środowisko zawodowe.

Głównym założeniem programu jest dostosowanie go do zmieniających się warunków rynku pracy w obszarze edukacji (specjalnej i inkluzyjnej) w Polsce i za granicą, w sytuacji rosnącego nacisku na poszerzenie kompetencji zawodowych (m.in. intra- i interpersonalnych, diagnostycznych, pomocowych itp.) oraz nieustannego rozwoju umiejętności transferowalnych (w tym w zakresie krytycznego myślenia i kompleksowego rozwiązywania problemów, w zakresie umiejętności cyfrowych, zdolności adaptacyjnych lub pracy w zespole wielokulturowym). Elementy te kształtowane są w trakcie studiów poprzez szereg przedmiotów praktycznych, ale również teoretycznych, które pozwalają studentom nabyć wiedzę z zakresu ich dyscypliny, niezbędną do efektywnego przygotowania się aktywnego i świadomego życia zawodowego.

Przygotowując program kształcenia **wykorzystano następujące wzorce:**

1. Deskrytory dublińskie

http://ecahe.eu/w/index.php/Dublin_Descriptors

2. Subject benchmark statement, Education studies, 2007 i 2019,

https://www.qaa.ac.uk/docs/qaa/subject-benchmark-statements/subject-benchmark-statement-education-studies.pdf?sfvrsn=3ae2cb81_5

3. „Framework for Qualifications in the European Higher Education Area”

http://www.ecahe.eu/w/index.php/Framework_for_Qualifications_of_the_European_Higher_Education_Area

4. Polską Ramę Kwalifikacji.

1.6. Kluczowych kierunkowych efektów uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany

Katalog kierunkowych efektów uczenia na kierunku *pedagogika specjalna* studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim zawiera 7 efektów wiedzy, 7 efektów umiejętności oraz 5 efektów kompetencji społecznych. Efekty odnoszą się do dyscyplin: pedagogika, psychologia, nauki socjologiczne oraz filozofia, do których przyporządkowano kierunek.

Przyjęte dla kierunku efekty uczenia się są zgodne z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji odpowiednio na poziomie 7 (studia drugiego stopnia) Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK), określonymi dla studiów o profilu ogólnoakademickim. Uwzględniają one także opanowanie języka obcego na wymaganym poziomie biegłości, tj. B2+ na studiach drugiego stopnia z uwzględnieniem słownictwa specjalistycznego z zakresu kształcenia kierunkowego.

Zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia kluczowe efekty wiążą się z nabywaniem przez studentów kompetencji związanych z wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami, które pozwalają, w zależności od wybranego modułu przedmiotów wybieralnych, kierować swoje zainteresowania zawodowe na zadania o większym stopniu złożoności i skomplikowanych wymogach.

Tabela 2b. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się związane z dyscypliną wiodącą

Kierunkowe efekty uczenia się	Nazwa przedmiotu	Szczegółowe efekty uczenia się przewidziane dla przedmiotu – absolwent:
PedSp2A_W01 Absolwent zna i rozumie miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk w ujęciu historycznym, kulturowym oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami; współczesne kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej i jej osiągnięcia, nurty i systemy; subdyscypliny pedagogiki specjalnej, terminologię, teorie i metodologię badań	Doktryny pedagogiczne	charakteryzuje poznane doktryny pedagogiczne uwzględniając kontekst ich powstania
	Współczesne problemy pedagogiki specjalnej	objaśnia najnowszą terminologię stosowaną w pedagogice specjalnej
	Seminarium magisterskie	nazywa i formułuje złożone problemy badawcze posługując się językiem pedagogiki
PedSp2A_W04 Absolwent zna i rozumie strukturę i funkcje systemu edukacji specjalnej, integracyjnej i inkluzyjnej; cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych: wychowawczych, opiekuńczych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych, pomocowych i terapeutycznych, ich specyfikę i uwarunkowania społeczne	Prawo oświatowe i prawa dziecka	wskazuje źródła prawa oświatowego i obszary objęte regulacjami normatywnymi z tego zakresu
	Wczesna diagnoza rozwoju dziecka zagrożonego niepełnosprawnością	wymienia wybrane skale, arkusze i inwentarze do przeprowadzenia wielospecjalistycznej diagnozy dziecka
	Metody terapii małego dziecka	omawia wybrane metody terapii małego dziecka oraz możliwości ich stosowania
PedSp2A_U02 Absolwent potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów pedagogicznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych, a także diagnozowania, projektowania i przewidywania skutków konkretnych działań pedagogicznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych na	Doktryny pedagogiczne	wykorzystuje wiedzę teoretyczną w celu analizy współczesnych problemów edukacyjnych
	Andragogika	rozpoznaje indywidualne i społeczne wyznaczniki aktywności edukacyjnej dorosłych

prezentowanych przykładach lub własnej działalności	Współczesne problemy pedagogiki specjalnej	wykorzystuje naukowe podejście w rozwiązywaniu problemów osób z niepełnosprawnością, biorąc pod uwagę kategorie uszkodzeń i funkcji
	Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK)	wykorzystuje wiedzę o tworzeniu wizerunku medialnego w celu projektowania przekazu medialnego pod kątem integracji
<p>PedSp2A_U03 Absolwent potrafi samodzielnie zdobywać i przetwarzać wiedzę, dobrać środki i metody pracy w celu rozwiązania konkretnych problemów edukacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym), samodzielnie formułować wnioski i zaprezentować wyniki badań z wykorzystaniem ICT</p>	Pedeutologia	krytycznie korzysta z teorii pedeutologicznych, wskazując ich użyteczność w rozwiązywaniu problemów praktycznych
	Seminarium magisterskie	wskazuje możliwość wykorzystania efektów swojej pracy naukowej dla praktyki edukacyjnej
	Edukacja i rehabilitacja osób z autystycznego spektrum zaburzeń	dobiera i wykorzystuje dostępne materiały, środki i metody pracy oraz aranżuje i realizuje działania pedagogiczne sprzyjające nabywaniu nowych umiejętności przez osoby z autystycznym spektrum zaburzeń, wykorzystuje do tego nowoczesne technologie
<p>PedSp2A_K02 Absolwent jest gotów do krytycznego uznawania wiedzy w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych – zarówno badawczych, jak i praktycznych</p>	Doktryny pedagogiczne	jest świadomy praktycznych konsekwencji zastosowania poznanych koncepcji pedagogicznych
	Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK)	przejawia innowacyjną postawę wobec korzystania z różnych mediów w edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami

Niniejsze efekty są także zbiorem służącym do skutecznego kształtowania pożądanych na rynku pracy postaw, a więc szerokiego horyzontu, umiejętności globalnego spojrzenia na rynek i holistycznej organizacji pracy. Uszczegółowienie efektów uczenia się następuje na poziomie poszczególnych zajęć wykładowych i ćwiczeniowych, z których te drugie są dominującą formą, jako nastawione mocno na praktykę. Taki hierarchiczny opis umożliwia funkcjonowanie skutecznego systemu ich weryfikacji poprzez systematyczną kontrolę i ocenę osiągnięć studentów dokonywaną na bieżąco w trakcie realizacji zajęć przewidzianych w programie studiów. Odniesienie przedmiotowych efektów uczenia się do efektów kierunkowych obrazuje macierz efektów uczenia się stanowiąca załącznik do programu studiów (załącznik 2.1 do raportu) i szczegółowo zostały omówione w dalszej części Raportu. Osiągnięcie w pełni efektów kierunkowych jest więc gwarancją spełnienia oczekiwań rynku pracy i pracodawców.

Szczególną uwagę zwrócono na umiędzynarodowienie programu studiów na kierunku, w tym współpracę międzynarodową w zakresie kształcenia, wymianę studentów i nauczycieli akademickich, a także proporcje liczby studentów z zagranicy do ogólnej liczby studentów. Ważną rolę odegrały tu zwłaszcza uczestnictwo w programach wymiany międzynarodowej nauczycieli akademickich oraz studentów. Wymiana studentów odbywa się przede wszystkim w ramach Programu Erasmus+.

w którym uczestniczą zainteresowani studenci, wyjeżdżających Uczelni, z którymi na podpisane porozumienia DSW.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany

Program studiów na kierunku *pedagogika specjalna* (załącznik 2.1) studia drugiego stopnia profil ogólnoakademicki budowany jest w sposób zgodny z celami i misją uczelni. Program, konstruowany jest według krajowych oraz wewnętrznych wytycznych, takich jak *Uchwała nr 56/2021 Senatu Dolnośląskiej Szkoły Wyższej z siedzibą we Wrocławiu z dnia 26 maja 2021 roku w sprawie wytycznych do programów studiów obowiązujących od roku akademickiego 2021/2022* oraz *Wewnętrznym systemem zapewnienia jakości* odpowiada na potrzeby wszystkich uczestników procesu edukacji, w tym interesariuszy zewnętrznych. Treści programu kształcenia dobierane są zatem tak, by spełniały oczekiwania studentów związane z rozwojem osobistym oraz odnalezieniem się na rynku pracy. Jednocześnie akademicki profil gwarantuje, że studia te przygotowują studentów do dalszego etapu kształcenia w szkole doktorskiej. Program umożliwia również rozwój naukowy pracownikom akademickim oraz prowadzenie badań ze studentami, odpowiadając tym samym na potrzeby rozwoju badawczego uczelni w dyscyplinie pedagogika oraz możliwościom kadrowym uczelni, przy zachowaniu obowiązujących w Polsce przepisów prawnych.

Przy konstruowaniu programu studiów drugiego stopnia uwzględniane są najnowsze trendy edukacyjne w Polsce i na świecie (m.in. włączane są treści dotyczące Zintegrowanej Strategii Umiejętności - ZSU 2030) oraz najnowsze osiągnięcia i wyniki badań w zakresie pedagogiki, pedagogiki specjalnej i dyscyplin pokrewnych. W rezultacie, treści kształcenia zogniskowane są wokół najbardziej istotnych dla edukacji i rehabilitacji zagadnień, w tym zagadnień o charakterze interdyscyplinarnym. Poniższa tabela ukazuje wybrane treści oraz nazwy przedmiotów, na których są one realizowane.

Tabela 3. Zagadnienia i treści, na które położono nacisk w programie studiów

Treści i zagadnienia	Wybrane przedmioty, na których są realizowane
Człowiek i jego relacje z otoczeniem społeczno-kulturowym	Antropologia kulturowa, Andragogika, Komunikacja społeczna z elementami treningu interpersonalnego, Psychoprofilaktyka stresu i wypalenia zawodowego
Współczesne koncepcje i problemy pedagogiki specjalnej i nauk pokrewnych	Współczesne problemy pedagogiki specjalnej, Współczesne koncepcje filozofii i etyki, Współczesne problemy socjologii, Współczesne problemy psychologii, Metodologia badań społecznych
Zjawiska i procesy istotne dla wychowania, edukacji i rehabilitacji	Współczesne problemy pedagogiki specjalnej, Prawo oświatowe i prawa dziecka, Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK), Pedeutologia, przedmioty specjalnościowe
Prowadzenie badań naukowych i prac dyplomowych	Metodologia badań społecznych, Analiza tekstów naukowych i elementy logiki, Warsztat pracy naukowej, Metody i techniki badań pedagogicznych, Seminarium magisterskie

Treści powiązane ściśle z wybraną przez studenta specjalnością, odpowiadające specyficie praktyki tej specjalności oraz naukowej refleksji nad nią	Problemy diagnozy i konstruowania programów terapeutycznych (specjalność: Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną z terapią autyzmu); Readaptacja społeczna i pomoc postpenitencjarna (specjalność: Pedagogika resocjalizacyjna z interwencją kryzysową); Psychomotoryka w geragogice (specjalność: Terapia zajęciowa z psychomotoryką); Wczesna diagnoza i terapia logopedyczna (specjalność: Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka z psychomotoryką)
Kształcenie językowe	Warsztat kompetencji językowych, Seminarium magisterskie

Wszystkie realizowane treści odpowiadają proporcjom przypisania kierunku do wybranych dziedzin i dyscyplin naukowych, zgodnie z Uchwałą nr 37/2019 Senatu Dolnośląskiej Szkoły Wyższej z 28 maja 2019 r. Treści rozłożone są zatem według następujących proporcji: dyscyplina wiodąca – pedagogika 80%, dyscyplina uzupełniająca – psychologia 11%, dyscyplina uzupełniająca – nauki socjologiczne 6%, dyscyplina uzupełniająca – filozofia 3%.

Zakłada się, że wychowanie, edukacja, terapia, rehabilitacja to zjawiska wielowymiarowe, których zrozumienie wymaga refleksji i namysłu z różnych perspektyw. Program studiów na kierunku *pedagogika specjalna* zawiera uczenie się problemowe (*problem-based learning*) oraz uczenie zespołowe bazujące na wspólnej pracy i wspólnym poszukiwaniu rozwiązań (*colaborative learning*). Zogniskowane w ten sposób treści pozwalają na osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Poniższa tabela pokazuje sposób łączenia przykładowych treści w efektami kierunkowymi.

Tabela 4. Przykładowe powiązania treści kształcenia z efektami kierunkowymi

Wybrany efekt kierunkowy	Wybrany przedmiot realizujący efekt uczenia się	Wybrane treści z karty przedmiotu
Wiedza		
PedSp2A_W01 absolwent zna i rozumie: miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk w ujęciu historycznym, kulturowym oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami; współczesne kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej i jej osiągnięcia, nurty i systemy; subdyscypliny pedagogiki specjalnej, terminologię, teorie i metodologię badań	Doktryny pedagogiczne	Pedagogika niedyrektywna Carla Rogersa.
	Współczesne problemy pedagogiki specjalnej	Edukacja i rehabilitacja w kontekście podmiotowym i ekologicznym. Otwarte pytania dotychczasowych teorii stosowanych w pedagogice osób z niepełnosprawnościami, perspektywy i tendencje rozwoju.
	Seminarium magisterskie	Doskonalenie umiejętności analizowania pojęć, formułowania sądów, syntezy treści i analiz porównawczych.
Umiejętności		
PedSp2A_U02 Absolwent potrafi: wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów pedagogicznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych, a także diagnozowania, projektowania i przewidywania skutków konkretnych działań pedagogicznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych na	Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK)	Profesjonalne tworzenie wizerunku osoby z niepełnosprawnością w mediach.
	Prawo oświatowe i prawa dziecka	Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Kształcenie specjalne i jego organizacja.

prezentowanych przykładach lub własnej działalności		
Kompetencje społeczne		
PedSp2A_K01 Absolwent jest gotów do: dostrzegania, obserwacji i interpretacji oraz krytycznego oglądu różnorodnych zjawisk społecznych, edukacyjnych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych z wykorzystaniem zróżnicowanych źródeł	Współczesne problemy pedagogiki specjalnej	Rola pedagoga specjalnego w towarzyszeniu osobie z różnymi utrudnieniami w rozwoju, w drodze do autonomicznego funkcjonowania. Pedagogika włączająca - baza dla samostanowienia.
	Psychoprofilaktyka stresu i wypalenia zawodowego	Źródła stresu w zawodzie pedagoga specjalnego (kategorie stresorów). Rola zasobów w efektywnym zmaganiu się ze stresem.

Zakładane efekty uczenia się są więc realizowane poprzez treści, odpowiadające różnym dyscyplinom naukowym i przypisane do konkretnych przedmiotów, realizowanych w trakcie studiów. Treści kształcenia podawane są w kartach przedmiotów (Załącznik 2.1 do raportu).

Harmonogram programu studiów zakłada studia cztero - semestralne o łącznej liczbie 1539 godzin dla studiów stacjonarnych oraz od 825 do 831 godzin dla studiów niestacjonarnych (1138 godzin dla modułu w języku czeskim). Założony nakład pracy zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych wynosi 120 punktów ECTS. Rozkład punktów ECTS, w zależności od specjalności i wybranych kryteriów został przedstawiony w tabeli sumarycznej wskaźników ECTS (Załącznik 2.1 do raportu).

Studenci mogą dokonywać wyboru modułu przedmiotów wybieralnych, spośród kilku oferowanych przez uczelnię, w tym jeden z modułów proponowany jest w języku czeskim. Oferowane moduły przedmiotów wybieralnych to:

- Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną z terapią autyzmu (8 dodatkowych przedmiotów zogniskowanych na problematyce rozwoju osób z niepełnosprawnością intelektualną i spektrum autyzmu);
- Pedagogika resocjalizacyjna z interwencją kryzysową (8 dodatkowych przedmiotów skupionych na treściach związanych z patologiami społecznymi i metodami interwencji);
- Terapia zajęciowa z psychomotoryką (8 dodatkowych przedmiotów skoncentrowanych na roli terapii zajęciowej i psychomotoryki w procesie wspierania integralnego rozwoju człowieka);
- Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka z psychomotoryką (8 dodatkowych przedmiotów skupionych na treściach związanych z wczesną diagnozą i terapią małych dzieci);
- Pedagogika specjalna dzieci z niepełnosprawnościami oraz edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna/Speciální pedagogika pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami a pedagogika předškolního věku a učitelství pro I. stupeň základních škol (specjalność realizowana w języku czeskim z zakresu edukacji włączającej).

Przedmioty w ramach modułów wybieralnych wraz z praktykami oraz warsztatami doskonalącymi kompetencje w zakresie języków obcych tworzą pulę przedmiotów wybieralnych, których łączny nakład wynosi 48 punktów ECTS (53 w przypadku specjalności w języku czeskim). Przedmioty wybieralne stanowią co najmniej 40% programu.

Program studiów realizowany jest zgodnie z planem studiów rozłożonym na konkretne harmonogramy zajęć. Harmonogramy zajęć (załącznik 2.3 do raportu) udostępniane są studentom internetowo, na stronie: <https://harmonogramy.dsw.edu.pl/Plany/PlanyGrup>. Na studiach niestacjonarnych zajęcia odbywają się w soboty i niedziele, w godzinach 9.00-18.45. Zgodnie z regulaminem studiów obowiązującym od roku akademickiego 2021/2022 uczelnia umożliwia studentom realizację zajęć w trybie indywidualnym i/lub indywidualną organizację studiów. Zgodę na tę formę realizacji udziela Dziekan Wydziału Studiów Stosowanych.

2.2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się

Program studiów zakłada osiągnięcie efektów uczenia się przez studentów poprzez uczestnictwo w następujących formach zajęć: wykłady, w trakcie których wykorzystuje się narzędzia i techniki ITC oraz dąży się do ich interaktywnej formy; ćwiczenia i warsztaty, w trakcie których dominują głównie aktywizujące metody pracy ze studentami; seminaria; praktyki studenckie; e-learning. Program zakłada podział przedmiotów na moduły kształcenia. Tabela niżej przedstawia moduły, przypisane im przedmioty oraz liczbę godzin.

Metody kształcenia przedstawione są w kartach przedmiotów. Wszystkie oparte są na wynikach współczesnych badań w zakresie andragogiki, kognitywistyki oraz psychologii, podkreślających specyfikę uczenia się osób dorosłych. W związku z tą specyfiką, główną podstawą stosowanych metod kształcenia stał się konstruktywizm, zakładający wspólne konstruowanie wiedzy przez uczestników procesu edukacyjnego. Stosowane są zatem takie metody jak: wykłady interaktywne, dyskusje, ćwiczenia warsztatowe, gry i symulacje, portfolio, projekty indywidualne i grupowe, autoanalizy wspierające uczenie się biograficzne studentów.

Dodatkowo, pracownicy uczestniczący w programie Mistrzowie Dydaktyki włączają w program poznane metody dydaktyczne według własnych potrzeb. Poniższa tabela obrazuje metody, jakie stosowane są w celu osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się.

Tabela 5 Metody stosowane w celu osiągnięcia założonych dla ocenianego kierunku efektów uczenia się

Efekt uczenia się kierunkowy	Przykładowy przedmiot, na którym efekt jest realizowany	Efekt uczenia się specyficzny dla przedmiotu	Stosowane metody kształcenia
Wiedza Student zna i rozumie			
PedSp2A_W03 konceptje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne - stanowiące teoretyczne podstawy działalności w pedagogice specjalnej i prowadzonych w tym obszarze badań	Psychoprofilaktyka stresu i wypalenia zawodowego	charakteryzuje istotę i źródła stresu oraz strukturę i dynamikę wypalenia w zawodzie pedagoga specjalnego w świetle różnych koncepcji teoretycznych	wykład, analiza literatury, prezentacja multimedialna, dyskusja
Umiejętności Absolwent potrafi			
PedSp2A_U07 samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych tym zakresie	Pedeutologia	tworzy własną propozycję rozwoju zawodowego w oparciu o wybrane koncepcje pedeutologiczne	studium przypadku, analiza kryterialna, studium literatury, dyskusja, praca

			w zespole, zapisy w portfolio
Kompetencje społeczne Absolwent jest gotów do			
PedSp2A_K05 ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny swych kompetencji i doskonalenia umiejętności zawodowych, do rozwiązywania dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą w zawodzie, stosowania optymalnych rozwiązań zgodnie z zasadami etyki; krytycznej refleksji nad własną praktyką zawodową	Współczesne problemy pedagogiki specjalnej	rozszerzania, aktualizowania i selekcjonowania swojej wiedzy, biorąc pod uwagę zmieniającą się rzeczywistość oraz bariery i możliwości wyrównywania szans osób z różnymi niepełnosprawnościami i etyczne aspekty tych procesów	prezentacja, film dydaktyczny, analiza literatury, dyskusja

W związku z ogólnoakademickim profilem kierunku akcentuje się przede wszystkim umiejętności kognitywne i umiejętności transferowalne. Umiejętności akademickie studenci nabywają głównie na przedmiotach, takich jak Metodologia badań społecznych, Analiza tekstów naukowych i elementy logiki, Warsztat pracy naukowej, Metody i techniki badań pedagogicznych 1, 2, Seminarium magisterskie 1, 2, 3. Na tych przedmiotach stosowane są głównie metody takie, jak analiza tekstów naukowych, dyskusja, mini-wykłady, ćwiczenia praktyczne i warsztatowe. Studenci realizują swoje własne projekty badawcze nie tylko w trakcie seminariów magisterskich, ale także na poszczególnych przedmiotach, gdzie nabywają umiejętności badawczej analizy rzeczywistości. Ponadto studenci mają możliwość prowadzenia badań w ramach kół naukowych oraz w projektach prowadzonych przez pracowników akademickich (szerzej opisanych w Kryterium 8).

Założone na drugim stopniu studiów kompetencje językowe w zakresie B2+ studenci ocenianego kierunku rozwijają w trakcie *Warsztatów kompetencji językowych* oraz w trakcie innych przedmiotów (głównie seminarium magisterskiego). W ramach przedmiotu *Warsztaty kompetencji językowych* studenci mają do wyboru język angielski i język niemiecki. Na moduł ten przeznaczono 220 godzin na studiach stacjonarnych i 190 godzin na studiach niestacjonarnych (w obu przypadkach 160 godzin z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość). Przygotowanie studenta z języka obcego potwierdzone jest efektem PedSp2A_U05.

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Dolnośląska Szkoła Wyższa z siedzibą we Wrocławiu dysponuje odpowiednią infrastrukturą, także informatyczną, wspierającą proces dydaktyczny, a także planuje przeznaczyć stosowne środki finansowe na jej rozwój, pozwalający na efektywne prowadzenie kształcenia na kierunku. Techniki kształcenia na odległość na kierunku *pedagogika specjalna*, studia drugiego stopnia, profil ogólnoakademicki są obecnie wykorzystywane w programie studiów w zakresie kształcenia językowego, w ramach którego łączymy kształcenie w kontakcie bezpośrednim z kształceniem asynchronicznym w ramach platformy Moodle. Z uwagi na zagrożenie epidemiczne w kraju w roku akademickim 2021/2022 zarządzeniem Rektor Uczelni kształcenie odbywa się w modelu hybrydowym, to znaczy bezpośrednio z komponentem kształcenia w trybie zdalnym, w czasie rzeczywistym-synchronicznie. Wybrane zajęcia odbywają się w trybie tradycyjnym z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Narzędziem wykorzystywanym do realizacji zajęć z wykorzystaniem środków komunikacji zdalnej jest pakiet Microsoft 365. Wszyscy studenci DSW w celu zwiększenia innowacyjności oraz jakości kształcenia uzyskali pełny, darmowy dostęp do całego pakietu. Korzystanie z pełnej licencji do wszystkich komponentów pakietu: MS Teams, Word, Excel, Power Point, Outlook, Planner, Power Apps, OneDrive, Forms, co dało możliwość korzystania z jednolitego, spójnego oprogramowania dla wszystkich studentów i wykładowców. Podstawową platformą do komunikacji video oraz prowadzenia zajęć online jest aplikacja MS Teams, która umożliwia prowadzenie zajęć synchronicznych z wykorzystaniem połączenia wideo i audio, czatu oraz narzędzi prezentacji treści, takich jak: Whiteboard, prezentacje Power Point, udostępnianie pulpitu i aplikacji oraz plików w chmurze One Drive oraz efektywną współpracę dzięki funkcjom współtworzenia w czasie rzeczywistym, autozapisu i łatwego udostępniania dokumentów w wybranych aplikacjach internetowych, takich jak Word, PowerPoint, czy Excel. Bezpłatne użytkowanie pakietu przez studentów, także w celach prywatnych, pozwoli im na zdobycie umiejętności pracy w środowisku Microsoft 365, co będzie cenną umiejętnością i doświadczeniem na rynku pracy, ponieważ z tej platformy korzystają potencjalni pracodawcy i partnerzy DSW.

Microsoft Teams jest narzędziem pozwalającym na umieszczanie wszelkich materiałów zapisanych w formie elektronicznej, prowadzenie synchronicznych paneli dyskusyjnych na zadane tematy, co umożliwia utrzymanie bezpośredniego kontaktu przy użyciu środków komunikacji elektronicznej. Standardem jest zamieszczenie kart przedmiotu, które zawierają podstawowe informacje o prowadzonym przedmiocie, takie jak wymiar godzin, realizowane zagadnienia, czy też wykaz literatury. Każdy pracownik ma możliwość udostępniania studentom, w ramach prowadzonych zajęć, dodatkowych materiałów do wykładów i ćwiczeń odbywających się w siedzibie Uczelni, zarówno materiałów podstawowych, jak i materiałów poszerzających wiedzę. Aplikacja umożliwia wzbogacanie zajęć o prezentację filmów edukacyjnych, krótkich webinarów, wypowiedzi konferencyjnych itp.

W celu zapewnienia właściwego poziomu realizacji zajęć w tej formie, DSW szczególny nacisk położyła na szkolenie kadry i studentów, przygotowując pakiet szkoleń, filmy instruktażowe oraz instrukcje korzystania z dostępnych narzędzi. Przygotowano także spotkanie dla nauczycieli obejmujące przedstawienie wyników prac nad standardem metodycznym oraz przekazano nauczycielom opracowanie pt. *Standardy metodyk i kształcenia zdalnego. Przewodnik wykładowcy* (A. Bilon, N. Patan-Trawka, A. Zięty, M. Czyżuk, T. Jankowski, K. Koj, M. Zientarski, Wrocław 2020).

W DSW wykorzystywana jest także platforma Moodle, stanowiąca system zarządzania treścią, służąca do nauczania i uczenia się. Pozwala ona na lepszą kontrolę i uatrakcyjnienie procesu uczenia, gdyż pozwala na tworzenie e-portfolio, tworzenie quizów, dodawanie materiałów, nagrań, dokumentów, linków, ocenianie. Służyć będzie także archiwizowaniu dokumentacji zgromadzonej na MS Teams.

2.4. Praktyki zawodowe

Program studiów drugiego stopnia na kierunku *pedagogika specjalna*, profil ogólnoakademicki zakłada 120 godzin praktyk w placówce, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych (na specjalności w języku czeskim: 270 godzin praktyk w placówce). Praktyki powiązane są z modułami przedmiotów wybieralnych i rozpoczynają się w drugim semestrze (na specjalności w języku czeskim już w pierwszym) i trwają do czwartego semestru. Ustalając wymiar praktyk odwołano się do niezorganizowanych źródeł prawa z obszaru szkolnictwa wyższego, m.in. do dobrej

praktyki (uzusu) przyjmowania za podstawową jednostkę rozliczenia czasu zajęć (praktyki zawodowe są zajęciami) tzw. godziny lekcyjnej (45 minut).

Katalog miejsc, gdzie mogą być realizowane praktyki, jest powiązany z wybranym przez studenta modułem przedmiotów wybieralnych i obejmuje placówki opiekuńczo-wychowawcze i terapeutyczne przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami lub utrudnieniami w zachowaniu (np. specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, zespoły rewalidacyjno-wychowawcze, zakłady opiekuńczo-lecznicze, warsztaty terapii zajęciowej, domy pomocy społecznej, oddziały szpitalne dla nerwowo i psychicznie chorych, oddziały sanatoryjne, środowiskowe domy samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi; świetlice terapeutyczne, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, fundacje lub stowarzyszenia działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami lub niedostosowanych społecznie). W porozumieniu z Uczelnianym Opiekunem Praktyk studenci mogą realizować praktyki w innych instytucjach i podmiotach, jednak każdorazowo uwzględniany jest przy tym kierunek i specjalność wybrana przez studenta. Szczegóły dotyczące realizacji praktyk zawarte zostały w regulaminach praktyk zamieszczonych w programie studiów (Załącznik 2.1). W celu realizacji praktyk student dokonuje wyboru miejsca praktyki, np. z bazy pracodawców Biura Karier i Praktyk lub zgłaszając propozycję pracodawcy. Uczelniany Opiekun Praktyk weryfikuje wskazanego pracodawcę pod kątem możliwości realizacji efektów uczenia się przewidzianych dla praktyki. Realizacja praktyki (tj. harmonogram praktyki, potwierdzenie jej rozpoczęcia i zakończenia oraz dokumentacja osiągnięcia efektów uczenia się przyjętych dla programu) jest odnotowywana w Dzienniku praktyk.

Tabela 6. Harmonogram praktyk realizowanych na kierunku *pedagogika specjalna* drugiego stopnia

<i>Pedagogika specjalna II stopnia – studia stacjonarne i niestacjonarne</i>			
Rok studiów	Moduł kształcenia wybieralnego	Wymiar	Liczba punktów ECTS
I	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną z terapią autyzmu	Praktyka pedagogiczna 1 (semestr 2) 40 h	3
	Pedagogika resocjalizacyjna z interwencją kryzysową		
	Terapia zajęciowa z psychomotoryką		
	Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka z psychomotoryką		
I	Pedagogika specjalna dzieci z niepełnosprawnościami oraz edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna/Speciální pedagogika pro děti, žáky a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami a pedagogika předškolního věku a učitelství pro I. stupeň základních škol	Praktyka obserwacyjna w szkole/Praktyka obserwacyjna nauczycielska <i>Pasivní praxe ve škole / Učitelská pasivní praxe</i> (semestr 1) 30 h	7
		Praktyka obserwacyjno-asystencka w przedszkolu <i>Pasivní a asistentská praxe v mateřské škole</i> (semestr 2) 60 h	
		Praktyka opiekuńczo-wychowawcza specjalna 1 <i>Praxe péče a výchova - speciální 1</i> (semestr 2) 30 h	
II	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną	Praktyka pedagogiczna 2	6

	z terapią autyzmu	(semestr 3) 40 h	
	Pedagogika resocjalizacyjna z interwencją kryzysową		
	Terapia zajęciowa z psychomotoryką	Praktyka pedagogiczna 3	
	Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka z psychomotoryką	(semestr 4) 40 h	
	Pedagogika specjalna dzieci z niepełnosprawnościami oraz edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna/Speciální pedagogika pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami a pedagogika předškolního věku a učitelství pro I. stupeň základních škol	Praktyka asystencko-zadaniowa w szkole <i>Asistentská úkolová praxe ve škole</i> (semestr 3) 60 h Praktyka nauczycielska - specjalna I i II etap edukacji <i>Učitelská praxe - speciální - předškolní a I. stupeň základních škol</i> (semestr 3) 30 h Praktyka opiekuńczo-wychowawcza specjalna 2 <i>Praxe péče a výchova - speciální 2</i> (semestr 4) 30 h Praktyka nauczycielska - specjalna III i IV etap edukacji <i>Učitelská praxe - speciální - II. stupeň základních škol a středních škol</i> (semestr 4) 30 h	9

2.5. Dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów

DSW daje studentom szereg możliwości dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb, jak np. indywidualna organizacja studiów, model opieki tutorskiej, rozwiązania regulacyjne i strukturalne oraz organizacyjno-techniczne dla osób z niepełnosprawnościami, działanie koordynatora ds. osób z niepełnosprawnością / doradcy zawodu – szerzej w kryterium 8.

Mając na uwadze różnorodność potrzeb studentów, DSW, we współpracy z ośrodkami zagranicznymi, opracowała podręcznik pt. *Budowanie mostów do zrównoważonego zatrudnienia* dla kadry akademickiej i pracodawców o grupie tzw. studentów nietradycyjnych (mniejszościowe grupy ze względu na wiek, etniczność, pochodzenie klasowe, niepełnosprawność itp.). Jednocześnie powstał też poradnik dla grupy studentów nietradycyjnych i absolwentów *Jak znaleźć dobrą pracę po studiach*, pozwalający rozpoznać własny i środowiskowy potencjał tzw. *employability*. Podręczniki są dostępne na stronie projektu: <https://employ.dsw.edu.pl/language/pl/>. Kolejną propozycją, uwzględniającą różne potrzeby studentów, jest podręcznik dr Barbary Muszyńskiej *Learning Environment for English Language Learning English Language Course*: https://rozwoj.dsw.edu.pl/?page_id=802.

Oceniane studia są oferowane w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Władze Uczelni przykładają dużą wagę do zapewnienia takiej organizacji toku studiów, aby zapewnić jak największy komfort studiowania przy jednoczesnej dbałości o wysoką jakość nauczania i realizacji efektów uczenia się. Przy organizacji toku nauczania uwzględnia się wiele zasad związanych z efektywnością

wykorzystania powierzchni dydaktycznej, ale jednocześnie z zapewnieniem właściwej organizacji procesu dydaktycznego.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom studentów Biuro Organizacji Dydaktyki przy planowaniu harmonogramów zajęć dydaktycznych, zgodnie z programem studiów, kieruje się licznymi zasadami ułatwiającymi studiowanie w DSW. Dla studiów stacjonarnych zajęcia przewidziane są od poniedziałku do czwartku w godzinach od 8:00 do 16:00.

Dla studiów niestacjonarnych zajęcia planowane są głównie w soboty i niedziele (za wyjątkiem seminariów, które są w piątki od 17:00) w godzinach 9:00 do 18:45. Przewidywane jest 10 do 11 zjazdów w semestrze. Na studiach niestacjonarnych zajęcia planuje się w odstępach dwutygodniowych. Odstępy pomiędzy zjazdami mogą wynosić więcej niż dwa weekendy, gdy nasycenie dni ustawowo wolnych od pracy wymusza dłuższą przerwę np.: okres Świąt Bożego Narodzenia i Nowy Rok. Taki plan studiów umożliwia studentom organizację pracy własnej i zespołowej oraz konsultacje z nauczycielami akademickimi podczas zjazdów z wykorzystaniem zasobów Uczelni (np. sale, biblioteka itp.). Harmonogramy biorą pod uwagę dyspozycje prowadzących, a zwłaszcza praktyków, związane koniecznością odbycia zaplanowanych w programie przedmiotowych wizyt studyjnych w instytucjach z branży bezpieczeństwa.

Dobra baza lokalowa Uczelni umożliwia studentom przeprowadzenie różnorodnych prac projektowych, które zapewniają realizację zaplanowanych celów dydaktycznych. Władze Uczelni zmierzają do optymalizacji procesu kształcenia poprzez zapewnienie optymalnej liczebności grup studenckich. Te zależne będą przede wszystkim od form prowadzenia przedmiotów. O ile grupy wykładowe ograniczone są liczebnością auli wykładowych i liczyć będą maksymalnie 290 studentów, o tyle grupy ćwiczeniowe nie powinny przekraczać 35 osób, natomiast liczba studentów w grupach laboratoryjnych wahać się będzie w przedziale 15-20 osób, a w grupach specjalnościowych 15-30.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów

Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji oraz kryteria kwalifikacji, warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji obywateli polskich i cudzoziemców na studia prowadzone w DSW na poziomie studiów drugiego stopnia określają szczegółowo Zasady rekrutacji do Dolnośląskiej Szkoły Wyższej na studia wyższe na rok akademicki 2021/2022 (Uchwała nr 178/2021 Senatu DSW). Podstawą przyjęcia na studia drugiego stopnia kierunek *pedagogika specjalna* (stacjonarne i niestacjonarne) jest dyplom ukończenia studiów pierwszego lub drugiego stopnia na kierunkach: pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, praca socjalna, polityka społeczna, socjologia, nauki o rodzinie, human resources i coaching, logopedia, resocjalizacja i profilaktyka społeczna oraz po innych kierunkach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela lub z przygotowaniem pedagogicznym. Absolwenci innych kierunków mogą zostać przyjęci na studia pod warunkiem uzupełnienia różnic programowych obejmujących moduł przedmiotów ogólnopedagogicznych, realizowany w trakcie pierwszego roku studiów.

Rekrutacja odbywa się na podstawie zapisów prowadzonych elektronicznie w systemie rejestracji online na stronie internetowej Uczelni. Po dokonaniu rejestracji online Kandydaci zobowiązani są do złożenia kompletu wymaganych dokumentów rekrutacyjnych, określonych w § 3 zasad przyjęć na studia wyższe, tj. dowodu osobistego lub paszportu oraz następujących dokumentów: poświadczonej przez Uczelnię lub notarialnie kopii świadectwa dojrzałości albo innego dokumentu lub dokumentów

stanowiących podstawę ubiegania się o studia, kwestionariusza zawierającego podanie o przyjęcie na studia oraz ankietę osobową z danymi kandydata, oświadczenia kandydata, że nie posiada obywatelstwa polskiego w trakcie postępowania rekrutacyjnego, jednej aktualnej kolorowej fotografii kandydata zgodnej z wymaganiami obowiązującymi przy wydawaniu dowodów osobistych i paszportów, kopii dowodu wniesienia opłaty wpisowej (jeśli obowiązuje), w przypadku zmiany imienia lub nazwiska na którymkolwiek z dokumentów składanych w procesie rekrutacji – do wglądu dowodu osobistego, aktu małżeństwa, decyzji administracyjnej o zmianie imienia lub nazwiska albo orzeczenia sądu. Postępowanie rekrutacyjne prowadzi Uczelniana Komisja Rekrutacyjna, powołana przez Rektora, w której skład wchodzi Zastępca Kanclerza, Dyrektor Biura Rekrutacji i Sprzedaży oraz wskazani pracownicy Biura Rekrutacji i Sprzedaży. Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów.

3.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni

W przypadku przeniesienia z innej uczelni (w tym również zagranicznej) ze studiów o podobnych efektach uczenia się i programie studiów na kierunek oraz osób wyjeżdżających w ramach programów wymiany studentów, których DSW jest sygnatariuszem, efekty uczenia się są uznawane na podstawie analizy zbieżności i różnic programowych. Uznanie efektów uczenia się przebiega według tych samych reguł w przypadku powtarzania roku, wznowienia studiów, podjęcia studiów po urlopie lub zmiany kierunku studiów. Wymagana jest zgodność nie tylko treści kształcenia, ale także uzyskanie odpowiedniej liczby punktów ECTS. Decyzja o zaliczeniu efektów podejmowana jest indywidualnie w stosunku do każdego studenta, w razie potrzeby wyznaczane są różnice programowe, które student ma obowiązek zrealizować w terminie określonym przez Dziekana.

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

O przyjęcie do DSW na studia drugiego stopnia na kierunku *pedagogika specjalna* w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się może ubiegać się osoba posiadająca kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia lub w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejne studia drugiego stopnia kwalifikację pełną na poziomie 7 PRK i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów. O kolejności przyjęcia na studia decyduje wynik procesu potwierdzenia efektów uczenia się. Liczba studentów, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się, nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu. Zgodnie z §3 Regulaminu studiów w Dolnośląskiej Szkole Wyższej szczegółowy opis warunków i procedurę przyjęć w wyniku potwierdzania efektów uczenia się znajduje się w Regulaminie procedury potwierdzania efektów uczenia się w Dolnośląskiej Szkole Wyższej (Załącznik do Uchwały nr 149/2020 Senatu Dolnośląskiej Szkoły Wyższej z siedzibą we Wrocławiu).

Na ocenianym kierunku w latach 2017-2022 procedura potwierdzania efektów uczenia uzyskanych poza szkolnictwem wyższym nie została przeprowadzona.

Warto zaznaczyć, że DSW jest instytucją, która jako jedna z pierwszych uczelni w Polsce wdrożyła procedurę PEU oraz wykorzystała doświadczenia uczelni zagranicznych przygotowując

poradniki, raporty i rekomendacje w tym obszarze. Rezultaty tych działań są dostępne na stronie https://edupro.dsw.edu.pl/?page_id=251&lang=pl.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Proces dyplomowania prowadzony jest zgodnie z przepisami Regulaminu studiów, Zarządzeniem 27/2021 Rektora oraz Zarządzeniem nr 1/2022 Dziekana Wydziału Studiów Stosowanych. Prace dyplomowe, na kierunku informatyka studia pierwszego stopnia profil praktyczny, przygotowane są pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, który posiada przynajmniej stopień naukowy doktora.

Zgodnie z tymi przepisami wewnętrznymi tematy prac dyplomowych ustalane były przez promotorów w porozumieniu ze studentami, opiniowane przez Radę Programową kierunku *pedagogika specjalna*, a następnie zatwierdzane przez Konwent Dziekański. Tematy prac były skorelowane z wybraną przez studentów specjalnością, ale można też zauważyć wątki aktualne takie jak edukacja dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w dobie pandemii. Pełen wykaz tematów z roku akademickiego 2020/2021 zawiera załącznik 2.7 do niniejszego Raportu.

Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie 4 semestru studiów drugiego stopnia oraz otrzymanie absolutorium dyplomowego, pozytywnej opinii od promotora pracy, a także od recenzenta, wyznaczanego przez Dziekana WSS.

Student rejestruje pracę w Archiwum Prac Dyplomowych, najpóźniej na 14 dni przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego. Po wprowadzeniu przez studenta do APD danych, promotor sprawdza ich kompletność i poprawność, a następnie zatwierdza je i dokonuje analizy i kontroli pracy przy użyciu Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) zgodnie z Zarządzeniem 20/2020 Rektora Dolnośląskiej Szkoły Wyższej. Promotor akceptuje za pośrednictwem APD raport ogólny z badania antyplagiatowego pracy w JSA, pod warunkiem, że nie nosi ona znamion plagiatu, a następnie niezwłocznie drukuje, wypełnia i podpisuje raport ogólny z badania antyplagiatowego pracy, wygenerowany przez JSA, po czym składa go osobiście lub za pomocą poczty tradycyjnej w Dziekanacie. Niezwłocznie po zatwierdzeniu pracy do obrony promotor zawiadamia mailowo dziekanat, studenta i członków komisji o terminie egzaminu ze wskazaniem daty i godziny rozpoczęcia, składzie komisji uzgodnionej z Dyrektorem Programowym Kierunku. Promotor i recenzent zobowiązani są do wypełnienia oraz zatwierdzenia w APD recenzji pracy. Podpisane recenzje są niezwłocznie składane w Dziekanacie osobiście lub za pomocą poczty tradycyjnej. Najpóźniej 7 dni przed egzaminem Dziekanat przygotowuje w USOS protokół egzaminu, który przesyła mailowo przewodniczącemu komisji. Jeżeli recenzja i opinia pracy są pozytywne, student jest dopuszczany do ustnego egzaminu dyplomowego, który zdaje przed komisją powołaną przez Rektora / osobę upoważnioną przez Rektora, w skład której wchodzi Dyrektor Programowy Kierunku lub osoba przez niego wyznaczona jako przewodniczący, opiekun pracy/promotor i recenzent. Dyrektor Programowy Kierunku może wyznaczyć dodatkowych członków komisji.

W okresie zawieszenia w Dolnośląskiej Szkole Wyższej zajęć dydaktycznych w trybie tradycyjnym egzaminy dyplomowe, dla których przewidziana jest forma ustna, odbywały się w trybie zdalnego egzaminu dyplomowego, tj. w ramach synchronicznego kontaktu, w którym dyplomant oraz komisja egzaminacyjna uczestniczyły w egzaminie w tym samym czasie, ale w różnych miejscach, przy wykorzystaniu MS TEAMS. Student podczas egzaminu odpowiadał na pytania członków komisji dotyczące przedłożonej przez niego pracy.

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Przyjęte metody monitorowania postępów osiągniętych przez studentów są dobierane indywidualnie przez osoby prowadzące przedmiot w taki sposób, aby proces ewaluacji efektów był adekwatny dla tematyki przedmiotu. W zakresie wiedzy metody walidacji wskazywane w kartach przedmiotów to: prezentacja, projekt, udział w dyskusji, wypowiedź ustna, kolokwium, sprawdzian pisemny, egzamin ustny lub pisemny. W zakresie efektów uczenia się z kategorii umiejętności metody walidacji wskazywane w kartach przedmiotów to: symulacja, udział w dyskusji, opracowanie studium przypadku, prezentacja multimedialna, praca pisemna (esej, argumentacja, dyskusja problemu), raport z ćwiczeń warsztatowych, projekt indywidualny lub grupowy. W kategorii kompetencje społeczne metody walidacji wskazywane w kartach przedmiotów to symulacja, udział w dyskusji, opracowanie studium przypadku, raport z ćwiczeń warsztatowych lub badań. Ocena formułowana jest na podstawie aktywności i działań studentów, adekwatnie do przyjętej przez osobę prowadzącą metody walidacji. Każdy wytwór i aktywność studenta zostają poddane ocenie osoby prowadzącej, zgodnie z wytycznymi opisanymi w karcie przedmiotu w punkcie „zasady i warunki zaliczenia”.

Bieżące monitorowanie liczby kandydatów na studia, przyjętych, rezygnujących czy też kończących kierunek odbywa się w Dziekanacie w postaci raportów generowanych z systemu USOS. Analiza wyników nauczania odbywa się na zebraniach prowadzonych przez Menedżera kierunku w celu wdrażania wniosków wynikających z monitoringu oraz na zebraniach Konwentu Władz Uczelni.

3.6. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, z ukazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Badanie osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się odbywa się na bieżąco poprzez weryfikację osiąganej wiedzy w trakcie zajęć ze studentami oraz po zakończeniu każdego z modułów, w formie przewidzianej w planie studiów (zaliczenie, zaliczenie na ocenę lub egzamin). Skala ocen została określona w Regulaminie Studiów DSW. Zasady obliczania oceny końcowej modułu określone są w każdej karcie przedmiotu. Ocena końcowa modułu udokumentowana jest w postaci pisemnych prac egzaminacyjnych oraz testów, a w przypadku egzaminów ustnych w postaci wykazu zagadnień (pytań) egzaminacyjnych.

Metody sprawdzenia i oceniania osiągniętych efektów uczenia się oraz postępów studentów w toku kształcenia uzależnione są od decyzji prowadzącego przedmiot, w zależności od zakładanych efektów uczenia się. Informacja na ten temat zamieszczona jest w kartach przedmiotu oraz podawana do informacji studentom przed przystąpieniem do realizacji przedmiotu. Ocena ta opiera się na określonych dla danego przedmiotu metodach weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Prace etapowe i egzaminacyjne gromadzone są w teczkach przedmiotów prowadzonych przez wykładowców w formie elektronicznej lub papierowej. Odnoszą się do szerokiego obszaru analizy problematyki pedagogicznej, poznania badań naukowych dotyczących współczesnych problemów

oraz wyzwań edukacyjnych. W przypadku praktyki specjalnościowej podstawowymi efektami uczenia się są znajomość organizacji działań instytucji, umiejętność planowania i wykonywania samodzielnych działań w placówce, z odpowiednio dobranymi metodami i formami pracy. Efekty te są weryfikowane przez Uczelnianego Opiekuna Praktyki na podstawie opisu działalności studenta wykazanej w dzienniku praktyki i potwierdzonej przez opiekuna praktyki w adekwatnej do specjalności placówce.

Na zakończenie procesu kształcenia weryfikacja efektów uczenia się następuje poprzez przygotowanie pracy dyplomowej z obszaru zgodnego z kierunkiem, poziomem i profilem studiów oraz zainteresowaniami studenta. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarto w Zarządzeniu nr 1/2022 Dziekana Wydziału Studiów Stosowanych w sprawie zatwierdzenia wymogów i zasad przygotowania prac dyplomowych i projektowych na kierunkach prowadzonych na Wydziale Studiów Stosowanych. Jakość prac dyplomowych i projektowych, rzetelności ich oceniania oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych i projektowych podlegają monitoringowi zgodnie z zarządzeniem nr 2/2022 Dziekana Wydziału Studiów Stosowanych

Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia co roku dokonuje analizy wyników weryfikacji efektów uczenia się (zaliczeń, egzaminów, ocen końcowych z przedmiotów). Informacje o ewentualnych wykrytych nieprawidłowościach przekazywane się do Dziekana, który podejmuje odpowiednie dalsze działania, w szczególności odbywając rozmowy wyjaśniające z pracownikami lub zlecając przeprowadzenie hospitacji zajęć lub analizy narzędzi weryfikacji efektów uczenia się. Komisja ta przedkłada Uczelnianej Radzie ds. Jakości kształcenia raportów wydziałowe, prezentujące wpływ podejmowanych prac analitycznych i działań na proces doskonalenia programów studiów.

3.7. Monitoring losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku

Monitorowaniem losu studentów zajmuje się Biuro Karier i Praktyk, którego zadaniem jest promowanie absolwentów na rynku pracy, w tym prowadzenie bazy studentów i absolwentów poszukujących pracy. Wykorzystywane są informacje o sytuacji absolwentów szkół wyższych na rynku pracy pochodzące z ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów. W monitoringu losów absolwentów wykorzystywane są dane z ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (www.ela.nauka.gov.pl). Względny Wskaźnik Zarobków absolwentów studiów drugiego stopnia na kierunku *pedagogika specjalna* studia niestacjonarne (wynagrodzenie absolwenta ze wszystkich źródeł w pierwszym roku po dyplomie w stosunku do średnich zarobków w jego miejscu zamieszkania) rośnie i w 2019 r. wynosił 0,76. Jest on taki sam jak na analogicznym kierunku na innej uczelni: na Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie wskaźnik ten wynosił również 0,76.

Mediana średnich miesięcznych wynagrodzeń brutto ze wszystkich źródeł w pierwszym roku po dyplomie dla absolwentów kierunku w DSW wynosiła 3694,96 zł (dla APS była wyższa – 4008,52 zł, jednak średnie wynagrodzenia oraz koszty utrzymania w Warszawie są wyższe niż we Wrocławiu). Analizując czas poszukiwania pracy przez absolwentów kierunku *pedagogika specjalna* możemy mówić o porównywalnej pozycji do analizowanej warszawskiej uczelni - poszukiwali oni pracy średnio przez 0,51 miesiąca (po APS było to 0,41 miesiąca).

Tabela 7. Mediana średnich miesięcznych wynagrodzeń brutto w pierwszym roku po dyplomie dla absolwentów pedagogiki specjalnej w DSW

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Względny Wskaźnik Zarobków	0,67	0,74	0,65	0,74	0,73	0,76
Mediana średnich miesięcznych wynagrodzeń brutto w zł	2364,15	2835	2795,56	3320,95	3356,37	3694,96

Podsumowując należy zauważyć, że pracodawcy doceniają wiedzę, umiejętności i kompetencje absolwentów kierunku z dyplomem Dolnośląskiej Szkoły Wyższej. Możemy też zaobserwować wzrost wynagrodzeń absolwentów kierunku *pedagogika specjalna* w stosunku do średniej płacy w województwie. Na uznanie zasługuje również fakt, iż absolwenci poszukują pracy porównywalnie krótko co absolwenci uczelni warszawskiej oraz, że względny wskaźnik zarobków jest taki sam jak na APS w Warszawie.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Kwalifikacje i dorobek kadry

DSW jest obecnie uczelnią jednowydziałową. W strukturze Wydziału Studiów Stosowanych funkcjonuje Kolegium Studiów Pedagogicznych, w skład którego wchodzi pracownicy kształcących studentów na kierunkach pedagogicznych, także związani z pedagogiką specjalną. W roku akademickim 2021/2022 Kolegium składało się z 42 nauczycieli akademickich, zatrudnionych w grupie pracowników: badawczo-dydaktycznych (21 osób), badawczych (4 osoby) oraz dydaktycznych (17 osób). Na stanowisku profesora zatrudnione są 3 osoby (prof. dr hab. Adam Zych, prof. dr hab. Piotr Dehnel, prof. dr Andreas Fejes), profesora DSW – 21 osoby (16 doktorów hab., 5 doktorów), adiunkta – 16 osób, asystenta – 2 osoby.

Tabela 8. Pracownicy Kolegium Studiów Pedagogicznych w roku akademickim 2020/2021

Pracownicy Kolegium Studiów Pedagogicznych ze stopniem naukowym/tytułem:	Grupa pracowników badawczo-dydaktycznych (osoby)	Grupa pracowników badawczych (osoby)	Grupa pracowników dydaktycznych (osoby)	Pracownicy razem [w tym na stanowisku prof. DSW]
Prof.	2	1	-	3
Dr hab. [prof. DSW]	10 [10]	2 [20]	4 [4]	16 [16]
Dr [prof. DSW]	9	1 [1]	11 [4]	21 [5]
Mgr	-	-	2	2
Pracownicy razem	21	4	17	42

Badania naukowe w dyscyplinie naukowej pedagogika prowadziło 19 pracowników badawczo-dydaktycznych i badawczych. Prace badawcze i publikacyjne pracowników prowadzących badania w dyscyplinie wiodącej (pedagogika) oraz dyscyplinie wspomaganą (nauki o kulturze fizycznej) koordynuje powołana w dniu 28.05.2019r. przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Federacja Naukowa WSB-DSW, której DSW jest członkiem.

Federacja Naukowa WSB-DSW to pierwsza w Polsce federacja naukowa powołana na mocy Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 roku. Jest to jednostka naukowa skupiająca cztery niepubliczne uczelnie akademickie. Jej celem jest synergia potencjału naukowego

uczelnii – jednostek uczestniczących, a współpraca pracowników naukowych i działania Federacji prowadzą do wytworzenia nowej, wyższej jakości w zakresie badań naukowych. Koordynatorem Federacji Naukowej w dyscyplinie pedagogika jest dr hab. Sławomir Krzychała. Federacja konsultuje z pracownikami badawczo-dydaktycznymi i badawczymi działania badawcze i cele publikacyjne, opiniuje wnioski o finansowanie wyjazdów naukowych i publikacji, organizuje semestralne spotkania badaczy w dyscyplinach, koordynuje współpracę zespołów badawczych. Pracownicy DSW wnieśli duży wkład w przygotowanie Federacji do ewaluacji działalności naukowej we wszystkich ocenianych kryteriach.

Potencjał i osiągnięcia naukowo-badawcze dokumentują się w ponad 250 publikacjach naukowych przygotowanych przez pracowników Kolegium w latach 2016-2021 (Załącznik 2.10.). W tym dorobku naukowym są zarówno publikacje w polskich (m.in. Resocjalizacja Polska), jak i w zagranicznych renomowanych wydawnictwach (Routledge, Sage, Brill z listy I wykazu wydawnictw) i czasopismach (Journal of Education Policy, Critical Studies in Education, Children and Youth Services Review, American Educational Research Journal, Educational Philosophy and Theory, Higher Education, Children's Literature in Education, Cogent Arts & Humanities – z przypisanymi 100, 140, 200 pkt.).

Tabela 9. Monografie pracowników Kolegium Studiów Pedagogicznych lata 2017-2021

Autorstwo monografii 100 pkt	Redakcja monografii 150 pkt	Redakcja monografii 20 pkt	Tłumaczenie i redakcja	Podręczniki	Rozdziały 75 pkt	Rozdziały 20 pkt
10	4	12	4	1	3	43

Tabela 10. Artykuły pracowników Kolegium Studiów Pedagogicznych lata 2019-2021

Liczba publikacji	70 pkt.	100 pkt.	140 pkt.	200 pkt.
27	18	4	3	2

4.2. Rozwój naukowy kadry DSW

W latach 2016-2021 pracownicy DSW, związani z pedagogiką a także z pedagogiką specjalną uzyskiwali następujące stopnie i tytuły naukowe:

a) Tytuł profesora:

- Mirosława Nowak-Dziemianowicz, tytuł profesora nauk społecznych – 15 września 2017 r.

b) Stopień doktora habilitowanego:

- Paweł Rudnicki, tytuł rozprawy habilitacyjnej: Pedagogie małych działań. Krytyczne studium alternatyw edukacyjnych, nadanie stopnia doktora habilitowanego – 19 grudnia 2016 r., instytucja nadająca stopień: DSW;
- Michał Kruszelnicki, tytuł rozprawy habilitacyjnej: Dostojewski. Konflikt i niespełnienie, nadanie stopnia doktora habilitowanego – 21 czerwca 2018 r., instytucja nadająca stopień: Uniwersytet Łódzki;
- Anna Karłyk-Ćwik, tytuł rozprawy habilitacyjnej: Humor w kreowaniu klimatu społecznego instytucji resocjalizacyjnych dla nieletnich, nadanie stopnia doktora habilitowanego – 18 czerwca 2019 r., instytucja nadająca stopień: DSW;
- Sławomir Krzychała, tytuł rozprawy habilitacyjnej: Nauczyciel-tutor. Prakseologiczna rekonstrukcja tutoringu szkolnego, nadanie stopnia doktora habilitowanego – 18 czerwca 2019 r., instytucja nadająca stopień: DSW.

c) Stopień doktora:

- Karolina Reinhard, tytuł rozprawy doktorskiej: Indywidualizacja w nauczaniu w szkolnym. Historia i terażniejszość problemu, promotor: dr hab. Robert Kwaśnica, prof. DSW, nadanie stopnia doktora – 21 czerwca 2016 r., instytucja nadająca stopień: DSW;
- Aneta Kochanowicz, tytuł rozprawy doktorskiej: Konteksty sensu życia i sensu troski o dziecko z syndromem apallicznym, promotor: dr hab. Robert Kwaśnica, prof. DSW, nadanie stopnia doktora – 21 czerwca 2016 r., instytucja nadająca stopień: DSW;
- Agnieszka Szymajda, tytuł rozprawy doktorskiej: Wspieranie rozwoju emocjonalnego dziecka w wieku przedszkolnym. Muzykoterapia kreatywna drogą do odkrywania "muzycznego lustra", promotor: dr hab. Joanna Kruk-Lasocka, prof. DSW, nadanie stopnia doktora – 25 października 2016 r., instytucja nadająca stopień: DSW;
- Anita Szprych, tytuł rozprawy doktorskiej: "Białe kartki". Niewypowiedziane narracje w arteterapii dzieci doświadczających choroby nowotworowej, promotor: prof. dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz, nadanie stopnia doktora – 26 czerwca 2018 r., instytucja nadająca stopień: DSW;
- Monika Taras, tytuł rozprawy doktorskiej: Pytanie o mistrza w narracjach biograficznych wybitnych artystów, promotor: prof. dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz, nadanie stopnia doktora – 25 czerwca 2018 r., instytucja nadająca stopień: DSW.

Uczelnia posiada uprawnienia do nadawania: stopnia doktora w dyscyplinie pedagogika od 2005 roku, stopnia doktora w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach od 2010 roku, doktora habilitowanego w dyscyplinie pedagogika od 2009 roku.

W latach 2016-2021 przeprowadzono dziesięć procedur o nadanie stopnia doktora habilitowanego, a osiem osób zakończyło procedurę nadaniem stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie pedagogika.

W latach 2016-2021 DSW wypromowała 52 doktorów w dyscyplinie pedagogika (cztery publiczne obrony odbyły się w języku angielskim w ramach międzynarodowego programu EDITE *European Doctorate in Teacher Education*, dwie w języku czeskim, jedna w języku włoskim).

Uczelnia kształci doktorantów studiów doktoranckich na kierunku *pedagogika* od 2010 roku, a od 1 października 2019 roku także doktorantów Szkoły Doktorskiej DSW w dyscyplinach: pedagogika oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach.

Kształcenie doktorantów realizowane jest w językach: polskim, angielskim oraz czeskim (na studiach doktoranckich). Szkoła Doktorska prowadzona jest dzięki środkom pozyskanym z NCBiR oraz NCN.

Pracownicy DSW w ramach opieki naukowej oraz recenzji rozpraw doktorskich i habilitacyjnych wspierają rozwój młodych badaczy zarówno w DSW, jak i w innych uczelniach w Polsce i za granicą. Szkoła Doktorska DSW organizuje zajęcia w ramach kształcenia doktorantów, otwarte seminaria i warsztaty metodologiczne dla doktorantów i pracowników naukowych z DSW i innych uczelni.

Doktoranci kształceni zarówno w trybie Szkoły Doktorskiej DSW, jak również studiów doktoranckich otrzymują stypendia naukowe, socjalne i specjalne. Mogą brać udział w programach:

- Mobilność naukowa doktorantów (dofinansowanie wyjazdów naukowych, program działa od 2019 r.);
- Program wydawniczy dla doktorantów (finansowanie wydania rozpraw doktorskich w formie monografii publikowanej w serii *Dissertationes Paedagogicae*) - seria prowadzona jest od 2016 r., redaktor serii: dr hab. Paweł Rudnicki);

- Program wsparcia działalności badawczej doktorantów (celem programu jest dofinansowanie realizacji projektów badawczych przez np. dofinansowanie transkrypcji wywiadów, proofreadingu rozpraw w języku obcym, redakcji językowej dysertacji).

Osiągnięcia naukowe i dydaktyczne pracowników Kolegium wyróżnione zostały w latach 2016-2022 ponad 20-toma nagrodami Rektora DSW oraz pięcioma prestiżowymi nagrodami ogólnopolskimi:

- dr Dariusz Rutkowski (2018) - Medal Komisji Edukacji Narodowej (Ministerstwo Edukacji Narodowej);
- dr Marcin Starnawski (2018) – Nagroda Łódzkiego Towarzystwa Naukowego im. Profesor Ireny Lepalczyk za najlepszą pracę badawczą z zakresu pedagogiki społecznej;
- dr Barbara Muszyńska (2020) - Nagroda Ministra Edukacji i Szkolnictwa Wyższego za znaczące osiągnięcia w dydaktyce
- dr hab. Paweł Rudnicki (2021) – Nagroda Łódzkiego Towarzystwa Naukowego im. Profesor Ireny Lepalczyk za najlepszą pracę badawczą z zakresu pedagogiki społecznej (nagroda otrzymana ze współautorką, dr Marzanną Pogorzelską)
- dr hab. Sławomir Krzychała (2021) – Nagroda im. prof. Romana Czerneckiego, w kategorii naukowej, za publikację pt. „Teacher Responses to New Pedagogical Practices: A Praxeological Model for the Study of Teacher-Driven School Development” (American Educational Research Journal).

Pracownicy Kolegium aktywnie uczestniczą w konferencjach, warsztatach i seminariach naukowych. W latach 2016-2021 zaprezentowali ponad 300 wystąpień na konferencjach krajowych i międzynarodowych (Załącznik 2.8.).

W okresie 2016-2021 roku Uczelnia również zorganizowała konferencje krajowe i międzynarodowe w obszarze nauk pedagogicznych m.in.:

- Polskie Dni Montessori (2016);
- X. Annual Conference of the International Society for MacIntyrean Enquiry „Communities in Transition. Culture, Critical Enquiry and Tradition” (2016);
- Naukowe Seminarium Poradownicze "Horyzonty Pomagania" (2016, 2017);
- European Perspectives in Transformative Education (2017);
- ICLEL - International Conference on Lifelong Education and Leadership for All (współpraca z Sakarya University (2018);
- W przestrzeni biografii. Identyfikacja doświadczeń, procesów i zmian (2018), we współpracy z uniwersytetem Łódzkim, Uniwersytetem w Tour (Francja), Uniwersytetem Laval (Kanada, Quebec);
- An Ecology of Life and Learning: Discourses, dialogue and diversity in biographical research (2021), współpraca z ESREA – European Society for Research on the Education of Adults, Life History and Biography Network;
- Cultural Heritage for Social Responsibility: Bridging Universities and Communities (2021), współpraca z uniwersytetami w Leiden, Goteborgu, Maladze i na Cyprze,
- Regionalna konferencja Reha For The Blind In Poland, w DSW 07.10.2021r., we współpracy z Fundacją Szansa dla Niewidomych (Biuro regionalne);
- Regionalna konferencja „Sytuacja osób z niepełnosprawnością w rzeczywistości epidemicznej - II”, DSW 17.12.2021r., we współpracy z Towarzystwem Walki z Kalectwem.

Obecnie pracownicy Kolegium są organizatorami czterech cyklicznych seminariów naukowych związanych tematycznie z pedagogiką:

- Debaty humanistyczne - tezy, tropy, interpretacje (Academia privata), (koordynatorka dr hab. Maria Reut; 50 seminariów w latach 2015-2021);
- Poza kulturową oczywistością (kierownik naukowy dr hab. Paweł Rudnicki; 16 seminariów realizowanych w latach 2019-2021);
- The Fall Seminar, (kierownik naukowy – dr hab. Lotar Rasiński, 3 edycje w latach 2019-2021);
- Profesjonalizm w edukacji: teorie – badania – praktyki, współorganizator: Sekcja Pedeutologii Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN (koordynatorzy: dr hab.. Bogusława Dorota Gołębiak oraz dr hab. Sławomir Krzychała, seminarium zainicjowane w 2021).

Pracownicy Kolegium posiadają bogate doświadczenie zakresie realizacji projektów badawczych, edukacyjnych i wdrożeniowych. W dyscyplinie pedagogika w latach 2016-2021 realizowali następujące projekty badawcze, pozyskane ze źródeł zewnętrznych:

a) Granty Narodowego Centrum Nauki:

- dr Katarzyna Gawlicz, Szkoły demokratyczne - studium przypadku socjopedagogicznego nowych alternatyw edukacyjnych (SONATA; 171 624,00 PLN; 2018-2020);
- dr Sławomir Krzychała, Relacyjność kolektywnych i indywidualnych wzorów działania w roli nauczyciela-tutora: rozwój profesjonalny w binarnym systemie działalności (OPUS; 220 660,00 PLN; 2015-2018).

b) Granty zagraniczne i granty Komisji Europejskiej:

- Prof. DSW dr hab. Piotr Mikiewicz, *Learning for Life* (Erasmus+, Partnerstwo strategiczne: 19716,00 EUR, 2016-2018);
- prof. DSW dr hab. Ewa Kurantowicz, *Europejskie dziedzictwo kulturowe jako instrument wzmacniania akademickiego kształcenia i społecznej odpowiedzialności instytucji szkolnictwa wyższego* (EU_CUL) (Partnerstwa Strategiczne na rzecz Szkolnictwa Wyższego, dofinansowanie: 431 985,00 EUR; okres realizacji: 2018-2021);
- dr Barbara Muszyńska, *Teacher, Culture, Pluri* (TEA_CUP) (Partnerstwa Strategiczne na rzecz Szkolnictwa Wyższego, 117 729,70 EUR; 2019-2022);
- prof. DSW dr hab. Hana Cervinkova, *European Doctorate in Teacher Education* (EDITE) (HORYZONT 2020; 3 472 230,24 EUR; 2015-2020);
- prof. DSW dr hab. Ewa Kurantowicz, *Promocja uczenia się przez całe życie w szkołach wyższych przez wdrożenie innowacyjnych praktyk w zakresie uznawalności efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną* (EDUPRO) (Partnerstwa Strategiczne na rzecz Szkolnictwa Wyższego, 474 000,00 EUR; 2014-2016);
- prof. DSW dr hab. Ewa Kurantowicz, *Enhancing the Employability of Non-traditional Students in HE* (EMPLOY) (Partnerstwa Strategiczne na rzecz Szkolnictwa Wyższego, 420 849,77 EUR; 2014-2017);
- prof. DSW dr hab. Piotr Mikiewicz, *Pedagogy of Robotics in the Social Professions in Europe* (PROSPERO) (Partnerstwa Strategiczne na rzecz Szkolnictwa Wyższego, 231 140,00 EUR; 2018-2021);
- prof. DSW dr hab. Ewa Kurantowicz, *Aging and Demographic Changes in Late Modern Society* (AGESAM) (Partnerstwa Strategiczne na rzecz Szkolnictwa Wyższego, 184 275,00 EUR; 2018-2021);

- Prof. DSW dr hab. Piotr Mikiewicz, *Dolnośląska Strategia Rozwoju Edukacji Zawodowej* (Fundusze norweskie i Fundusze EOG; 210 664,00 EUR; grant przyznany 2021, realizacja 2022-2024).
- c) Granty Regionalnego Programu Operacyjnego (badawczo-rozwojowe, w tym o charakterze komercjalizacyjnym na zlecenie podmiotów gospodarczych):
 - Wykorzystanie algorytmów sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego w oparciu o analizę heterogenicznych zbiorów danych opisujących działalność podmiotu świadczącego usługi e-handlu (Bon na innowację, rok realizacji: 2018; dofinansowanie: 123 000,00 PLN);
 - Ogólnopolski mobilny przewodnik po wydarzeniach – cyfrowe narzędzie do aktywizacji społeczeństwa (Bon na innowację, 2019; 123 000,00 PLN);
 - Opracowanie prototypu innowacyjnej aplikacji mobilnej do prezentacji produktów, wykorzystującej technologię Augmented Reality (Bon na innowację, 2018-2019; 123 000,00 PLN);
 - Rozwój firmy Human Partner sp. z o.o. poprzez wdrożenie innowacyjnych rozwiązań Edu-Tech (Bon na innowację, 2019; 138 990,00 PLN);
 - Zaprojektowanie i wdrożenie responsywnej platformy e-learningowej w obszarze psychologii (Bon na innowację, 2019-2020; 143 910,00 PLN);
 - Przeprowadzenie prac B+R nad wprowadzeniem mobilnego przewodnika w muzeum (Bon na innowację, 2019; 143 295,00 PLN);
 - Przeprowadzenie prac B+R nad wprowadzeniem opaski monitorującej osoby przebywające w domu dla osób niesamodzielnych (Bon na innowację, 2019; 142 680,00 PLN).

W okresie pandemii Covid-19 kadra dydaktyczna kierunku, intensywnie rozwijała kompetencje w zakresie metod i technik kształcenia zdalnego, uczestnicząc: w szkoleniach wewnętrznych organizowanych w DSW przez Pracownię Edukacji Zdalnej (obecnie Dział Rozwoju Kształcenia Zdalnego), w szkoleniach zewnętrznych, m.in. z zakresu projektowania zajęć online z wykorzystaniem tablic wirtualnych Miro i Mural (szkolenie firmy Futuryści), a także korzystając z konsultacji indywidualnych prowadzonych przez pracowników Pracowni oraz ze wsparcia koleżeńskiego i webinarów dostępnych online. Przygotowano także spotkanie dla nauczycieli obejmujące przedstawienie wyników prac nad standardem metodycznym oraz przekazano nauczycielom opracowanie pt. *„Standardy metodyk i kształcenia zdalnego. Przewodnik wykładowcy”*, A. Bilon, N. Patan-Trawka, A. Zięty, M. Czyżuk, T. Jankowski, K. Koj, M. Zientarski, Wrocław 2020.

Pracownicy DSW realizując „Standardy metodyki kształcenia zdalnego” brali udział w szkoleniach kształcenia na odległość m.in.: Metody weryfikacji efektów uczenia się w oparciu o pakiet Office 365, Korzystanie z MS TEAMS; korzystanie z Platformy Moodle.

Platforma Moodle wykorzystywana w DSW stanowi system zarządzania treścią i wspomaga proces nauczania i uczenia się. Pozwala ona na lepszą kontrolę i uatrakcyjnienie procesu uczenia, gdyż pozwala na tworzenie e-portfolio, tworzenie quizów, dodawanie materiałów, nagrań, dokumentów, linków, ocenianie. Ważną funkcją Platformy wspomaganie zajęć z języków obcych, które w programie studiów mają znaczenie dla realizacji efektów uczenia się. W uczelni organizowane były szkolenie i kursy podnoszące kompetencje pracowników w zakresie umiejętności języków obcych. Poza oczywistymi kursami na różnych poziomach zaawansowania z języka angielskiego, prowadzone były także szkolenia z języka czeskiego.

4.3. Obsada zajęć dydaktycznych

W roku akademickim 2021/2022 zajęcia dydaktyczne na kierunku *pedagogika specjalna* (studia drugiego stopnia) prowadzone są przez 17 nauczycieli akademickich DSW (Kolegium), dla których Dolnośląska Szkoła Wyższa jest podstawowym miejscem pracy (2 profesorów; 6 dr hab. prof DSW; 2 dr, prof.DSW; 6 dr i 1 mgr). Pozostałe osoby są zatrudnione w ramach umów cywilno-prawnych. (Załącznik 2.2.). Przydziału zajęć dokonuje Menedżer Kierunku *pedagogika specjalna* (dr M. Oleniacz, prof. DSW), a zatwierdza Dziekan Wydziału (dr J. Minta, prof. DSW).

W obsadzie zajęć dydaktycznych uwzględnia się dorobek badawczy i publikacyjny nauczycieli akademickich. Do współpracy zaproszeni zostają również specjaliści spoza uczelni, którzy odznaczają się znacznym doświadczeniem praktycznym w działalności organizacyjnej, edukacyjnej, poradniczej i terapeutycznej.

Tabela 11. Nauczyciele akademicy zatrudnieni w DSW prowadzący zajęcia dydaktyczne w roku akademickim 2021/2022 na kierunku *pedagogika specjalna* drugiego stopnia

Lp.	Nauczyciel akademicki	Przedmiot	Zainteresowania badawczo-dydaktyczne
1.	prof. dr hab. Piotr Dehnel	Współczesne koncepcje filozofii i etyki	W pracy naukowej zajmuję się filozofią współczesną, ze szczególnym uwzględnieniem filozofii języka, semantyki i epistemologii. Tłumacz oraz autor krytycznych analiz prac Ludwiga Wittgensteina.
2	prof. dr hab. Adam Zych	Seminarium magisterskie 1 Seminarium magisterskie 2	Zainteresowania badawcze obejmują pedagogikę specjalną osób starszych (geragogika specjalna), pedagogikę starzenia się (geragogika), gerontologię społeczną, leksykografię gerontologiczną oraz psychologię religii.
3	dr hab. Anna Karłyk-Ćwik, prof. DSW	Komunikacja społeczna z elementami treningu interpersonalnego Psychoprofilaktyka stresu i wypalenia zawodowego Seminarium magisterskie 1 – sem. 2 (letni 2021/2022) Seminarium magisterskie 1 – sem. 3 (zimowy 2021/2022) Diagnostyka i terapia resocjalizacyjna Seminarium magisterskie 2 Kryminologia z elementami wiktymologii i suicydologii	Autorka ponad 50-ciu publikacji z zakresu resocjalizacji, uczestniczy w projekcie badawczym „Młodzież wobec współczesnych zagrożeń w życiu społecznym” realizowanym z Zespołem Edukacji dla Bezpieczeństwa działającym przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.
4	dr hab. Ewa Kurantowicz, prof. DSW	Metodologia badań społecznych Andragogika	Prowadzi badania i publikuje w obszarze (i) badań transnarodowych w dziedzinie edukacji dorosłych, uczących się społeczności i rozwoju lokalnego. (ii) europejskiego szkolnictwa wyższego, w tym tzw. grupy studentów nietradycyjnych. Identyfikacja obszarów doświadczania nierówności przez tę grupę w dostępie do szkolnictwa wyższego, podczas studiów i na rynku pracy. (iii) problematyki związanej ze społeczną odpowiedzialnością uczelni, współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz zarządzaniem społecznymi i tożsamościowymi aspektami dziedzictwa kulturowego.

5	dr hab. Sławomir Krzychała, prof. DSW	Pedeutologia	Prowadzi badania zaangażowane, jakościowe z nauczycielami na terenie dolnośląskich i wrocławskich szkół. Kluczowe zagadnienia: kształcenie i profesjonalny rozwój nauczycieli, personalizacja edukacji, przemiany instytucjonalno-kulturowe systemu edukacji. Rozwija dialogiczne podejście w ramach metody dokumentarnej. Kierownik projektów badawczych (m. in. Relacyjność kolektywnych i indywidualnych wzorów działania w roli nauczyciela-tutora: rozwój profesjonalny w binarnym systemie działalności. Projekt finansowany w ramach konkursu OPUS 8).
6	dr hab. Piotr Mikiewicz, prof. DSW	Seminarium magisterskie 1 Seminarium magisterskie 2	Publikuje w zakresie socjologii edukacji (społeczne uwarunkowania funkcjonowania edukacji, procesami kształtowania biografii przez edukację). W ostatnim czasie podejmuje analizy dotyczące wpływu technologii oraz zdalnej edukacji na kulturę szkolną. Autor podręcznika akademickiego: Socjologia edukacji. Teorie, koncepcje, pojęcia, Warszawa 2016: Wydawnictwo Naukowe PWN. Współpracuje z Instytutem Badań Edukacyjnych, w którym w ubiegłej kadencji był również Dyrektorem ds. Naukowych. Reprezentuje Polskę w Radzie Zarządzającej Badania PISA OECD oraz PIAAC OECD
7.	dr hab. Marek Heine, prof. DSW	Seminarium magisterskie 1 - sem. 2 (letni 2021/2022) Metody i techniki badań pedagogicznych 1 Seminarium magisterskie 1 - sem. 3 (zimowy 2021/2022) Prawne podstawy resocjalizacji i interwencji kryzysowej Prawo oświatowe i prawa dziecka Seminarium magisterskie 2	Publikacje w zasadniczej mierze dotyczą problematyki resocjalizacji rozumianej jako proces oddziaływań wobec sprawców czynów karalnych i nieletnich przejawiających symptomy demoralizacji. W badaniach ukazano głównie czynniki wpływające na efektywność tego procesu. Dorobek lokuje się w obszarze pedagogiki resocjalizacyjnej.
8.	dr hab. Michał Kruszelnicki, prof. DSW	Współczesne koncepcje filozofii i etyki	Autor monografii i ok. 80 artykułów z zakresu współczesnej filozofii francuskiej, filozofii F. Nietzschego, psychologii analitycznej Carla G. Junga, filozofii edukacji i pedagogiki krytycznej, klasycznej literatury norweskiej i rosyjskiej, problemów kultury popularnej, publikowanych i oczekujących na publikację w fachowych czasopismach polskich, kilkakrotnie zagranicznych. Tłumacz tekstów z języka francuskiego, angielskiego i rosyjskiego.
9.	dr Małgorzata Oleniacz, prof. DSW	Seminarium magisterskie 1 Metody i techniki badań pedagogicznych 1 Poradnictwo rehabilitacyjne	Zainteresowania naukowe skoncentrowane wokół problematyki związanej z poradnictwem, w tym poradnictwem rehabilitacyjnym, a także z pedagogiką leczniczą i terapią zajęciową, problemami ludzi młodych, problemami egzystencji człowieka w perspektywie biograficznej, narracyjnymi strategiami poszukiwań badawczych i pracy edukacyjnej i rehabilitacyjnej.
10.	dr Agnieszka Zembrzuska, prof. DSW	Współczesne problemy psychologii	Zainteresowania badawcze oscylują wokół filozoficznych, socjologicznych i psychologicznych źródeł nauk pedagogicznych, ze szczególnym zogniskowaniem na problemach poradoznawczych. Współautorka narzędzia metodyczno-diagnostycznego „Kalejdoskop Kariery” w ramach projektu „Nowoczesne narzędzia w doradztwie zawodowym” (EFS).
11.	dr Agnieszka Szymajda	Seminarium magisterskie 1 – sem. 3 (zimowy)	Głównym obszarem zainteresowań badawczych jest twórcza aktywność muzyczna dzieci w wieku przedszkolnym w kontekście

		2021/2022) Seminarium magisterskie 1 – sem. 2 (letni 2021/2022) Seminarium magisterskie 2	rozwojowym; muzykoterapia dzieci z niepełnosprawnościami, dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym, z doświadczeniem migracyjnym (m.in. monografia: Od muzykoterapii do muzycznego „lustra dziecka” Wrocław 2016: WN DSW). Doświadczenie dydaktyczne obejmuje prowadzenie zajęć warsztatowych muzycznych dla nauczycieli, także w ramach Centrum Kształcenia Nauczycieli na Uniwersytecie Wrocławskim oraz zajęć ze studentami Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w ramach studiów podyplomowych.
12	dr Anna Bilon-Piórko	Metodologia badań społecznych	Dorobek obejmuje badania, publikacje, projekty i współpracę zagraniczną z obszarów andragogiki i doradztwa zawodowego. Ostatnie projekty badawcze dotyczyły aktywizmu społecznego i realizacji zasad społecznej sprawiedliwości w pracy pomocowej, a publikacje w czasopismach i monografiach polskich i zagranicznych objęły m.in. Adult Education Quarterly, British Journal of Guidance & Counselling. Pracownik prowadzi współpracę z instytucjami polskimi (Instytut Badań Edukacyjnych) i zagranicznymi (The Nordic Research Network on Transitions, Career and Guidance, The Network for Innovation in Career Guidance and Counselling in Europe i inne.
13.	dr Marcin Gołębiak	Antropologia kulturowa	Prowadzi badania w zakresie antropologii edukacji i antropologii kulturowej (m. in. Antropologia i etnografia edukacyjna – na pograniczu dyscyplin, Forum Oświatowe, 30(2), Wrocław 2017). Aktualnie eksploruje zagadnienia tożsamości, enkulturacji i socjalizacji w diasporach (m.in. projekt Dzieci z rozbitego statku. Studium etnograficzno-biograficzne diaspory greckiej w Polsce.
14.	dr Bożena Bartosik	Warsztat pracy naukowej Problemy diagnozy i konstruowania programów terapeutycznych Praktyka pedagogiczna 1 Współczesne problemy pedagogiki specjalnej Seminarium magisterskie 1 - sem. 2 (letni 2021/2022) Podstawy integracji sensomotorycznej Seminarium magisterskie 1 - sem. 3 (zimowy 2021/2022) Diagnoza w terapii zajęciowej i psychomotoryce Metody terapii osób z NI i ASZ Seminarium magisterskie 2	Dorobek naukowy jak również dydaktyczny skoncentrowany jest wokół diagnozy, terapii oraz psychomotoryki. Doświadczenie w pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych uczęszczających do przedszkoli, szkół ogólnodostępnych i szkół specjalnych. Certyfikowany terapeuta Integracji Sensorycznej i Psychomotoryki.
15.	dr Joanna Mysiakowska	Komunikacja społeczna z elementami treningu interpersonalnego	Nauczyciel akademicki z doświadczeniem prowadzenia zajęć w zakresie nauk społecznych i przyrodniczych. Członkini komitetu naukowego konferencji, współorganizatorka wydarzeń naukowych. Autorka artykułów naukowych o interdyscyplinarnej tematyce.
16.	dr Dariusz	Psychomotoryka w terapii	Zainteresowania naukowe skoncentrowane wokół problematyki

	Rutkowski	zajęciowej	związanej m.in. wychowaniem fizycznym i sportem osób z niepełnosprawnościami, głównie niewidomych i słabowidzących, metodyką wychowania fizycznego, pedagogiki specjalnej, tyflopedagogiki, psychomotoryki. Instruktor orientacji przestrzennej i poruszania się niewidomych i słabowidzący. Certyfikat z psychomotoryki. Trener II klasy sportu osób z niepełnosprawnościami, trener nordic walking, instruktor pływania, narciarstwa, boccii, parabadmintonu.
17.	mgr Agnieszka Sekułowicz	Współczesne koncepcje filozofii i etyki Analiza tekstów naukowych i elementów logiki Warsztat pracy naukowej Metody i techniki badań pedagogicznych 1 Metody i techniki badań pedagogicznych 2 Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego	Zainteresowania skoncentrowane wokół zagadnień związanych z nowymi technologiami a także edukacją włączającą, filozofią i etyką.

Tabela 12. Inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne w roku akademickim 2021/2022 na kierunku *pedagogika specjalna II stopnia*

Lp.	Nauczyciel akademicki	Przedmiot	Zainteresowania badawczo-dydaktyczne
1.	Mgr. Barbara Dobešová, Ph.D.	Psychoterapia i techniki psychoterapeutyczne dla nauczycieli / <i>Psychoterapie, Základy psychoterapeutických technik pro učitele</i> Seminarium dyplomowe 1 / <i>Diplomový seminář 1</i>	Socjolog, konsultant w szkołach, członek grupy roboczej do spraw równych szans w edukacji oraz wiodących kół doradczych w szkołach podstawowych. Prowadzi warsztaty dla nauczycieli, rodziców. Jest konsultantem w tworzeniu strategicznego planu rozwoju szkoły. Zajmuje się edukacją włączającą. Jest doradcą i konsultantem w licznych projektach edukacyjnych; wykładowcą metody kalejdoskopu kompetencyjnego, mapowania kompetencji grup defaworyzowanych na rynku pracy; antropolog kultury.
2	dr Paulina Hawrylewicz-Kowalska	Pedeutologia Andragogika	Posiada doświadczenie w samodzielnym opracowywaniu, przygotowywaniu i prowadzeniu warsztatów, seminariów oraz wystąpień konferencyjnych w języku polskim i angielskim. Czynnie współorganizowała duże wydarzenia konferencyjne dla polskich oraz zagranicznych uczestników. Andragogiczne zainteresowania oraz zdobyta w tym obszarze wiedza pomagają jej koncentrować swoją pracę na uwzględnieniu potrzeb osób uczących się poprzez zróżnicowanie doboru metod przekazu.
3	dr Barbara Kobusińska	Psychopatologia małego dziecka	Psycholog z wieloletnim doświadczeniem w pracy akademickiej, wielokrotna stypendystka na Uniwersytecie w Wiedniu. Główne zainteresowania to psychologia rozwoju człowieka, kryzysy rozwojowe, psychopatologia rozwoju.
4	Dr Ing. Bohumil Krajča, MBA	Aktualne problemy współczesnej pedagogiki / <i>Aktuální problémy současné pedagogiky</i> Seminarium dyplomowe 1 / <i>Diplomový seminář 1</i>	Jest byłym wojskowym z doświadczeniem w prowadzeniu uczelni, organizacji uczelni, doświadczeniem w działalności naukowej i wydawniczej. Od ponad 5 lat jest pracownikiem Narodowego Instytutu Pedagogicznego w Czechach z doświadczeniem w opracowywaniu programów edukacyjnych na poziomie krajowym; realizującym zadania w zakresie określania polityki edukacyjnej Republiki Czeskiej w szkolnictwie zawodowym;

			zaangażowanym w projekty w obszarach edukacji zawodowej; pełni też inne zadania w zakresie szkolnictwa zawodowego na poziomie krajowym we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej Republiki Czeskiej.
5	PaedDr. Magda Kumprechtová	Edukacja matematyczna z metodyką 1 / <i>Matematika s didaktikou I</i>	Nauczycielka z 30 letnim doświadczeniem w bezpośredniej działalności pedagogicznej z uczniami klas I-IV szkoły podstawowej i od 12 lat dyrektorka podstawowej szkoły specjalnej.
6	dr Bożena Kurc-Darak	Podstawy neurologii i neuropatologii	Uniwersytet Wrocławski, Katedra Biologii Człowieka: 2007-2014 - Adiunkt Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu, Katedra Histologii i Embriologii Człowieka, Zakład Anatomii Prawidłowej: 2012-aktualnie - Adiunkt dydaktyczny, Starszy wykładowca Organizator, wykładowca i członek komitetu naukowego - Praktyczny kurs anatomii i leczenia raka sromu – 2018, Zakład Anatomii Prawidłowej Katedry Morfologii i Embriologii Człowieka Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu oraz Dolnośląskie Centrum Onkologii.
7.	PhDr. Ing. Jana Lehnerová	Psychologia rozwoju dzieci i młodzieży / <i>Vývojová psychologie</i>	Psycholog szkolny zajmujący się poradnictwem psychologicznym i diagnostyką (od ponad dekady) w szkole podstawowej i poradni psychologiczno-pedagogicznej. Badawczo zajmuje się gromadzeniem i przetwarzaniem danych w paneuropejskim projekcie „CLOSE TO”, a także współpracuje przy projekcie „Aktualizacje metodyki 9202”.
8.	dr Mirela Lubińska-Tomczak	Teoretyczne i metodyczne podstawy pracy z rodziną Praca socjalna i asystentura rodzin	Od 2016 roku asystent rodziny w Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich. Ponadto konsultant ds. społecznych w gminie Strzelce Op., opiekun gminnego wolontariatu, członek Zespołu Interdyscyplinarnego, szkoleniowiec, członek Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Asystentów Rodziny. Realizator licznych projektów dotyczących asysty rodzinnej w województwie opolskim.
9.	dr Radosław Łazarz	Seminarium dyplomowe 1 / Diplomový seminář 1 Patologie społeczne i profilaktyka / Sociální patologie a profylaxe	Zainteresowania naukowe skoncentrowane wokół bohemistyki i historii medycyny. Doświadczenie dydaktyczne w ramach współpracy z DSW obejmuje prowadzenie wykładów z przedmiotów Filozofia wychowania oraz Patologia społeczna i profilaktyka. Z wyżej wymienionych przedmiotów prowadził oraz współprowadził również ćwiczenia. Ponadto sprawuje opiekę nad pracami dyplomowymi w ramach przedmiotu Seminarium dyplomowe.
10.	dr Adam Marcinkiewicz	Doktryny pedagogiczne	Nauczyciel historii oraz wiedzy o społeczeństwie w Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. Władysława Reymonta w Bierutowie. Szczególne pole zainteresowań naukowych to wielokulturowość oraz historia opieki i wychowania cywilizacji starożytnych oraz epoki średniowiecza. Prowadzenie badań nad modelem życia społecznego wieku szesnastego oraz współczesnych, artystycznych metod organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży. Twórca nowej metody pracy z trudną i wykluczoną zarazem młodzieżą, pomysłodawca programu działania przeciw marginalizacji środowisk wiejskich zaprezentowany podczas Konferencji Pedagogów w Gdańsku.
11.	dr Michał Mielczarek	Metodologia badań społecznych Współczesne problemy socjologii	Socjolog, doktor nauk społecznych w dyscyplinie: pedagogika, badacz, doradca, stypendysta European Doctoral Programme in Career Guidance & Counselling (ECADOC), nauczyciel akademicki, doradca kariery.

			<p>Zainteresowania naukowe: szeroko rozumiana polityka społeczna, zwłaszcza sfer pomocy społecznej i edukacji.</p> <p>Licencjonowany doradca zawodu - praktyk, doświadczenia w pracy w komercyjnych organizacjach oraz stowarzyszeniach pozarządowych zajmujących się aktywizacją osób poszukujących pracy.</p> <p>Jest członkiem-założycielem Naukowego Towarzystwa Poradotwórczego. W latach 2018-2020 był dyrektorem Biura Karier DSW.</p>
12.	dr Konrad Rejman	Warsztat pracy naukowej Analiza tekstów naukowych i elementy logiki	<p>Zainteresowania badawcze koncentrują się wokół filozofii edukacji, hermeneutyki, fenomenologii, filozofii dialogu, edukacji krytycznej, krytycznej teorii społecznej z szerokim uwzględnieniem dokonań szkoły frankfurckiej oraz badań kultury, szczególnie kategorii „kultura wojny”, jak również problematyki Inności/Obcości w kulturze. Podejmowane zagadnienia przyjmują charakter filozoficzno-historycznych i społeczno-pedagogicznych analiz.</p>
13.	PaedDr. Irena Johanka Savková	Pedagogika specjalna / <i>Speciální pedagogika</i> Współczesne zagrożenia rozwoju dziecka / <i>Současné faktory ohrožující vývoje dítěte</i> Logopedia dla nauczycieli / <i>Logopedie pro učitele</i>	<p>Pedagog specjalny, logopeda, muzykoterapeuta, dyrektor Przedszkola i Szkoły Podstawowej Specjalnej w Ostrawie (od 2005 roku). Zajmuje się m. in. zarządzaniem szkołą, organizacją procesu edukacyjnego, organizacją wdrażania specjalnych podejść pedagogicznych, korektą wadliwej wymowy, prowadzeniem systemów AAC, przygotowaniem kart komunikacyjnych.</p>
14.	Dr Mgr. Egon Střihavka	Seminarium dyplomowe 1 / <i>Diplomový seminář 1</i>	<p>Nauczyciel Instytutu Diagnostyki Dzieci w Hradec Kralove i szkoły podstawowej oraz główny pedagog domu dziecka. Zajmuje się pracą opiekuńczą i wychowawczą z dziećmi i młodzieżą oraz interwencją kryzysową. Szkolne metody profilaktyki. Zainteresowania profesjonalne to: metody pracy z dziećmi w procesie edukacji w ramach obowiązku szkolnego; formy zachowań niepożądanych społecznie występujące u uczniów.</p>
15.	dr Anna Suchon	Psychomotoryka w geragogice	<p>Wieloletni pracownik Politechniki Śląskiej w Gliwicach, wieloletni pracownik DSW we Wrocławiu, czynny nauczyciel zatrudniony w pełnym wymiarze godzin, z 25-letnim doświadczeniem w pracy z osobami z głębszą niepełnosprawnością intelektualną.</p>
16.	Mgr. Lenka Bayerová	Wybrane koncepcje inkluzji / <i>Vybrané koncepty inkluze</i>	<p>Pedagog, wychowawca i nauczyciel, z ponad 40 letnim doświadczeniem, również w szkoleniach i kierowaniu zespołem (zastępca dyrektora szkoły). Obecnie skupiona na działaniach metodycznych i wsparciu metodycznym nauczycieli, pedagogów specjalnych.</p>
17.	mgr Anna Bobrowska	Komunikacja alternatywna i wspomagająca	<p>Posiada 32 lata praktyki w zawodzie nauczyciela-terapeuty, pedagoga specjalnego. Pracuje z dziećmi z różnorodnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi. Prowadzi zajęcia rehabilitacyjne i terapeutyczne z dziećmi z autyzmem oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi. Prowadziła również ćwiczenia z zakresu pedagogiki dla studentów Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości.</p>
18.	Mgr. Sylva Brillante	Prawne podstawy pracy z rodziną dziecka z niepełnosprawnością / <i>Právní základy práce s rodinou dítěte s postižením</i>	<p>Od ponad 20 lat jest pracownikiem organu ochrony socjalnej i prawnej dzieci urzędu miejskiego, zadania tego stanowiska to zapewnienie ochrony socjalnej i prawnej małoletnich, rehabilitacja rodziny, ochrona prawa dziecka; działania na rzecz przywrócenia zaburzonych funkcji rodziny. Od ponad dekady współpracuje z Uniwersytetem Masaryka w Brnie, gdzie prowadzi wykłady dla studentów na kierunku Pedagogika i Poradnictwo, Pedagogika Włączająca i Andragogika – przedmioty: Praca socjalna</p>

			z młodzieżą, Terenowa praca socjalna, Klimat szkolny, Patologia i zachowania ryzykowne, Nadzór, Poradnictwo edukacyjne, Pedagogika włączająca.
19.	mgr Danuta Buczek	Komunikacja społeczna z elementami treningu interpersonalnego	Psycholog, trener i wykładowca. Wiodące miejsce pracy: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, stałe zatrudnienie od 1987 r. (kompetencje praktyczne: pomoc psychologiczna; współpraca ze środowiskiem; dyrektor Poradni w latach 2003-2013). Dodatkowe aktywności zawodowe, m.in. w placówkach: Specjalistyczna Poradnia Rodzinna, Wyższa Szkoła Zarządzania Edukacja. Prowadzi treningi asertywności, interpersonalny, myślenia twórczego.
20.	Mgr. Ivana Chramostová, MBA	Edukacja językowa z metodyką/Język czeski z dydaktyką specjalną / <i>Metodika jazykové výchovy - český jazyk se speciální didaktikou</i>	Nauczyciel szkoły podstawowej I stopnia. W latach 2008 – 2018 dyrektorka szkoły podstawowej. Od 2010 roku wykładowca dalszego kształcenia się pracowników pedagogicznych.
21.	Mgr. Milan Gross, MBA	Metody socjoterapeutyczne dla nauczycieli / <i>Metody rozvoje sociálních dovedností pro učitele</i> Edukacja środowiskowa z metodyką / <i>Základy přírodních věd s didaktikou</i>	Śledczy do spraw przestępstw gospodarczych w policji Republiki Czeskiej w latach 1993 – 2002. Później (i do tej pory) nauczyciel, zastępca dyrektora i dyrektor szkoły podstawowej zajmujący się pracą dydaktyczną i wychowawczą z dziećmi i młodzieżą.
22.	Mgr. Sárka Honová	Filozofia wychowania / <i>Filozofie výchovy</i>	Od 2005 roku wykładowca Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu w Ostrawie. Zajmuje się poradnictwem całonocnym, pracą socjalną, teorią i metodami pracy socjalnej, pracą z grupą.
23.	Mgr. Jana Janková	Tyflopädagogika dla nauczycieli / <i>Tyflopedie pro učitele</i>	Nauczyciel, pedagog specjalny, tyflopädagog, metodyk z dużym doświadczeniem w pracy w przedszkolu i szkole podstawowej dla dzieci z wadami wzroku, specjalnym ośrodkiem szkolno-wychowawczym dla uczniów z wadami wzroku. Nauczyciel akademicki zajmujący się tyflopädagogiką na Uniwersytecie Komeňského i Uniwersytecie Palackiego w Olomuńcu.
24.	Mgr. Dagmar Kramná	Metody terapii dzieci z zaburzeniami w rozwoju / <i>Metody reedukace žáků se specifickými vývojovými poruchami učení</i>	Jest pedagogiem specjalnym z ponad 20 letnim stażem pracy dydaktycznej i terapeutycznej z dziećmi w szkole specjalnej.
25.	Mgr. Zuzana Pavelová	Diagnostyka w pedagogice specjalnej / <i>Speciálně pedagogická diagnostika a poradenství</i>	Pedagog specjalny w szkole podstawowej zajmująca się od ponad 30 lat reedukacją zaburzeń uczenia się, pracą z dziećmi z niepełnosprawnością intelektualną, działaniami terapeutycznymi w dziedzinie grafomotoryki, trudnościami w czytaniu, pisaniu, w matematyce; ćwiczeniami kinezyjologicznymi oraz tworzeniem programów stymulacyjnych dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Jest także pedagogiem specjalnym w poradni psychologiczno-pedagogicznej, gdzie m. in. zajmuje się diagnozą oraz opracowuje alternatywne systemy komunikacji dla dzieci z problemami z mową, materiały metodyczne dla rodziców, nauczycieli, pedagogów specjalnych.
26.	Lubomír Pelech	Surdepädagogika dla nauczycieli / <i>Surdepédie pro učitele</i>	Pedagog z dużym doświadczeniem w zakresie nauczania metod pracy w obszarze integracji i włączenia (praca z uczniami niepełnosprawnymi) - od 2008 r. w szkołach podstawowych

			i gimnazjach, ok. 50 seminariów. Posiada doświadczenie w prowadzeniu szkoleń i superwizji - zarządzanie organizacjami pozarządowymi, kuratorami dla nieletnich, zespołami streetworkerów. Od 2007 roku współpracuje z Uniwersytetem w Ústí nad Labem UJEP i Uniwersytetem w Ostrawie w zakresie nauczania i zarządzania projektami. Jest wykładowcą, kształci kadry pedagogiczne (pedagogów specjalnych i psychologów).
27.	mgr Izabela Sokołowska-Zatorska	Współczesne problemy pedagogiki specjalnej Edukacja i rehabilitacja osób z autystycznego spektrum zaburzeń Praktyka pedagogiczna 2 - EIRONITA Warsztaty terapii zachowań niepożądaných / Techniky zvládání nežádoucího chování	Nauczyciel z 27 – letnim doświadczeniem (praca z uczniem z autyzmem, z autyzmem i niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim). 2000-2014 doradca metodyczny Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Certyfikowany terapeuta Monachijskiej Funkcjonalnej Diagnostyki Rozwojowej, Certyfikowany terapeuta Integracji Sensorycznej, Ekspert Rady Konsultacyjnej do Spraw Kształcenia Zawodowego przy Dolnośląskim Kuratorze Oświaty.
28.	mgr Jarmila Straková	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna / <i>Pedagogika předškolního věku a učitelství pro I. stupeň základních škol</i>	Nauczycielka w przedszkolu i dyrektorka przedszkola, obecnie wykładowczyni, prelegentka, nauczycielka edukacji dorosłych, dzieląca się swoją wiedzą i doświadczeniem w zakresie zarządzania rozwojem osobistym, nauczania przedmiotów matematycznych, pre / umiejętności czytania i pisania, czytanie wstępne; realizująca autorskie projekty: Grafomotoryka - Uczymy się pisać piosenką; Zaczynajcie razem – program Klasa integracyjna; Wzbogacanie instrumentalne Feuersteina (FIE).
29.	mgr Anna Such	Terapia zajęciowa we wspomaganiu rozwoju człowieka Warsztat pracy terapeuty zajęciowego Terapia zajęciowa w zinstytucjonalizowanym systemie opieki nad pacjentem	Zawodowo pracuje jako asystent terapii zajęciowej. Jest koordynatorem pracy terapeutów, odpowiada za organizację terapii zajęciowej w placówce, jej merytoryczne prowadzenie oraz organizację działań społecznych dla podopiecznych poza placówką. Ponadto prowadzi zajęcia terapeutyczne w uzdrowisku na turnusach psychosomatycznych chorób układu oddechowego. Bogate doświadczenia zawodowe umożliwiają łączenie teorii z praktyką i przekazywanie zweryfikowanej wiedzy studentom w zakresie stosowania terapii zajęciowej w środowisku osób z niepełnosprawnością oraz zastosowanie terapii zajęciowej w animacji kulturalno-oświatowej. Zdobyte doświadczenia w pracy dydaktycznej dotyczą przedmiotów: Warsztat pracy terapeuty zajęciowego, Elementy terapii zajęciowej, Terapia zajęciowa w zinstytucjonalizowanym systemie opieki nad pacjentem, Terapia zajęciowa we wspomaganiu rozwoju człowieka, Diagnoza funkcjonalna.
30.	mgr Laura Uglanica	Antropologia kulturowa	Zainteresowania pedagogiczne związane są z pedagogiką ogólną, filozofią edukacji, pedagogiką międzykulturową oraz paradoznawstwem. Obecnie zatrudniona jest w Jeleniogórskim Centrum Kultury, gdzie swoją wiedzę teoretyczną wykorzystuje w praktycznych działaniach związanych z organizacją imprez kulturalnych (również międzynarodowych). Uczestniczy w przygotowaniu i realizacji projektów kulturalno-edukacyjnych w ramach programów finansowanych przez Unię Europejską. Jednocześnie doświadczenie związane z pracą animatora kultury stara się wykorzystywać na zajęciach ze studentami.

31.	mgr Jolanta Wierzbanowska-Olejniczak	Praktyka pedagogiczna 2 Praktyka pedagogiczna 3 Readaptacja społeczna i pomoc postpenitencjarna (ĆW 12h)	Prowadzenie zajęć dydaktycznych z zakresu pedagogiki specjalnej, głównie resocjalizacji / metodyki. Organizowanie, przygotowywanie merytoryczne i pomoc w tzw. Wizytach studyjnych - zajęciach wyjazdowych studentów do placówek resocjalizacyjnych. Prowadziła również zajęcia z pedagogiki resocjalizacyjnej i socjoterapii na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu.
32.	mgr Małgorzata Witkowska	Problemy seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową Psychoprofilaktyka stresu i wypalenia zawodowego Współczesne problemy psychologii	Praca akademicka od 2019 roku połączona z wieloletnią praktyką zawodową w ośrodkach terapeutycznych na terenie Lubina, Legnicy i Kamiennej Góry. Prowadzenie kursów zawodowych, szkoleń specjalistycznych z zakresu terapii i terapii zajęciowej oraz warsztatów praktycznych. Publikacje naukowe, aktywność społeczna w DSW (grupa terapeutyczna, superrewizje koleżeńskie). Ukończone studia z zakresu pedagogiki ogólnej, specjalnej i leczniczo- terapeutycznej.
33.	mgr Krzysztof Witkowski	Koncepcje i metody terapii uzależnień (ĆW 12h)	Certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień. Organizował liczne projekty dotyczące profilaktyki uzależnień dla młodzieży. Głównym obszarem działań i zainteresowań naukowych jest profilaktyka i terapia uzależnień, które wchodzą w dziedzinę szeroko pojętej ochrony zdrowia. Z uwagi na liczne zainteresowania i pasje artystyczne - czynny muzyk, otrzymał nagrodę „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, nadaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – z sukcesem potrafi połączyć elementy arteterapii z profilaktyką uzależnień, zapraszając do swych akcji młodzież, dając im możliwość partycypacji w procesach profilaktycznych.
34.	mgr Alina Żwirblińska	Metodyka nauczania dzieci z lekką niepełnosprawnością - I i II etap edukacji / Metodika výchovně vzdělávacího procesu dětí a žáků s lehkým mentálním postižením - předškolní a I. stupeň základních škol	Nauczyciel dyplomowany i pedagog specjalny z wieloletnim doświadczeniem. Od 1986 roku pracuje jako nauczyciel języka polskiego i rewalidacji w szkole specjalnej dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną lekkiego stopnia, z autyzmem, zespołem Aspergera, ADHD. Pedagog, edukator WDN, pedagog specjalny, wieloletni doradca metodyczny Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Prowadziła wspólnie z pracownikami WCDN projekt „Uczeń z ADHD we wrocławskiej szkole”. Prowadziła kursy doskonalące dla nauczycieli z Wrocławia i Dolnego Śląska – „Jak pracować z uczniem z ADHD”. Nadal pracuje z dziećmi z trudnymi zachowaniami oraz z uczniami, którzy mają orzeczoną niepełnosprawność intelektualną, autyzm.

4.3. Łączenie działalności badawczej i dydaktycznej

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku *pedagogika specjalna* realizują badania naukowe i stosowane oraz wykonują prace badawczo-rozwojowe i wdrożeniowe, których tematyka pokrywa się z treściami programowymi.

W DSW działa 11 studenckich kół naukowych. W czerwcu 2021 roku powołane zostało pedagogiczne Koło Naukowe ENTUZJAZM. Członkiniami-założycielkami jest 13 studentek kierunków pedagogicznych, kolejne osoby włączają się w działania koła. Opiekunami koła są dr Katarzyna Gawlicz i dr Marcin Starnawski. Do zadań Koła należą propagowanie wiedzy z zakresu pedagogiki i pokrewnych dyscyplin naukowych oraz integracja środowiska akademickiego wokół inicjatyw edukacyjnych. Dotychczas zrealizowane działania to przeprowadzenie Dnia Dziecka we Wrocławskim Centrum Opieki i Wychowania oraz w konkursie na podcast socjologiczny „Przeoczone w pandemii” organizowanym przez Oddział Krakowski Polskiego Towarzystwa Socjologicznego.

Uczelnia wspiera wspólną działalność badawczą pracowników oraz studentów. W tym celu dzięki uzyskanym środkom finansowym z funduszy europejskich (NCBiR projekt REGIO) w kwietniu 2020 r. uruchomiony został projekt Akademia Umiejętności, w którym w ramach modułu dla studentów, mogą oni zdobyć dofinansowanie na ważną dla ich rozwoju aktywność badawczą lub zawodową. Obecnie realizowana jest IV edycja Akademii – 8 zakwalifikowanych projektów. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 480 000,00 PLN. W ramach tego budżetu finansowane są projekty studenckie dotyczące realizacji certyfikowanych szkoleń i kursów z obszaru kompetencji branżowych, ICT oraz projekty badawcze (często będące elementami prac licencjackich lub magisterskich). Akademia Umiejętności ma zachęcić studentów do aktywności naukowej, współpracy ze środowiskiem zewnętrznym i uczelnią, uczyć pozyskiwania środków na realizację projektów i badań. W edycjach I-III zrealizowano 23 projekty studenckie. „And so this is Xmas” jest przykładem zrealizowanego projektu pod opieką naukową dr Barbary Muszyńskiej, w trakcie którego studentki przygotowały zajęcia online za pośrednictwem platformy eTwinning. W zajęciach brały udział dzieci ze szkoły podstawowej w Trzebnicy, dzieci z przedszkola publicznego Świętej Katarzynie oraz uczniowie z krajów: Turcja, Grecja, Rumunia, Albania, Węgry, Słowenia, Czarnogóra, Portugalia, Armenia, Malta.

W ostatnich latach nauczyciele akademicy DSW opracowali innowacyjne programy studiów łączące badania edukacyjne z kształceniem akademickim:

- *Pedagogika Specjalna - studia dualne w Dolnośląskiej Szkole Wyższej (POWER);*
- *Praca Socjalna - studia dualne w Dolnośląskiej Szkole Wyższej (POWER);*
- *Profesjonalny nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (POWER);*
- *Pracownik Socjalny - studia drugiego stopnia na kierunku praca socjalna (POWER);*
- *Praktyczne kształcenie dla rynku pracy (POKL);*
- *Poprzez praktykę do profesjonalizmu - nowa koncepcja praktyk studenckich i jej aplikacja (POKL);*
- *Nauczyciel na praktykach. Program doskonalenia zawodowego w przedsiębiorstwach dla nauczycieli kształcenia zawodowego (POKL);*
- *Systemy wsparcia ośrodków terapii behawioralnej (Innowacje społeczne).*

Realizowana działalność naukowo-badawcza ma znaczący wpływ na kształtowanie się i realizację procesu dydaktycznego. Doświadczenia kadry akademickiej zdobyte podczas prowadzenia prac badawczych są w naturalny sposób przenoszone na płaszczyznę dydaktyczną.

Badania naukowe prowadzone przez dra Dariusza Rutkowskiego, których głównym celem było znalezienie barier i wypracowanie rozwiązań aktywizujących osoby z niepełnosprawnością wzrokową, stanowiły podstawę do przygotowanie 2 projektów (z zaangażowaniem studentów DSW), których celem było wypracowanie innowacji społecznych:

- 2018 - na podstawie wniosków z badań został przygotowany a następnie zrealizowany Projekt „Razem można więcej” (2017/18) dla sportowców z niepełnosprawnością wzroku i ich przewodników. Wynikiem projektu było wypracowanie modelu szkoleniowego z zakresu nordic walking. Uczestnicy po egzaminie mogli uzyskać certyfikaty instruktorskie nordic walking. Adaptowany model wykorzystany był w projekcie „Niech piłka nas łączy” (2018) (dla uczniów szkoły ogólnodostępnej i specjalnej), w którym zwiększano umiejętności techniczne podczas integracyjnych treningów i meczów piłki nożnej. Elementy modelu wykorzystane były do szkoleń narciarskich – efekt: start w zawodach ParaSki4Europe.
- 2020 - na podstawie wniosków z badań został przygotowany a następnie zrealizowany Projekt „Na dostępnej ścieżce”, w wyniku którego powstał standard znakowania dostępnych

tras rekreacyjno-sportowych nordic walking, a następnie przygotowana zgodnie z nim dostępna trasa nordic walking w Janikowie pod Oławą. Trasa została oddana w administrację lokalnemu stowarzyszeniu i służy m.in. do: prowadzenia cyklu zajęć oraz zawodów dla seniorów oraz przeprowadzania cyklicznych zawodów ogólnopolskich osób z dysfunkcją wzroku.

Pracownicy Kolegium angażują studentów jako wolontariuszy w prace na rzecz popularyzowania nauki oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w środowisku lokalnym/szkołach/przedszkolach. Przykładowe działania:

- Konsultacje dla rodziców z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych (Pracownia badań nad edukacją włączającą, w której studenci realizowali praktyki - dr hab. Joanna Kruk-Lasocka, dr Bożena Bartosik - 2016-2020);
- Warsztaty metodyczne dla nauczycieli przedszkoli oraz klas I-III z zakresu nauczania języka angielskiego (studentów/absolwentów DSW, dr Barbara Muszyńska, -2016-2020);
- Otwarte cykliczne seminaria "Edukacyjne Czwartki" (koordynator – dr Agnieszka Zembrzuska, od 2018)
- Zaangażowanie studentów-wolontariuszy w ramach "Forum Żywych Bibliotek" (dr hab. Paweł Rudnicki, 2016);
- Warsztaty „Kalejdoskop kariery” z obszaru poradnictwa kariery dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych (współpraca studentów-wolontariuszy – dr Joanna Minta, dr Anna Bilon, dr Agnieszka Zembrzuska - 2016-2018);
- Promocja idei potwierdzania efektów uczenia się osiągniętych drogą pozaformalną i nieformalną (Warsztaty dla studentów i interesariuszy, dr Anna Bilon, 2016);
- Festiwal ulicy Świdnickiej - współpraca ze studentami przygotowującymi wydarzenie artystyczne i edukacyjne w ramach Europejskiej Stolicy Kultury (dr hab. Maria Reut, 2016);
- Warsztaty „Jak odpowiadać na potrzeby dziecka z głęboką niepełnosprawnością intelektualną w psychomotorycznych zabawach z szarfą?" prowadzony w ramach Europejskiego Dnia Psychomotoryki (zaangażowanie studentów-wolontariuszy, dr Bożena Bartosik – 2017);
- Przygotowanie programu studenckich działań artystycznych w DSW w ramach Nocy Muzeów (dr hab. Maria Reut, dr Anita Szprych- 2017);
- Kompetencje nauczyciela w pracy z uczniem z dysfunkcją wzroku – seminarium studenckie (dr D. Rutkowski – 2018);
- Przygotowanie ze studentami scenariuszy warsztatów w ramach projektu "Dolnośląska Akademia dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców". (dr Agnieszka Zembrzuska – 2019-2020);
- Przygotowanie ze studentami webinarów dla nauczycieli i rodziców w czasie COVID-19 (m.in. dobrostanu uczniów, muzykoterapii – dr Agnieszka Szymajda – 2021);
- Przygotowanie prezentacji w mediach społecznościowych ze studentami z Kół Naukowych DSW na temat aktywności studenckiej (dr Magdalena Czubak-Koch – 2021);
- Wsparcie ze studentami i nauczycielami SWFiS DSW organizacji zawodów sportowych (Mistrzostwa Polski i Puchar Polski Nordic Walking) dla osób z niepełnosprawnością wzrokową (dr Dariusz Rutkowski 2017, 2019, 2020, 2021);
- Wsparcie asystenckie ze studentami w szkoleniach narciarskich osób z niepełnosprawnościami (Erasmus + Czechy 2019, 2020 dr Dariusz Rutkowski);
- Wsparcie asystenckie ze studentami w zawodach narciarskich dla osób z niepełnosprawnościami – ParaSki4Europe 2020 dr Dariusz Rutkowski);

- Współpraca i asystentura studentów w zawodach lekkoatletycznych w DSOSWnr13 2017, 2018, 2019 – dr Dariusz Rutkowski).

Pracownicy DSW aktywnie uczestniczą w pracach towarzystw m.in.:

- Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego (Oddziału Wrocławskiego) udział pracowników DSW w organach statutowych: Zarząd oddziału (kadencja 2020-2023: dr Marcin Starnawski - zastępca przewodniczącego zarządu, dr Krystyna Gawlicz - skarbnik, dr Barbara Kutrowska, dr Agnieszka Zembrzuska, dr hab. Sławomir Krzychała - członkowie zarządu; kadencja 2017-2020: dr hab. Paweł Rudnicki - zastępca przewodniczącego zarządu);
- Polskiego Towarzystwa Naukowego Adaptowanej Aktywności Fizycznej – dr Dariusz Rutkowski - członek komisji rewizyjnej.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi wspierającymi rehabilitację osób z niepełnosprawnościami zaowocowała zorganizowaniem w DSW konferencji, których jednym z celów było przeciwdziałanie skutkom izolacji wynikającej z pandemii (brali w nich udział pracownicy, współpracownicy oraz studenci):

- Regionalna konferencja Reha For The Blind In Poland, w DSW 07.10.2021r., zorganizowana przy współpracy Fundacji Szansa dla Niewidomych (Biuro regionalne) - organizatora największego na świecie spotkania niewidomych, słabowidzących i ich bliskich, w ramach którego odbywa się Konferencja REHA FOR THE BLIND IN POLAND – dr Dariusz Rutkowski;
- Regionalna konferencja „Sytuacja osób z niepełnosprawnością w rzeczywistości epidemicznej - II”, DSW 17.12.2021r., przy współpracy z Towarzystwem Walki z Kalectwem prowadzącym działalność społeczną, naukową i wydawniczą. W ostatnich latach TWK angażuje się w realizację programów współfinansowanych przez UE i PFRON, których głównym założeniem jest wprowadzanie osób niepełnosprawnych na rynek pracy – dr Małgorzata Oleniacz prof. DSW, dr hab. Joanna Kruk-Lasocka, dr Bożena Bartosik, dr Dariusz Rutkowski

W 2020 roku DSW zainicjowała projekt Modelowa Szkoła Ćwiczeń w Sycowie (POWER), w której pracownicy Kolegium łączą praktyczne kształcenie nauczycieli wraz z badaniami w klasie szkolnej. Pracownicy Kolegium uczestniczą również w zajęciach popularyzują wiedzę naukową z dolnośląskimi nauczycielami, uczniami oraz rodzicami w ramach realizowanych w DSW projektach: Dolnośląska Akademia Dzieci, Młodzieży i Rodziców (POWER); Edukacja międzypokoleniowa - działania artystyczne dla zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnych (POWER).

Pracownicy DSW uczestniczą aktywnie również w corocznym Dolnośląskim Festiwalu Nauki, m.in.: Asystent sportowy osób z dysfunkcją wzroku; Miejsce sportu w rehabilitacji osób niepełnosprawnych; Czy można usłyszeć obraz? Niewidzialne Laboratorium; Malarz jako antropolog, czyli co sztuka mówi nam o społeczeństwie?

Pracownicy Uczelni uczestniczą również w międzynarodowych wyjazdach studyjnych pomagających doskonalić umiejętności dydaktyczne. Od 2019 roku Dolnośląska Szkoła Wyższa realizuje program Master of Didactics, finansowany przez MNiSW. Program (150 h szkoleniowych + wizyty studyjne w wiodących europejskich uczelniach) zorientowany jest na nabycie kompetencji tutorskich wykładowców oraz doskonalenie metod nauczania, z uwzględnieniem dydaktycznych narzędzi on-line.

W latach 2016-2021 pracownicy Kolegium odbyli ponad 20 wyjazdów w celu przeprowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunkach pedagogicznych w ramach programu ERASMUS+ w partnerskich uczelniach: Roskilde University - Dania, University of Oulu - Finlandia, Universidade de Lisboa - Portugalia, Università degli Studi di Catania - Włochy, Nigde Ömer Halisdemir Üniversitesi Anasayfa - Turcja, Universidade de Coimbra - Portugalia, Université de Nantes - Francja, Maynooth University -

Irlandia, Universite de Tours - Francja, Ankara Universitesi - Turcja, Universidad de Malaga - Hiszpania, Universite d'Orleans - Francja, Universite catholique de l'Ouest - Francja, Open University of Cyprus – Cypr, Palacký University Olomouc – Republika czeska, University of Hradec Kralove - Republika Czeska

4.4. Polityka kadrowa

Polityka zatrudnienia oraz relacji pracowniczych oparta jest na zasadach etycznych oraz zasadach równości (Uchwała nr 48/2020 Senatu DSW z dnia 21 maja 2020 roku w sprawie zmiany uchwały Senatu DSW nr 130/2019 w sprawie nadania Regulaminu Pracy DSW). Potencjał i wysoką jakość prowadzonych badań i dydaktyki potwierdzają prestiżowe certyfikaty przyznane Dolnośląskiej Szkole Wyższej w roku akademickim 2020/2021. DSW jest: sygnatariuszem Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni (DSOU) (od 2019 r.); sygnatariuszem Magna Charta Universitatum (od 2021 r.). Uczelnia uzyskała także certyfikat jakości Karta Erasmusa dla szkolnictwa wyższego 2021-2027 (Erasmus Charter for Higher Education - ECHE).

Zatrudnianie nowych nauczycieli akademickich odbywa się zgodnie ze Statutem DSW. Uczelnia ogłasza informacje o nowych ofertach i wolnych miejscach pracy na stronie internetowej www.dsw.edu.pl/poznaj-dsw/o-uczelni/oferty-pracy

Kadra dydaktyczna kierunku *pedagogika specjalna* dobierana jest w taki sposób, aby zapewnić najwyższą jakość kształcenia studentów. Ważnym kryterium przy kompletowaniu kadr do obsad zajęć dydaktycznych na kierunku poza wiedzą merytoryczną jest praktyczna znajomość struktury i funkcjonowania (wynikająca ze współpracy, a nawet zatrudnienia) placówek związanych z pedagogiką specjalną: szkół specjalnych, integracyjnych lub placówek rehabilitacyjnych. Ważnym kryterium są także konkretne (także certyfikowane) umiejętności i uprawnienia związane z wykładanymi przedmiotami. Tak dobrana kadra jest w stanie przygotować studentów do szybkiego odnalezienia optymalnej ścieżki rozwoju zawodowego po zakończeniu studiów. Wśród pracowników kierunku są czynni zawodowo nauczyciele a także rehabilitanci osób z niepełnosprawnościami.

W Uczelni przyjęto system ocen pracowników, który sprzyja osiąganiu jak najwyższych wyników. Zgodnie z Uchwałą Senatu (Uchwała nr 47/2020 Senatu Dolnośląskiej Szkoły Wyższej) pracownicy, mogą być nagradzani Nagrodami Rektora: za działalność naukową - przyznawana za wybitne osiągnięcia naukowe i/lub awans naukowy w okresie oceny bieżącej; za działalność dydaktyczną przyznawana na wniosek Dziekana w dwóch kategoriach, za: wysoki poziom nauczania lub wybitne osiągnięcia dydaktyczne (np. wypromowanie nagrodzonych prac dyplomowych, wdrożenie innowacyjnych rozwiązań dydaktycznych); za działalność organizacyjną za szczególny wkład w rozwój uczelni.

Jakość pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej nauczyciela akademickiego do tej pory odbywał się na podstawie informacji złożonej przez pracownika w systemie elektronicznej rejestracji aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej e-NDO (obecnie wdrażanymi systemami do przeprowadzenia oceny bieżącej i okresowej jest stosowany system ELEVATO, a do rejestracji dorobku naukowego, dydaktycznego, organizacyjnego system OMEGA-PSIR). System ten był przeznaczony do rejestracji aktywności nauczyciela akademickiego. Uczelnia przeprowadza corocznie ocenę bieżącą pracowników oraz a co cztery lata ocenę okresową (Zarządzenie nr 41/2021 Rektora Dolnośląskiej Szkoły Wyższej z dnia 16 grudnia 2021 r.).

Oceny okresowe są formułowane kolegią, a oceny bieżące przez bezpośredniego przełożonego (Dziekana), a następnie Rektora na podstawie sprawozdania dokonanego przez pracownika w systemie ENDO oraz ewaluacji studenckich. Rektor DSW na podstawie oceny pracownika

utrzymuje lub zmienia warunki zatrudnienia pracownika. Ocena pracownika obejmuje w trzy obszary działalność z różną wagą, zależną od naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej:

- NAUKA: udział czynny w konferencjach naukowych, organizowane konferencje, ekspertyzy i opracowania naukowe, członkostwo pracowników w zespołach eksperckich i komisjach redakcyjnych, projekty badawcze lub rozwojowe, nagrody i wyróżnienia, działania podjęte w ramach współpracy z zagranicą, zastosowanie w praktyce wyników badań naukowych lub prac rozwojowych o dużym znaczeniu społecznym, uzyskanie stopnia lub tytułu naukowego, udział w kształceniu młodej kadry, recenzje zlecone przez wydawnictwa oraz recenzje projektów, publikacje
- DYDAKTYKA: czas pracy, ewaluacja studencka, prace własne
- ORGANIZACJA: działania w obszarze organizacji DSW.

Od wyniku oceny okresowej przysługuje odwołanie do Rektora za pośrednictwem przewodniczącego Wydziałowej Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich w terminie 14 dni od zapoznania się z oceną. Od rozstrzygnięcia Rektora nie przysługuje odwołanie.

W DSW na wniosek Rektora uczelni została powołana Komisja ds. przeprowadzenia analizy dorobku kandydatów na stanowisko profesora Uczelni, która dokonuje szczegółowej analizy dorobku zawodowego z uwzględnieniem oceny sformułowanej przez recenzentów, przygotowuje opinię w sprawie wniosku wraz z rekomendacją, którą przedkłada do zatwierdzenia Rektorowi (Zarządzenie 30/2020 Rektora DSW z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Pracy Komisji ds. przeprowadzenia analizy dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego kandydata/kandydatki na stanowisko profesora Uczelni).

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego, dydaktycznego i zawodowego

Nauczyciele akademicy mogą liczyć na wielokierunkowe wsparcie Uczelni w rozwoju naukowym i dydaktycznym. W strukturze DSW funkcjonują są jednostki organizacyjne, które wspomagają planowanie i realizację zaplanowanych przedsięwzięć pracowników:

1. Biuro Nauki - wsparcie w zakresie rozwoju naukowego kadry Uczelni:

- formalności związane z przygotowaniem wniosków o nadanie stopni naukowych albo tytułu naukowego;
- konsultuje odnośnie przepisów związanych z awansem naukowym;
- wsparcie pracowników w budowaniu indywidualnej polityki publikacyjnej;
- szkolenia oraz konsultacje indywidualne;
- pomoc w promocji dorobku publikacyjnego DSW;
- upowszechnianie wśród pracowników DSW wiedzy o nowych modelach w komunikacji naukowej;
- udostępnienie pracownikom oraz doktorantom laptopów wraz zainstalowanym oprogramowaniem badawczym (m.in. Atlas.ti, MaxQDA, F4Transcript, Scrivener, IBM SPSS Statistics Base + IBM SPSS Advanced Statistics, Brand24 oraz Statistica).

2. Biuro Projektów – wsparcie w pozyskiwaniu i realizacji projektów:

- upowszechnianiem informacji w zakresie pozyskiwania funduszy na finansowanie działań naukowych, badawczych, dydaktycznych oraz innych przedsięwzięć, mających na celu podnoszenie jakości kształcenia i rozwoju Uczelni;
- udostępnia dane o ogólnopolskich i międzynarodowych programach, konkursach, grantach, inicjatywach w zakresie nauki, badań i rozwoju;

- szkolenia i konsultacje w zakresie pozyskiwania funduszy na realizację projektów z programów krajowych i europejskich.
3. Biblioteka DSW (jedna z największych bibliotek wśród uczelni niepublicznych w Polsce).
- blisko 95 tys. woluminów - książek, podręczników, 3000 czasopism;
 - ponad 600 jednostek mediów elektronicznych;
 - dostęp do zbiorów multimedialnych i elektronicznych dokumentów oraz licencjonowanych baz danych (m.in. ibuk.pl, bazy: EBSCO, Emerald czy Elsevir).
4. Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej (działa od 2004 roku) - wsparcie nauczycieli akademickich DSW w procesie publikacyjnym;
- publikacja książek naukowych (monografie, serie wydawnicze, prace zbiorowe) oraz czasopism z dziedzin nauk humanistycznych i społecznych, nauk technicznych oraz nauk o kulturze fizycznej, których problematyka odpowiada kierunkom studiów i badań naukowych prowadzonych w DSW;
 - publikacja prac naukowych, m.in. monografii profesorskich i habilitacyjnych, wyróżnionych prac doktorskich oraz innych prac naukowych badaczy zarówno z DSW, jak i innych ośrodków w Polsce lub za granicą.
5. Biuro Międzynarodowej Wymiany Akademickiej - wsparcie pracowników w podejmowaniu działań międzynarodowych między innymi w ramach Programu Erasmus+. W ramach programu pracownicy DSW:
- rozwijają międzynarodowe kompetencje akademickie,
 - mają też możliwość nabycia kompetencji zawodowych w międzynarodowym otoczeniu,
 - poznają ośrodki Akademickie w Europie i poza Europą.
6. Dział Rozwoju Kształcenia Zdalnego (do 31.12.2021 r. Pracownia Edukacji Zdalnej) – wsparcie w procesie kształcenia oraz prowadzenie działalności szkoleniowej w zakresie zdalnej edukacji.
- szkolenia oraz konsultacje indywidualne;
 - udostępnianie i wdrażanie rekomendacji i standardów, dotyczących wykorzystywania w procesie nauczania i uczenia się na studiach wyższych metod i technik kształcenia na odległość, w tym np. „Standardów metodyki kształcenia zdalnego” - Przewodnik dla wykładowcy, zespół projektowy: A. Bilon, N. Patan-Trawka, A. Zięty, M. Czyżuk, T. Jankowski, K. Koj, M. Zientarski, Wyd. DSW i WSB 2020 (publikacja elektroniczna);
 - seminaria i spotkania szkoleniowe m.in. w okresie pandemii Covid-19, np. Metody weryfikacji efektów uczenia się w oparciu o pakiet Office 365.

Biuro Projektów we współpracy z innymi jednostkami uczelni przeprowadziło w latach 2016-2021 szkolenia dla pracowników Uczelni, w tym szkolenia w zakresie:

- tutoring w pracy ze studentami;
- praca ze studentami z dysfunkcją słuchu, wzroku;
- szkolenia z pracy z narzędziami nauczania zdalnego;
- kurs efektywnej komercjalizacji wyników badań;
- kurs efektywnego publikowania;
- kurs dot. praktycznych narzędzi pracy autora;
- szkolenie dot. pisania projektów naukowych;
- szkolenie z języka migowego dla pracowników dydaktycznych;
- kursy języków obcych (angielski i czeski).

Dział Rozwoju Kształcenia Zdalnego (wcześniej: Pracownia Edukacji Zdalnej) przeprowadza od 2020 r. cykliczne szkolenia dla wykładowców DSW z zakresu kształcenia z wykorzystaniem technologii cyfrowych oraz organizuje cykliczne spotkania samoszkoleniowe *O zdalnym nauczaniu przy zdalnej kawie* (MS TEAMS - 6 edycji 2020-2021).

Szkoła Doktorska DSW zorganizowała serię warsztatów badawczych dla doktorantów i pracowników DSW:

- kształcenie z metod dydaktyki zdalnej realizowanej przez firmę Futuryści.pl (dwie edycje w 2021 r.);
- kursy z j. angielskiego wraz z możliwością zdobycia certyfikatu językowego Pearson (dwie edycje w 2021 r.);
- szkolenie z kodowania w programie Atlas.ti (2020 r.).

Uczelnia pozyskała granty Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w celu wsparcia rozwoju naukowo- badawczego pracowników, unowocześnienia infrastruktury oraz podniesienia jakości działalności badawczo-dydaktycznej:

- *Innowacyjna uczelnia - doskonalenie działalności akademickiej na rzecz zrównoważonego rozwoju Dolnego Śląska* (POWER, dofinansowanie: 7 094 889,12 PLN);
- Zintegrowany program rozwoju Dolnośląskiej Szkoły Wyższej (POWER, dofinansowanie: 4 669 770,50 PLN);
- *Studia? Nie ma przeszkód! Uczelnia dostępna osobom z niepełnosprawnościami* (POWER, dofinansowanie: 3 367 154,00 PLN);
- *Potencjał rozwoju dydaktycznego Dolnośląskiej Szkoły Wyższej* (POKL, dofinansowanie: 840 018,00 PLN);
- Zakup i wdrożenie systemu antyplagiatowego w grupie uczelni: WSF, WSL i DSW (POWER, dofinansowanie: 562 531,25 PLN).

W ramach powyższych projektów m.in.:

- zmodernizowano infrastrukturę sieciową,
- zakupiono oprogramowanie badawcze,
- powołano Akademię Umiejętności,
- dr B. Muszyńska opracowała podręcznik dla uczniów niepełnosprawnych uczących się języka angielskiego jako obcego - podręcznik jest dostępny dla wszystkich zainteresowanych Online (B. Muszyńska (2020). *Inclusive, Plurilingual and Pluricultural Learning Environment for English Language learning. English Language Course*. WN DSW).

Dodatkowym wsparciem motywacyjnym dla pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych jest system gratyfikacji za osiągnięcia naukowe m.in. za: pozyskiwane granty naukowe, punktowane publikacje (minimum 40 pkt).

Premie są przyznawane w trybie ciągłym za zrealizowane i zarejestrowane w systemie Polskiej Bibliografii Naukowej (PBN) publikacje, które ujęto w celach publikacyjnych na dany rok. Publikacje niezaplansowane mogą zostać dodane do celów publikacyjnych na wniosek autora.

4.6. Dostosowanie doboru nauczycieli akademickich do wymagań określonych w aktach prawnych dotyczących standardu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela

Przy planowaniu obsad zajęć na kierunku uwzględniane są specjalistyczne kwalifikacje nauczycieli akademickich oraz współpracowników wynikające z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Z zakresu kształcenia kadr pedagogiki specjalnej przedstawiany został Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka a w nim przedstawione są wymagania względem osób prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku.

1. Kształcenie służące osiągnięciu efektów uczenia się jest prowadzone przez nauczycieli akademickich i inne osoby posiadające kompetencje zawodowe lub naukowe oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

W przypadku przedmiotów w ramach modułów kształcenia specjalnościowego zajęcia są często realizowane przez specjalistów - praktyków.

Tabela 13. Doświadczenie praktyczne z zakresu pedagogiki specjalnej pracowników etatowych Kolegium oraz współpracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku

Pracownicy etatowi Kolegium prowadzący zajęcia na kierunku	
Dr Dariusz Rutkowski	Czynny zawodowo nauczyciel, rehabilitant w ośrodku specjalnym z ponad 30-letnim doświadczeniem, Tyflopдагоg, Instruktor orientacji przestrzennej i poruszania się niewidomych i słabowidzących, Trener II klasy sportu osób z niepełnosprawnościami,
Dr Bożena Bartosik	Doświadczenie w pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych uczęszczających do przedszkoli, szkół ogólnodostępnych i szkół specjalnych. Certyfikowany terapeuta Integracji Sensorycznej i Psychomotoryki.
Współpracownicy prowadzący zajęcia na kierunku	
dr Anna Suchon	czynny nauczyciel zatrudniony w pełnym wymiarze godzin, z 25-letnim doświadczeniem w pracy z osobami z głębszą niepełnosprawnością intelektualną
mgr Danuta Buczek	Psycholog, trener i wykładowca. Wiodące miejsce pracy: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, stałe zatrudnienie od 1987 r. dyrektor Poradni w latach 2003-2013.
mgr Izabela Sokołowska-Zatorska	Nauczyciel z 27 letnim doświadczeniem (praca z uczniem z autyzmem, z autyzmem i niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim
mgr Anna Bobrowska	32 lata praktyki w zawodzie nauczyciela-terapeuty, pedagoga specjalnego. Pracuje z dziećmi z różnorodnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi. Prowadzi zajęcia rehabilitacyjne i terapeutyczne z dziećmi z autyzmem oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi.
mgr Alina Żwirblińska	Od 1986 roku pracuje jako nauczyciel języka polskiego i rewalidacji w szkole specjalnej dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną lekkiego stopnia, z autyzmem, zespołem Aspergera, ADHD. Wieloletni doradca metodyczny Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli.
Współpracownicy prowadzący zajęcia na kierunku z grupami czeskimi	
PaedDr. Magda Kumprechtová	Nauczycielka z 30 letnim doświadczeniem w bezpośredniej działalności pedagogicznej z uczniami klas I-IV szkoły podstawowej i od 12 lat dyrektorka podstawowej szkoły specjalnej.
PaedDr. Irena Johanka Savková	Pedagog specjalny, logopeda, muzykoterapeuta, dyrektor Przedszkola i Szkoły Podstawowej Specjalnej w Ostrawie (od 2005 roku).
Dr Mgr. Egon Střihavka	Nauczyciel Instytutu Diagnostyki Dzieci w Hradec Kralove i szkoły podstawowej oraz główny pedagog domu dziecka.
Mgr. Dagmar Kramná	Pedagog specjalny z ponad 20 letnim stażem pracy dydaktycznej i terapeutycznej z dziećmi w szkole specjalnej
Mgr. Zuzana	Pedagog specjalny w szkole podstawowej zajmująca się od ponad 30 lat reedukacją zaburzeń uczenia

Pavelová	się, pracą z dziećmi z niepełnosprawnością intelektualną.
----------	---

2. W kształceniu w grupach zajęć B–E bierze udział co najmniej jedna osoba prowadząca badania naukowe w dyscyplinie naukowej pedagogika, w zakresie pedagogiki specjalnej, lub w dyscyplinie naukowej psychologia.

Nauczyciele akademicki Kolegium posiadają dorobek naukowy w zakresie dziedziny i dyscypliny naukowej związanej z realizowanymi zajęciami.

Tabela 14. Zestawienie próbek działalności naukowej z zakresu pedagogiki specjalnej (konferencje i publikacje) pracowników etatowych Kolegium, prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku

dr hab. Anna Kartyk-Ćwik, prof. DSW	
Konferencja	X Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny „Pedagogika i edukacja wobec kryzysu zaufania, wspólnotowości i autonomii” 18-20.09.2019, Polskie Towarzystwo Pedagogiczne, Uniwersytet Warszawski, Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa Wystąpienie: <i>Nietolerancja jako zagrożenie w życiu społecznym w opinii młodzieży</i>
Publikacja	Kartyk-Ćwik, A. (2018). <i>Humor jako "narzędzie" zwiększające efektywność pracy pedagoga resocjalizacyjnego</i> . W: Anna Kartyk-Ćwik, Marek Heine (red.), <i>Resocjalizacja nieletnich: stan obecny i perspektywy rozwoju</i> (s. 139-154). Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.
dr hab. Marek Heine, prof. DSW	
Konferencja	Ogólnopolska Konferencja Naukowa Edukacja dla rozwoju, 24-25.05.2018, Uniwersytet Śląski, Cieszyn Wystąpienie: <i>Nabywanie kompetencji zawodowych w procesie edukacji akademickiej studentów resocjalizacji</i>
Publikacja	Heine, M. (2018). Efektywność resocjalizacji: kontrowersje wokół znaczenia pojęcia. W: Anna Kartyk-Ćwik, Marek Heine (red.), <i>Resocjalizacja nieletnich: stan obecny i perspektywy rozwoju</i> (s. 13-24). Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.
dr Małgorzata Oleniacz, prof. DSW	
Konferencja	Konferencja <i>Konstruowanie kariery i życia (Life Design) na rzecz zrównoważonego rozwoju i godnej pracy</i> , 6-8.06.2016 Uniwersytet Wrocławski, Katedra Unesco, Wrocław Wystąpienie: <i>Studenci z niepełnosprawnościami w przestrzeni uniwersyteckiej. Pomoc, wsparcie, poradnictwo</i>
Publikacja	Oleniacz, M., Sitko, M. (2016). <i>Aksjologiczne wymiary psychomotoryki spotkania</i> . W: J. Kruk-Lasocka, M. Oleniacz, M. Burzyńska, M. Motyka (red.), <i>Psychomotoryka 3: ruch pełen znaczeń</i> (s. 57-68). Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.
dr Agnieszka Szymajda	
Konferencja	Europejskie Forum Muzykoterapeutów „45 lat Wrocławskiej Muzykoterapii w centrum Europy” 1-3.12.2016 Zakład Muzykoterapii wrocławskiej Akademii Muzycznej w ramach „Wrocław – Europejska Stolica Kultury 2016” Wystąpienie: <i>Model muzykoterapii wspierającej rozwój emocjonalny dziecka w wieku przedszkolnym</i>
Publikacja	Szymajda, A. (2019). <i>Muzykoterapia w przedszkolu w pracy z dzieckiem z zespołem Aspergera</i> . W: L. Kataryńczuk-Mania, J. Gebreselassie, D. Skrocka (red.), <i>Zdrowie: konteksty i pogranicza</i> (s. 97-108). Gorzów Wielkopolski: Wydawnictwo Naukowe Akademii im. Jakuba z Paradyża
Dr Bożena Bartosik	
Konferencja	Konferencja „Znaczenie integracji sensorycznej w zaburzeniach rozwoju człowieka” 2016-11-18, Towarzystwo Walki z Kalectwem Wrocław Wystąpienie: <i>Zaburzenia integracji sensorycznej i poziom rozwoju emocjonalno-społecznego dzieci z zespołem Downa</i>
Publikacja	Kruk-Lasocka, J., Bartosik, B., Jakubowska, A. (2017). Dziecko z zespołem Downa w szkole ogólnodostępnej? <i>Lubelski Rocznik Pedagogiczny</i> , 36(2), 131-148.
dr Dariusz Rutkowski	
Konferencja	IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa: Aktywność Ruchowa Osób z Niepełnosprawnością, 7.12.2018 AWF Wrocław Wystąpienie: <i>Specyfika nauczania narciarstwa biegowego osób niewidomych i słabowidzących</i>

Publikacja	Rutkowski, D. (2017). <i>Zastosowanie kolorów w sporcie osób słabowidzących na przykładzie narciarstwa zjazdowego i nordic walking</i> . W: M. Paplińska, M. Walkiewicz-Krutak (red.), <i>Tyflopedagogika wobec współczesnych potrzeb wspomagania rozwoju, rehabilitacji i aktywizacji społecznej</i> (s. 253-272). Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej.
------------	---

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Baza dydaktyczna

Siedziba Dolnośląskiej Szkoły Wyższej znajduje się w niedalekiej odległości od ścisłego centrum Wrocławia i jest dobrze skomunikowana m.in. z portem lotniczym, dworcem PKP Wrocław Mikołajów, dworcem PKS oraz autostradą obwodnicą miasta. Przystanek „Dolnośląska Szkoła Wyższa” znajduje się na trasie kilku miejskich linii autobusowych i modernizowanej linii tramwajowej. Nasi studenci mają także do dyspozycji dwa bezpłatne parkingi przy DSW: przy ul. Strzegomskiej 55 i duży parking przy ul. Strzegomskiej 47 (oba z wyznaczonymi miejscami dla osób z niepełnosprawnościami), a także stojaki na rowery.

Na stronie internetowej (zakładka *Poznaj DSW*) dostępny jest wirtualny spacer po uczelni, ułatwiający zwłaszcza studentom pierwszego roku poruszanie się po szkole, dający im wgląd w układ budynków i najważniejszych miejsc, biur, sal oraz pracowni i ich wyposażenia.

Bazę dydaktyczno-naukową jednostki stanowią trzy budynki, jeden własny, dwa dzierżawione od Urzędu Miasta we Wrocławiu. Dodatkowo Dolnośląska Szkoła Wyższa na potrzeby zajęć wynajmuje sale dydaktyczne w czterech obiektach.

Budynki własne (powierzchnia całkowita – 5830 m²):

- Wrocław, ul. Strzegomska 55, powierzchnia całkowita 5830 m² – 19 sal dydaktycznych (wykładowe, ćwiczeniowe, pracownie komputerowe, aula na 300 osób, biblioteka z czytelnią).

Budynki dzierżawione (powierzchnia całkowita – 4434 m²):

- Wrocław, ul. Wagonowa 1, powierzchnia całkowita 1150 m² – 6 sal dydaktycznych (wykładowe, ćwiczeniowe, pracownia komputerowa),
- Wrocław, ul. Strzegomska 47, powierzchnia całkowita 3284 m² – 38 sal dydaktycznych (wykładowe, ćwiczeniowe, pracownie komputerowe, pracownia ratownicza, studio fotograficzne, sale audialne, laboratorium dźwięku, Radio „BIT”).

Sale w budynkach wynajmowanych:

- Zespół Szkół nr 3, ul. Szkocka 64 we Wrocławiu – 36 sal dydaktycznych (wykładowe, ćwiczeniowe oraz kompleks do zajęć sportowych),
- Zespół Szkół nr 18, ul. Młodych Techników 58 we Wrocławiu – 19 sal dydaktycznych,
- Regionalny Ośrodek Edukacji Sp. z o.o., ul. Wagonowa 12 we Wrocławiu – 8 sal dydaktycznych,
- Centrum Konferencyjne Dozamel, ul. Fabryczna 10 we Wrocławiu, powierzchnia użytkowa 310 m² – 4 sale dydaktyczne (wykładowe i ćwiczeniowe),
- sale do zajęć fizycznych w Centrum Sportowym Hasta la Vista,
- sala do zajęć w Przedszkolu Integracyjnym przy ulicy Grochowej 15 we Wrocławiu.

W głównym budynku DSW przy ul. Strzegomskiej 55 oprócz wszystkich działów administracji, do dyspozycji studentów oraz wykładowców są – w pełni wyposażone w najwyższej klasy sprzęt

audiowizualny, rzutnik multimedialny, sprzęt nagłaśniający, automatyczne oświetlenie i zaciemnienie oraz rzutniki pisma – aula o pojemności 300 miejsc i 2 sale dydaktyczne (80 i 92 miejsca). To w nich, poza wykładami, odbywają się ważne wydarzenia naukowe, jak seminaria, konferencje, społeczne debaty, w których często uczestniczą studenci, rozwijając swoje umiejętności akademickie. Ponadto do dyspozycji jest 11 sal ćwiczeniowych (od 30 do 42 miejsc) oraz 4 pracownie multimedialne (od 24 do 26 miejsc). Wszystkie sale ćwiczeniowe w budynkach zarówno przy Strzegomskiej 55, jak i Strzegomskiej 47 (w tym budynku jest łącznie 39 sal dydaktycznych, w tym m.in. 5 pracowni komputerowych), wyposażone są w rzutniki multimedialne, ekrany projekcyjne, tablice suchościeralne. Uczelnia dysponuje też tablicami multimedialnymi (Strzegomska, Szkocka), tablicami flipchart, a w razie potrzeby (do kilku sal w obiektach wynajmowanych) istnieje dostęp do przenośnych projektorów multimedialnych, laptopów i mikrofonów wypożyczanych na portierni. W salach przy ul. Fabrycznej 10 można korzystać dodatkowo z telewizorów z wejściem HDMI umożliwiającym podłączenie laptopa oraz odtwarzaczy DVD, CD, Blu-ray. Szczegółowy wykaz infrastruktury, którą dysponuje wydział, przedstawiono w Załączniku Z2_05 do raportu.

5.2. Biblioteka

Biblioteka wraz z czytelnią, pracująca w programie bibliotecznym ProLib 2021.1.01., pozwala na naukę przy 45 miejscach siedzących, z czego 10 jest w pełni skomputeryzowanych z dostępem online do katalogu bibliotecznego. Księgozbiór liczący blisko 95 tys. woluminów zorganizowany jest w wolnym dostępie, więc studenci mogą sami wyszukiwać potrzebne pozycje.

W bibliotece zinwentaryzowano 100 tytułów czasopism, z których korzystają studenci : 68 tytułów czasopism pedagogicznych, 23 tytuły czasopism z metodyki nauczania, 6 czasopism ze szkolnictwa specjalnego, 1 czasopismo o problematyce obejmującej szkolnictwo zawodowe, 12 czasopism dotyczących nauki o szkolnictwie wyższym. Biblioteka posiada niemal 2000 rekordów bibliograficznych zakresu pedagogiki specjalnej i nauk towarzyszących.

Biblioteka zapewnia dostęp nie tylko do podręczników, książek i czasopism (łącznie blisko 95 tys. woluminów), ale też - w trosce o wygodę studiowania i z uwagi na utrudniony dostęp do zbiorów w czasie pandemii - stworzyła bazę darmowych e-źródeł, zbiorów multimedialnych oraz licencjonowanych baz danych. Publikacje pracowników DSW umieszczone są w bazie uczelnianej PUB. Korzystanie z zasobów elektronicznych ułatwiają dedykowane systemy, m.in. Ibuk LIBRA, Ebsco oraz wiele innych przydatnych baz w systemie Open Source. Wskazano polecane e-źródła dostępne w sieci oraz wybrane bazy Open Access (dostępne nieodpłatnie w Internecie). Dużym udogodnieniem jest sala do głośnej nauki, gdzie można pracować grupowo (do 14 osób), dwa przeszklone zamykane boksy do indywidualnej pracy, samoobsługowe ksero, możliwość zeskanowania przez bibliotekarza i przesłania mailem wybranych fragmentów publikacji, mailowy system rezerwacji, wrzutnia na zwracane książki i książkomat do odbioru zamówionych pozycji oraz sprzęt wspierający w nauce osoby niepełnosprawne (o czym dalej). Szczegółowy wykaz zasobów bibliotecznycych zawiera Załącznik 2.6 do raportu.

5.3. Cyfrowe wsparcie dydaktyczne

Dolnośląska Szkoła Wyższa dołączyła do programu „Uczelnia w Chmurze Microsoft”, co oznacza, że stawia na cyfrową transformację i inwestuje w nowoczesną infrastrukturę informatyczną. Tym samym DSW położyła jeszcze mocniejszy nacisk na rozwój kompetencji cyfrowych u studentów. Uczelnia posiada sale komputerowe (cztery w budynku przy ul. Strzegomskiej 55 i pięć na Strzegomskiej 47) z najnowszym licencjonowanym oprogramowaniem, szerokopasmowym stałym

dostępem do Internetu. Co ważne, pracownie komputerowe są dostępne dla studentów także poza godzinami zajęć dydaktycznych (w porozumieniu z działem IT). Studenci mają dostęp do bezpłatnej internetowej sieci bezprzewodowej na uczelni oraz do Usługi Office 365. Otrzymują licencję A3, która obejmuje popularne aplikacje, m.in.: Outlook, Teams, Word, PowerPoint, Excel i OneNote, SharePoint, Sway, Forms, dzięki którym wykładowcy i studenci mogą się ze sobą komunikować i tworzyć wspólne projekty w czasie rzeczywistym. Na szybkość komunikacji i ciągłość korespondencji na linii wykładowcy–studenci pozwala oprócz poczty elektronicznej również czat i wideorozmowy.

Uczelnia dba też o to, by najważniejsze aktywności związane z procesem studiowania i jego organizacją były w pełni zdigitalizowane. Od 2019 r. rekrutacja realizowana jest w systemie CRM Kandydaci, który korzysta z platformy Salesforce. System pozwala na samodzielne dokonanie wyboru kierunku, trybu studiów, deklarowanego modułu kształcenia wybieralnego.

Każdemu studentowi utworzono uczelnianą skrytkę e-mail, konto w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS), elektroniczny indeks, dostęp do wirtualnego dziekanatu, archiwum prac dyplomowych, katalogu biblioteki online. Wszelkie ważne informacje służące rozwojowi naukowemu studentów – o konferencjach, webinarach, seminariach, szkoleniach, konkursach – umieszczamy na stronie uczelni w specjalnie stworzonej zakładce Dla Studentów i Doktorantów.

Dodatkowym i coraz ważniejszym kanałem komunikacji są media społecznościowe, licznie powstające uczelniane grupy facebookowe.

Do nauki zdalnej w czasie rzeczywistym z wykładowcą wykorzystywana jest platforma cyfrowa MS Teams, a platforma Moodle pozwala na wsparcie e-learningowe w ramach zajęć bez bezpośredniego kontaktu (m.in. dostęp studentów do kursów, nagrań wykładów, materiałów, zadań). Do weryfikacji wiedzy studentów wykładowcy z powodzeniem wykorzystują narzędzia, portale, aplikacje takie jak Forms, Mentimeter, Kahoot, LearningApps.

Kształcenie językowe odbywa się z wykorzystaniem wirtualnych laboratoriów językowych (Moodle). Przy Pracowni Kształcenia Językowego DSW mieści się też Autoryzowane Centrum Egzaminacyjne Pearsona, umożliwiające przyszłym pedagogom potwierdzenie kompetencji językowych i kwalifikacji zawodowych, w tym nauczycielskich do nauczania języka angielskiego dzieci w wieku młodszym, co motywuje studentów do doskonalenia w tym zakresie.

Szkoląc studentów w obsłudze używanych w Uczelni systemów i platform internetowych, DSW poszerza tym samym ich umiejętności radzenia sobie z postępującą w różnych dziedzinach (w tym m.in. w edukacji) technologią. Dlatego studenci w pracowniach komputerowych mają dostęp do specjalistycznego oprogramowania, ucząc się w pracowniach obsługi narzędzi przydatnych w edukacji, dzięki czemu będą praktycznie przygotowani do korzystania z aplikacji, stron internetowych, generatorów oraz tworzenia z ich użyciem własnych materiałów i treści multimedialnych m.in. w ramach przedmiotów takich jak TIK, Nowe technologie w pracy nauczyciela specjalnego czy Nowe technologie w edukacji dziecka o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Zwłaszcza teraz, w dobie pracy online, Uczelnia przykładą dużą wagę do rozwijania umiejętności i zaangażowania studentów w kierunku uatrakcyjniania i urozmaicenia swojego warsztatu o nowoczesne środki przekazu, które będą potrafili potem z powodzeniem włączać we własne działania pedagogiczne.

5.4. Infrastruktura sportowa oraz kulturalna

Studenci wykorzystują infrastrukturę sportową usytuowanego niedaleko szkoły Centrum Sportowego Hasta la Vista. Ten nowoczesny kompleks złożony z 3 połączonych budynków, z najwyższej klasy kortami i podłogami z doskonałą amortyzacją, zapewnia bezpieczne warunki do

trenowania badmintonu, squasha i tenisa stołowego, a w przestronnych salach ze zautomatyzowanym systemem sterowania CO₂ – zajęć siłowych i fitness. W dbałości o rozwój fizyczny studentów organizowane są także zajęcia sportowe na boisku oraz w dwóch salach gimnastycznych budynku przy ul. Szkockiej 64 (ok. 100 m² i 300 m²).

Promując wśród studentów uczestnictwo w kulturze, Uczelnia organizuje liczne okazje i miejsca zarówno do odbioru, jak i tworzenia sztuki oraz rozwoju twórczych zainteresowań i pasji – np. w postaci funkcjonującego Akademickiego Teatru Aula (warsztaty teatralne, próby, inscenizacje sztuk w auli) czy Galerii 55, gdzie odbywają się wernisaże i inspirujące spotkania kulturalne. To ważne dla DSW punkty ekspozycji i dokumentacji prac studentów, w których organizowane są tematyczne wystawy, koncerty oraz wydarzenia artystyczne. Z roku na rok Uczelnia coraz bardziej rozwija tę przestrzeń dla dyskusji o kulturze współczesnej i jej społecznym kontekście, pobudzając młodych do kreatywnych działań, uwrażliwiając na piękno, inspirując do własnego poszukiwania sposobów na wyrażanie siebie.

Studenci mogą również korzystać np. w ramach warsztatów artystycznych czy kół naukowych ze studia fotograficznego, sali radiowej, audialnej, laboratorium dźwięku, pracowni multimedialnej z systemem motion capture (ul. Strzegomska 47). Przez ostatnie lata udostępniano studentom także salę prób, która jednocześnie służyła do nagrań muzycznych.

5.5. Pracownie i przestrzenie pozauczelniane wykorzystywane w kształceniu na kierunku *pedagogika specjalna*

Pracownia plastyczna zlokalizowana jest w sali 314 w budynku przy ul. Strzegomskiej 47. Jest dobrze oświetloną, przestronną salą wyposażoną w szerokie stoły, co umożliwia prowadzenie warsztatów np. z arteterapii w bardzo dobrych warunkach. Sąsiaduje z nią mniejsze pomieszczenie (zaplecze – 314a), w którym można gromadzić uzupełniane na bieżąco materiały do działań artystycznych (jak bloki, farby, pędzle, kredki, ołówki, tusze itp.) oraz przechowywać prace studentów, które są w trakcie realizacji, a które są potem eksponowane w różnych miejscach w szkole (na wyposażeniu są ramki, sztalugi). To ważne miejsce, w którym pod okiem prowadzących studenci mogą zdobywać kompetencje istotne choćby z perspektywy takich przedmiotów, jak terapia zajęciowa.

Do zajęć, które traktują o muzyce jako elemencie terapii, używamy sali 113 (ul. Strzegomska 55), z szafą z instrumentami muzycznymi dla studentów. Są to instrumenty zestawu Orffa, dzwonki chromatyczne. Uczelnia posiada też nowoczesne pomoce do zajęć muzycznych i muzykoterapii: dzwonki przyciskowe (desk bell), zestaw diatoniczny rurek bum bum, kij deszczowy, bęben oceaniczny, które są wsparciem procesu dydaktycznego podczas kreatywnych warsztatów muzycznych. Do dyspozycji prowadzącego są również 2 keyboardy marki Yamaha PSR E 360 DW i PSR E 463. Ćwiczenia muzyczno-ruchowe, rytmiczne, taneczne, odbywają się w sali z wykładziną (s. 111, ul. Strzegomska 55). Ta przestronna przestrzeń przystosowana jest także do prowadzenia zajęć o charakterze praktycznym, jak rozmaite warsztaty, trening grupowy, komunikacja społeczna z elementami treningu interpersonalnego czy metody socjoterapeutyczne dla nauczycieli.

Pracownią z której zasobów korzystają również nasi studenci pedagogiki specjalnej jest Pracownia Edukacji Elementarnej (s. 308, ul. Strzegomska 55), bogato zaopatrzona w pomoce dydaktyczne, takie jak np. monitory interaktywne insGraf Digital 65", laptopy Acer TravelMate B311 (7 szt.), 5 Zestawów Kontrolnych PUS, kostki do konwersacji Story Cubes, liczmany, transparentne figury, magnetyczna pięciolinia i nuty, zestaw zdjęć Ludzie i emocje, piłki emotki, zegar emocji, zestaw Rozwiązywanie konfliktów w szkole, Eduterapeutica. Specjalne potrzeby edukacyjne, zestaw do ukierunkowanej

obserwacji dziecka, stymulacja prawej i lewej półkuli mózgu – analiza i synteza wzrokowa, Trening słuchu. Ćwiczenia rozwijające percepcję słuchową u dzieci, tabliczka do ćwiczeń oburącz – jabłka, ćwiczenia rozwijające sprawność ruchową ręki i koordynację wzrokowo-ruchową, magnetyczne literki, piramidy matematyczne, ułamkowe wieże, karty do zestawu figury, GOSense Myślenie matematyczne, Matematyka. To rozumiem! Pakiet szkolny dla klas I–III z licencją dla 3 nauczycieli, Klocki GEO – Epideixis, piramidy ortograficzne, literkobranie, gra Dooble, zestawy Poznajemy sylaby, materiał wyrazowo-obrazkowy do utrwalania poprawnej wymowy, ćwiczenia do nauki czytania, historyjki dźwiękowe, szachy szkolne, chusta 3,5 m, piłeczki i patyczki do brył geometrycznych, mini flipchart do nauki angielskiego, Time Machine travel beetwen Mix of English Tenses, Olive Green: Wszystkie poziomy Multimedialny kurs języka angielskiego A1–C1. Studenci, w efekcie pracy z tymi pomocami, uczą się, jak rozpoznawać potencjał rozwojowy jednostek – do czego przykłada się w ich kształceniu dużą wagę. Przyszli pedagodzy mają okazję poznać i przetestować najnowocześniejsze sprzęty wykorzystywane w nauczaniu, jak tablice interaktywne, zestawy Robotów Photon EDU z tabletami ScottieGo! (3 szt.), matę edukacyjną do Photona (3 szt.)

W 2022 r. powstała bardzo istotna z perspektywy kształcenia pedagogów specjalnych Pracownia edukacji sensorycznej (s. 113, ul. Strzegomska 55). Jest ona wyposażona w posiadany już przez nas zestaw Integracji Funkcji Wykonawczych, obejmujący: podłogę interaktywną onEvo – Magiczny Dywan 4.0, pakiet 26 gier multimedialnych do treningu funkcjiwykonawczych o stopniowanym poziomie trudności, narzędzia do diagnozy i monitorowania, pomoce dydaktyczne. Sprzęt ten daje studentom możliwość poznania nowatorskiej koncepcji pracy z dzieckiem opartej o wiedzę z zakresu neuropsychologii oraz wyniki badań nad mózgiem. Dzięki demonstrowanym na zajęciach urządzeniom i pomocom oraz testowaniu ich funkcji na zajęciach, studenci, poznają atrakcyjne alternatywy dla tradycyjnych metod terapii i wspierania rozwoju dziecka, nauczą się w ramach studiów, jak wykorzystywać nowoczesne narzędzia edukacyjno-terapeutyczne. Pracownia zyska również niebawem profesjonalny sprzęt VR. W bliskiej perspektywie planowany jest bowiem zakup gogli VR Oculus ze słuchawkami, które będą wykorzystywane na zajęciach z przyszłymi pedagogami. DSW zakończyło fazę testowania scenariusza symulacji VR dotyczącej zaburzeń sensorycznych u dzieci w spectrum autyzmu, którego autorką jest współpracująca i prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku pani Izabela Zatorska-Sokołowska. Symulacja, która powstała w ramach projektu Scal Up jest adresowana do studentów wszystkich kierunków pedagogicznych. Ćwiczenia realizowane z wykorzystaniem tej symulacji z pewnością wzbogacą wiedzę studentów w zakresie diagnozy specjalnych potrzeb edukacyjnych o niezwykle istotny komponent wynikający z możliwości osobistego doświadczenia niektórych trudności za pomocą nowatorskiej symulacji. Pozwolą one na kształtowanie umiejętności organizowania przyjaznego sensorycznie środowiska edukacyjnego. Dzięki tej pracowni zajęcia z zakresu terapii i wspomaganie rozwoju dzieci, a także metod terapii osób z autystycznym spectrum zaburzeń będą mogły być realizowane w sposób jeszcze bardziej profesjonalny i zaawansowany.

W DSW funkcjonował przed pandemią Gabinet Diagnozy i Terapii dla Dzieci z Utrudnieniami w Rozwoju. Pracownia służyła nie tylko niesieniu przez naszych specjalistów profesjonalnej pomocy diagnostyczno-terapeutycznej dzieciom oraz wsparciu ich rodzin w prowadzeniu terapii w warunkach domowych czy konsultacji dla nauczycieli prowadzących nauczanie indywidualne podopiecznych gabinetu, ale była również ważnym miejscem nabywania wiedzy i niezbędnych umiejętności praktycznych przez studentów pedagogiki specjalnej, którzy zaznajamiali się m.in. ze sposobem opracowywania programów terapii, opinii pedagogicznych dla dzieci objętych nauczaniem integracyjnym i włączającym. Gabinet pozwalał młodym zdobywać cenne doświadczenie w ramach

praktyk studenckich (m.in. poprzez udział studentów w terapii dzieci w środowisku domowym), ćwiczeń praktycznych czy badań naukowych prowadzonych na potrzeby przygotowywanych prac licencjackich i magisterskich dotyczących problematyki badawczej podjętej w pracowni czy w oparciu o materiał zebrany w pracy z dzieckiem, któremu udzielano wsparcia. W 2020 w związku z epidemią, konsultacje mogły odbywać się wyłącznie na odległość. W pracy gabinetu wykorzystywano liczne zakupione pomoce: testy diagnostyczne (dwie walizki testowe od oceny rozwoju psychomotorycznego - Monachijska Funkcjonalna Diagnostyka Rozwojowa 1-3 r.ż i 3-6 r.ż.; KORP-Karty Oceny Rozwoju Psychoruchowego, lalka Bobas - 50 cm (wykorzystywana do ćwiczeń ze studentami) urządzenie do Programu Rozwoju Funkcji Wykonawczych składające się z urządzenia projekcyjno-śledzącego (podłogi interaktywnej), pomoce do diagnostyki i terapii ręki, ramki geometryczne do ćwiczeń grafomotorycznych, a także pomoce do terapii psychomotorycznej i Integracji Sensorycznej (m.in. spadochron chusta animacyjna, materace, pufa siedzisko wypełniona granulatem piłeczki i krążki sensoryczne, ringo, krążki piankowe, woreczki, liny, gumy).

W realizacji programu studiów bardzo pomaga nam również baza lokalowa i zasoby podmiotów zewnętrznych, w których odbywają się praktyki. Na praktykach w gabinetach poradni psychologiczno-pedagogicznych studenci mogą poznać bazy testów diagnostycznych, a w szkołach ogólnodostępnych, uczestnicząc w pracy zespołów korekcyjno-kompensacyjnych i dydaktyczno-wyrównawczych, używają testów do diagnozy nauczycielskiej, oglądają pomoce do terapii pedagogicznej i logopedycznej, co ma szczególne znaczenie dla specjalności logopedia, a także surdopedagogika oraz studentów edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. DSW wynajmuje też specjalistyczną salę gimnastyczną w Przedszkolu Integracyjnym przy ul. Grochowej 15, wykorzystywaną do prowadzenia zajęć m.in. z integracji sensorycznej.

Nasi studenci odbywają praktyki m.in. w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, pogotowiach opiekuńczych, domach dziecka, świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych oraz ośrodkach interwencji kryzysowej, centrach pomocy rodzinie, ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych, specjalistycznych ośrodkach wsparcia, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich. Wiemy, że wyjście poza mury uczelni, które umożliwia studentom obserwowanie praktyków w codziennej pracy wychowawczej, pozwala im nie tylko rozwijać niezbędne umiejętności i kompetencje, ale też poznać miejsca, w których w przyszłości oni sami znaleźć mogą zatrudnienie jako pedagodzy specjaliści. Dlatego współpracujemy z licznymi ośrodkami, jak: Fundacja Promyk Słońca, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 we Wrocławiu, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10 we Wrocławiu, Zespół Szkół nr 11 – największa placówka integracyjna na terenie Wrocławia, Milickie Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Miliczu, Stowarzyszenie Pomocy Iskierka, Stowarzyszenie św. Celestyna, Stowarzyszenie Ludzie Ludziom we Wrocławiu. Dla naszych studentów wybierających moduł Pedagogika resocjalizacyjna przez lata organizowane były liczne dodatkowe zajęcia terenowe, m.in. w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym dla Dziewcząt w Sobótce, Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym dla Dziewcząt w Cerekwicy Nowej, Zakładzie Poprawczym i Schronisku dla Nieletnich w Głogowie oraz Świdnicy, Zakładzie Poprawczym w Jerzmanicach Zdroju. Podczas wizyt pod opieką opiekuna, studenci prowadzili tam przygotowane przez siebie zajęcia, doskonaląc tym samym swoje praktyczne umiejętności z zakresu pracy resocjalizacyjnej. Mieli także okazję poznać od wewnątrz funkcjonowanie zakładów karnych we Wrocławiu, Rawiczu, Wołowie, Strzelcach Opolskich.

Uczelnia współpracuje także z Modelową Szkołą Ćwiczeń Szkole Podstawowej 1 w Sycowie, wspierającą w kształceniu praktycznym studentów pedagogiki specjalnej, z wykorzystaniem

materiałów dydaktycznych i metodycznych wspomagających doskonalenie zawodowe nauczycieli (m.in. scenariusze lekcji ze szczegółowo opisanymi projektami edukacyjnymi, cyfrowe przewodniki metodyczne, pakiety do przeprowadzania eksperymentów, najnowocześniejsze przyrządy i przybory, jak np. mobilny stół laboratoryjny, wózek do ładowania laptopów, ogródek meteorologiczny, mobilna stacja pogodowa, mikroskopy cyfrowe, zestaw do recyklingu, pojemnik z lupami do biodegradacji, podłoga interaktywna, wagi, termometry, stetoskopy dydaktyczne, prasa do roślin, zestaw do testowania minerałów, interaktywne globusy i wiele, wiele innych). W szkole tej znajdują się wzorcowe pracownie: przyrodnicza, matematyczna, informatyczna, językowa, a także certyfikowane LEGO Education Innovation Studio, z których studenci mogą korzystać podczas praktyk, ucząc się form i metod pracy z wykorzystaniem najnowszej technologii oraz wykorzystywania w nauczaniu eksperymentalnych i innowacyjnych metod.

Studenci na kierunku *pedagogika specjalna* przechodzą obowiązkowy trening z pierwszej pomocy przedmedycznej. Uczelnia może się pochwalić profesjonalnie przygotowaną Pracownią ratowniczą wyposażoną m.in. w defibrylator treningowy i fantomy. W ten sposób zapewnia efektywną edukację z zakresu umiejętności udzielania pomocy, minimalizując lęk przed działaniem i budując jednocześnie świadomość potrzeby reagowania na trudne zdarzenia, a także gotowość do odpowiedzialnego zaangażowania.

5.6. Dodatkowe informacje o infrastrukturze

Przestronne korytarze, schody, balustrady, windy wykorzystywane są również do ćwiczeń praktycznych symulujących doświadczanie przestrzeni przez osoby niewidome i niedowidzące, jak np. poruszanie się studentów z białą laską i przewodnikiem m.in. w ramach podstaw tyflopädagogiki.

Hol główny na parterze budynku przy ul. Strzegomskiej 55 wykorzystywany jest do inicjowanych przez studentów działań wolontaryjnych, np. charytatywnych kiermaszy, również rozwijających postawy prospołeczne. Studenci uczą się pomagania i wspierania w praktyce, widząc na co dzień, że Uczelnia robi wiele, by zapewnić odpowiednie warunki do nauki studentom niepełnosprawnym, dbając o udogodnienia techniczne oraz tworzenie przestrzeni przyjaznej i znoszącej bariery dla osób z trudnościami. Budynki wyposażone są w podjazdy, windy, poręcze, otwarte ciągi komunikacyjne, przystosowane odpowiednio toalety, częściowe oznaczenia w alfabecie Braille'a i powiększonym drukiem, oznakowania szklanych drzwi, schodów. Wjazd do budynku przy ul. Strzegomskiej 47 umożliwia specjalnie wybudowana platforma. Zajęcia dla grup, w których uczestniczą osoby niepełnosprawne, planowane są w salach umożliwiających swobodne poruszanie się na wózku inwalidzkim. Studentów ze szczególnymi potrzebami wspiera się również dedykowanym specjalistycznym sprzętem ułatwiającym im uczenie się, zarówno tym dostępnym w bibliotece, jak i udostępnianym do wypożyczenia. Są to m.in. zestaw komputerowy z programem głośnomówiącym Supernova, laptopy Dell, powiększalnik obrazu Topaz, syntezytor mowy Autolektor, lupy kieszonkowe Optelec Compact+, elektroniczna lupa powiększająca, drukarka brajlowska Everest Index, notes brajlowski Kajtek, notes brajlowski Braille Pen, notes mówiący Milestone 312, Quicklook Zoom, Phonak WallPilot, odbiorniki Phonak MyLink, nadajniki Phonak Inspiro, dyktafony Olympus. Biblioteka DSW posiada wydzielone stanowiska wyposażone w powiększone monitory, czytniki pisma Braille'a, zestawy głośnikowe i słuchawkowe, jak również oddzielne wielofunkcyjne pomieszczenie do tzw. cichej nauki. Z myślą o studentach niepełnosprawnych realizowane są, zgodnie z potrzebami, zakupy pomocy do Studium Wychowania Fizycznego i Sportu DSW (sprzęt równoważny – piłki, bosu, szczudła), a także sprzętu udźwiękwiającego do sal wykładowych i ćwiczeniowych w budynkach DSW.

W trosce o komfort kształcenia Uczelnia zapewnia studentom szatnie, sale klimatyzowane z roletami okiennymi, automaty z napojami i przekąskami, bar z tarasem, w którym można spożyć ciepły posiłek (Strzegomska 55), a także kantinę, punkt ksero i strefę wypoczynku (Strzegomska 47).

Mając na uwadze trwającą sytuację epidemiologiczną, przygotowano i doposażono również sale do prowadzenia zajęć czy egzaminów w formie zdalnej (system do wideorozmowy, s. 309 przy ul. Strzegomskiej 55 oraz sala z kamerą na statywie i mikrofonem w sąsiednim budynku).

By zachować bezpieczne i higieniczne warunki nauki, na uczelni zainstalowano dystrybutory z płynem odkażającym, zapewniono studentom i kadrze dostęp do maseczek i rękawiczek (na portierniach), a także wprowadzono rozwiązania umożliwiające w razie konieczności jak najbardziej bezkontaktowe załatwianie bieżących spraw, jak choćby wrzutnie na dokumenty przy dziekanacie i Biurze Karier czy książkomat przy bibliotece.

W celu monitorowania i doskonalenia infrastruktury Uczelni Zarządzeniem Kanclerza 18/2020 określono sposób przeprowadzania inwentaryzacji aktywów i pasywów w Dolnośląskiej Szkole Wyższej z siedzibą we Wrocławiu oraz powołano Komisję Inwentaryzacyjną, co ma za zadanie nadzór nad właściwym wykorzystaniem pomieszczeń będących terenem Uczelni oraz weryfikację przeznaczenia wszystkich pomieszczeń dydaktycznych w uczelni.

Ocena stanu zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej, jest analizowana i aktualizowana przed rozpoczęciem każdego semestru (modernizacja i reorganizacja przestrzeni, zamówienia i naprawy sprzętu, oprogramowania, zamawianie książek do biblioteki) z uwzględnieniem aktualnie realizowanych specjalności i ich programowych potrzeb.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe)

Dolnośląska Szkoła Wyższa jako ośrodek akademicki oraz uczelnia społecznie zaangażowana rozwija współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, dbając o dwustronne korzyści z niej wynikające, dotyczące zarówno kształcenia, jak i nauki. Z tego też powodu podstawą strategii Uczelni jest współpraca z mieszkańcami miasta i regionu dolnośląskiego, pracodawcami oraz interesariuszami mogącymi wpływać lub będącymi pod wpływem działania Uczelni za pośrednictwem produktów, projektów, systemów zarządzania i procedur.

Do współpracy z Dolnośląską Szkołą Wyższą w zakresie kształcenia na kierunku *pedagogika specjalna* zaproszone zostały takie podmioty zewnętrzne jak: instytucje oświatowe (szkoły, przedszkola – integracyjne i specjalne) instytucje poradnicze, stowarzyszenia i fundacje. W aktualizacji programu kierunku *pedagogika specjalna* studia drugiego stopnia profil ogólnoakademicki brali udział przedstawiciele następujących instytucji: Szkoła Podstawowa Specjalna nr 102 dla Uczniów z Autyzmem we Wrocławiu, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10 we Wrocławiu, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Sobótce, Centrum Rehabilitacyjne – Stowarzyszenie Świętego Celestyna w Mikoszowie, Milickie Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych, Fundacja Promyk Słońca we Wrocławiu, Stowarzyszenie Pomocy „Ludzie Ludziom” we Wrocławiu, Polskie Stowarzyszenie Psychomotoryki.

Współpraca nawiązana z partnerami rynku pracy wyraża się poprzez realizowane różnorodne programy i działania. Dotyczą one m.in. wspólnego projektowania i realizacji programów nauczania, podejmowania wraz z pracownikami instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego działań umożliwiających rozwój kompetencji zawodowych studentów, organizacji społecznie ważnych i aktualnych debat, seminariów, konferencji, warsztatów, paneli dyskusyjnych, a także podejmowania wspólnych działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w przestrzeni społecznej regionu czy rozwiązywania ważnych lokalnie problemów tychże osób. W ramach współpracy z aktywnymi zawodowo pracownikami instytucji oświatowych, rehabilitacyjnych i pomocowych powstały między innymi filmy edukacyjne – „Atraktory”, które stanowią będą zasoby Biblioteki Cyfrowej. Współpracujący z Uczelnią specjaliści, związani z rozwojem kierunku *pedagogika specjalna*, są autorami takich filmów jak:

1. *Dlaczego należy włączyć ruch do terapii logopedycznej? Czy metoda SI wspiera rozwój mowy?* Autor mgr Ewa Granat.
2. *Aksjologia w wychowaniu na przestrzeni dziejów.* Autor dr Adam Marcinkiewicz.
3. *Pajdocentryzm – droga do podmiotowej roli ucznia.* Autor dr Adam Marcinkiewicz.

Projekt Biblioteka Cyfrowa jest realizowany w ramach grupowego Projektu Strategicznego Kształcenie Zdalne TEB Akademia.

W Dolnośląskiej Szkole Wyższej działa Konsultacyjna Rada Pracodawców (KRP). Pełni ona funkcje doradcze w realizacji celów statutowych DSW jako uczelni społecznie zaangażowanej. KRP wyraża opinie i zgłasza projekty modyfikacji, uzupełnienia programów kształcenia w celu podnoszenia jakości kształcenia w DSW oraz uczestniczy w przepływie informacji między środowiskiem pracodawców a Rektorem DSW. KRP jest ciałem doradczym Rektora DSW m.in. w obszarach: oferty dydaktycznej, promocji kierunków kształcenia DSW, polityki stypendialnej, konkursowej dla wyróżniających się studentów, budowania więzi z otoczeniem społeczno-gospodarczym, organizacji i przebiegu kształcenia, a szczególnie w obszarze zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz potwierdzania uzyskiwanych kwalifikacji w zakresie obowiązujących aktów prawnych, monitorowania karier zawodowych absolwentów i potrzeb rynku pracy, współpracy ze wszystkimi jednostkami organizacyjnymi DSW.

Program studiów jest opiniowany przez Radę Programową kierunku *pedagogika specjalna*, której skład w roku akademickim 2021/2022 jest następujący:

- pracownicy DSW: dr Małgorzata Oleniacz, prof. DSW (Przewodnicząca Rady, Menedżer Kierunku), prof. zw. dr hab. Adam Zych, dr hab. Anna Karłyk-Ćwik, prof. DSW, dr Hab. Marek Heine, prof. DSW, dr Bożena Bartosik, dr Dariusz Rutkowski, Agnieszka Sekułowicz;
- przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych: mgr Monika Burzyńska, pedagog specjalny, logopeda, diagnosta Powiatowego Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu, mgr Izabela Sokołowska-Zatorska, dyrektor Podstawowej Szkoły Specjalnej nr 102 dla Uczniów z Autyzmem we Wrocławiu, dr Anna Suchon, pedagog specjalny, psychomotoryk, gerontomotopedagog – Polskie Stowarzyszenie Psychomotoryki;
- przedstawiciele studentów: Magdalena Buchelt, studentka I roku studiów II stopnia, Julia Kołaczkiwicz, studentka II roku studiów jednolitych magisterskich.

Jednym z głównych zadań Rady Programowej kierunku *pedagogika specjalna* jest modernizacja i optymalizacja programu studiów, w szczególności pod kątem: dostosowania sylwetki absolwenta do potrzeb rynku pracy, opiniowania, tworzenia i likwidacji specjalności na kierunku *pedagogika specjalna*, doboru przedmiotów i form zajęć metodycznych wymaganych do osiągnięcia założonych efektów uczenia się, aktualizowanie programu i regulaminu praktyk.

Współpraca z partnerami rynku pracy, która odbywa się w ramach spotkań Rady Programowej buduje i wspiera dialog niezbędny do rozwoju działań i wdrożenia innowacyjnych praktyk ukierunkowanych na procesy uczenia się formalnego, pozaformalnego i nieformalnego w instytucjach, rozwoju inicjatyw i współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz promowania rozwoju edukacji.

W ramach współpracy z podmiotami przyjmującymi studentów na praktyki zawodowe otrzymywana jest informacja zwrotna w postaci opinii o praktykach studentów, nt. regulaminu praktyk i procedur rozliczania. Przyczyniają się one do rozwijania i doskonalenia tego aspektu programu kształcenia na kierunku *pedagogika specjalna*. Rolą Opiekuna Praktyk jest wychwytywanie potencjału skupionego w różnych formach pracy zawodowej, a także współpraca z placówkami oświatowymi, opiekuńczymi i rehabilitacyjnymi.

Kolejnym z ważnych elementów tej współpracy jest współdziałanie z pracodawcami opisywane w innych fragmentach raportu, realizowane przez Biuro Karier i Praktyk DSW. Zadaniem tego Biura jest tworzenie i uaktualnianie bazy podmiotów oferujących zarówno miejsca praktyk, jak i pracy dla studentów, a także podtrzymywanie i rozwijanie kontaktów w ramach przyszłych projektów rozwojowych. Biuro Karier i Praktyk proponuje pracodawcom różne formy współpracy oprócz wyżej opisanych, m.in. program mentoringowy realizowany przez pracodawcę ze studentem, możliwość organizowania staży zawodowych, możliwość objęcia patronatem kierunku bądź specjalności studiów, a także pośrednictwo pracy. W efekcie studenci otrzymują dostęp do różnych ofert pracy, wsparcie w pisaniu profesjonalnego CV i przygotowaniu do rozmów kwalifikacyjnych, mają możliwość indywidualnych konsultacji określających predyspozycje zawodowe, a także możliwość zapoznania się z ofertami i wymaganiami pracodawców na organizowanych cyklicznie Targach Pracy i Przedsiębiorczości Week4Work, mogą liczyć na konsultacje na każdym etapie procesu poszukiwania pracy, uzyskują możliwość udziału w indywidualnych sesjach coachingowych, mogą brać udział w bezpłatnych szkoleniach pomagających w wejściu na rynek pracy, mogą skonfrontować swoje plany podczas konsultacji z doradcą zawodowym, zarówno indywidualnie, jak i podczas warsztatów grupowych. Podczas jednej z edycji (17-21.05.2021) Week4Work zostały zorganizowane debaty z udziałem współpracujących z kierunkiem *pedagogika specjalna* nauczycieli i pedagogów specjalnych. Tematyka tych spotkań dotyczyła sytuacji polskiej szkoły po pandemii, zmian i nowych trendów na rynku pracy (także w obszarze edukacji) oraz kompetencji studentów i sylwetki absolwenta w kontekście zachodzących zjawisk. W powyższych debatach wzięły osoby czynnie współpracujące z kierunkiem *pedagogika specjalna*, a wśród nich: pedagog, logopeda z Niepublicznej Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Błękitna Żyrafa mgr Ewa Granat, wicedyrektor szkoły nr 20 we Wrocławiu mgr Beata Wawrzyniak oraz nauczycielka nauczania indywidualnego z Zespołu Szkół nr 6 dr Paulina Hawrylewicz-Kowalska.

Pracodawcy dysponujący profesjonalistami z dużym doświadczeniem zawodowym są także źródłem nieetatowej kadry wykładowców, która może obsługiwać część przedmiotów kierunkowych i wybieralnych. Współpraca z interesariuszami jest postrzegana poprzez pryzmat możliwości tworzenia nowych specjalności oraz przedmiotów wybieralnych.

W zakresie podejmowania wraz z pracownikami instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego działań umożliwiających rozwój kompetencji zawodowych studentów realizowany jest we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 1 w Sycowie projekt Modelowa Szkoła Ćwiczeń w Sycowie (program operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój – od 01.07.2020 r. do 30.06. 2022r.) W ramach tego projektu studenci kierunku *pedagogika specjalna* mogą odbywać praktyki zawodowe pod opieką zaangażowanych i wdrażających nowe technologie nauczycieli. Dolnośląska Szkoła Wyższa pełni

w projekcie rolę ekspercką przez wsparcie metodyczne dla nauczycieli szkoły ćwiczeń i szkół współpracujących. Jest także organizatorem konferencji i seminariów dla interesariuszy związanych ze szkołą ćwiczeń. W listopadzie 2020r. została zorganizowana konferencja online, która adresowana była do nauczycieli. Tematem konferencji było 5 obszarów nauczania: języki obce, IT, nauki ścisłe, nauki przyrodnicze oraz edukacja włączająca.

W ramach stałego rozwoju kierunku w kontekście budowania relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, od wielu lat organizowane są społecznie ważne i aktualne debaty seminaria, konferencji, warsztaty i panele dyskusyjne skierowane do nauczycieli, pedagogów i pedagogów specjalnych. Uczestnikami tych wydarzeń byli także studenci kierunków pedagogicznych, a oferta ta uzupełniania program studiów i treści uczenia o wgląd w najbardziej istotne, aktualne problemy i wyzwania współczesnej edukacji.

W latach 2016-2021 zorganizowane zostały między innymi takie cykle otwartych seminariów i konferencji jak:

- cykl edukacyjny “Edukacyjne czwartki”,
- cykl seminaryjny “Debaty humanistyczne. Academia Privata”,
- cykl seminaryjny “Poza kulturową oczywistością”,
- cykl konferencyjny “Więzi, które chronią”.

A także Wrocławskie Forum Nauczycieli Języka Niemieckiego (od 2018):

- I Wrocławskie Forum Nauczycieli Języka Niemieckiego, Metodyka–Praktyka–Pasja. Niemiecki skraca dystans!, Wrocław, 21.09.2018
- II Wrocławskie Forum Nauczycieli Języka Niemieckiego, Metodyka–Praktyka–Pasja. Niemiecki skraca dystans!, Wrocław, 29.08.2019

W roku akademickim 2021/2022 kontynuowane są cykle seminariów i konferencji. Zaplanowano również następujące nowe działania:

- cykl edukacyjny “Strefa Podcastów DSW”, uruchomiony od stycznia 2022 r. (Uczelnia wygrała grant MEiN na realizację tego przedsięwzięcia);
- cykl konferencyjny “Jaka szkoła? Jaka edukacja” - pierwsza konferencja z tego cyklu odbędzie się w kwietniu 2022 r. (Uczelnia wygrała grant MEiN na realizację tego przedsięwzięcia).

Przykładem działań zorientowanych na podejmowanie wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnej czy rozwiązywania ważnych lokalnie problemów jest cyklicznie organizowany konkurs „Akademia Umiejętności”, którego celem jest wsparcie studentów w rozwoju ich kompetencji interpersonalnych, społecznych, zawodowych oraz informacyjno-technologicznych poprzez realizację autorskich projektów o charakterze naukowym, badawczo-rozwojowym, społecznym, artystycznym, które są realizowane we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego i placówkami partnerskimi DSW.

Dolnośląska Szkoła Wyższa aktywnie wspiera politykę i działania na rzecz uczenia się przez całe życie w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Przykładem jest organizowana od 2012 roku Polska Akademia Dzieci. Do tej pory udział wzięło ponad 1000 uczestników dolnośląskich szkół i przedszkoli, m.in. z Wrocławia, Jawora, Lubina, Lwówka Śląskiego, Wądroża Wielkiego i Oleśnicy, Milicza, Długołęki. W ramach czterech edycji projekt był obejmowany patronatem honorowym przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, Dolnośląskiego Kuratora Oświaty, Rzecznika Praw Dziecka oraz Rektora DSW. Patronat medialny nad Polską Akademią Dzieci obejmowali: TVP Wrocław, portal CzasDzieci.pl, 71news oraz serwis wroclaw.pl. W roku akademickim 2015/2016 partnerem strategicznym była Fundacja „HASCO-LEK”, a wśród partnerów określonych spotkań znaleźli się:

Aquapark Wrocław, wydawnictwa (ZNAK, Publicat, Warstwy, Format), Wrocławskie Centrum Seniora, Centrum Technologii Audiowizualnych, Hydropolis, Ogrody Doświadczeń Humanitariu, Biblioteka DSW, Hotel Haston, Pałac Auras w Urazie.

Od 2019 r. DSW jest sygnatariuszem Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni. Inicjatywa koordynowana jest przez grupę roboczą przy Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR). DSW partycypuje w spotkaniach grupy (webinaria: Społeczna odpowiedzialność uczelni po pandemii z 20.11.2020; Społeczna odpowiedzialność uczelni a pandemia koronawirusa z 30.06.2020), które są inspiracją dla nowych działań prorozwojowych. Przykłady dobrych praktyk rozwijanych w DSW w związku z pandemią Covid-19 zostały opublikowane przez MFiRR w Katalogu Dobrych Praktyk. W ramach współpracy ze studentami Uczelni wypracowany został przez nich plakat „Zd@lna DSW”, obejmujący część spośród wielu inicjatyw podjętych w DSW w trakcie trwania pandemii.

Kolejnym przykładem działań z zakresu społecznej odpowiedzialności uczelni, było powołanie w kwietniu 2020r. Grupy Wsparcia DSW (#DobrzeSięWspierać). Wirtualna grupa Dobrze się Wspierać została stworzona przez wykładowców kierunku *pedagogika specjalna* i adresowana była do nauczycieli i pedagogów z całego Dolnego Śląska. Nauczyciele akademicy DSW oferowali różne formy nieodpłatnego wsparcia: metodycznego, zawodowego, psychicznego, egzystencjalnego, w formie zarówno konsultacji indywidualnych, rozmów w małych grupach, jak i zajęć on-line. Działania te dostrzeżone zostały przez Prezydenta Miasta Wrocławia, który skierował list gratulacyjny na ręce Rektora DSW.

W latach 2016 - 2018 realizowana była współpraca z Warsztatami Terapii Zajęciowej w Gorzowie Wielkopolskim. Jej celem było przeprowadzenie projektu badawczego dotyczącego podmiotowości dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną w zróżnicowanych formach aktywności społecznej. Do badań został wykorzystany Inwentarz Kompetencji do Samostanowienia (IKS) – narzędzie diagnostyczne wypracowane przez badaczy DSW (J. Kruk-Lasocka, B. Bartosik, A. Szymajda). Opracowano cykl warsztatów dla uczestników terapii zajęciowej. Warsztaty prowadzone były we Wrocławiu i Gorzowie Wielkopolskim. Efektem dwuletniej współpracy jest monografia: „Koszula i krawat. Obrazki wyłaniającej się dorosłości”, Wyd. Impuls, Kraków 2018.

Od 2016 roku realizowana jest współpraca ze Związkiem Harcerstwa Polskiego – Chorągiew Dolnośląska, Hufiec Wrocław Południe, Szczęp Drużyn Nieprzetartego Szlaku Niezłomni (harcerze tej drużyny są osobami z różnymi niepełnosprawnościami). W ramach zajęć dydaktycznych o charakterze diagnostycznym studenci pedagogiki specjalnej przeprowadzają badania testem oceniającym poziom rozwoju społecznego niepełnosprawnych intelektualnie Gunzburgera PAC-2. Również w ramach zajęć dydaktycznych studenci spotykają się z harcerzami w harcówce, uczestniczą w zbiórkach harcerskich oraz w zajęciach prowadzonych przez harcerzy pod opieką merytoryczną komendant szczepu (G. Treli-Kilian). Tematy zajęć to np.: „Pokaz mody zimowej” (przebrani studenci, harcerze i opiekunowie wzięli udział w pokazie mody i wspólnej karnawałowej zabawie - studenci pod opieką merytoryczną dr B. Bartosik).

Kolejnym przykładem współpracy z organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami jest aktywność dra D. Rutkowskiego, który współpracuje z Integracyjnym Stowarzyszeniem Aktywności Fizycznej Niewidomych, Słabowidzących i Przewodników „GUIDE”. Głównym celem statutowym Stowarzyszenia jest rozwijanie aktywności fizycznej niewidomych i słabowidzących poprzez organizowanie obozów i zawodów oraz poprzez szkolenia specjalistyczne instruktorów, asystentów i przewodników. Stowarzyszenie ma zasięg lokalny. Zrzesza członków głównie z województwa dolnośląskiego. W dużej mierze są to wychowankowie Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 13 dla Uczniów Niewidomych i Słabowidzących oraz z innymi

niepełnosprawnościami im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu, a także absolwenci ośrodka – często studenci wrocławskich uczelni. Stowarzyszenie koncentruje się na narciarstwie alpejskim (także w wersji halowej), narciarstwie biegowym, nordic walkingu i biegach średnich i długich. Stowarzyszenie działalność statutową realizuje także w grupie seniorów, przede wszystkim z zakresu nordic walkingu. Ważna jest również współpraca ze Stowarzyszeniem Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących CROSS (Warszawa). Celem statutowym Stowarzyszenia jest propagowanie i rozwijanie kultury fizycznej oraz sportu wśród niewidomych i słabowidzących. Stowarzyszenie ma zasięg ogólnopolski i zrzesza obecnie ponad 4000 członków w 42 jednostkach terenowych zlokalizowanych na terenie całej Polski. Stowarzyszenie rozwija i promuje różne dyscypliny dla niewidomych i słabowidzących, m.in.: narciarstwo alpejskie i nordic walking.

Kolejne współpracujące z DSW jest Stowarzyszenie „Twoje Nowe Możliwości” – od 2008 roku zajmuje się wyrównywaniem szans osób z niepełnosprawnościami w zdobywaniu wykształcenia. Celem Stowarzyszenia jest tworzenie nowych możliwości z zakresu kształcenia i aktywizacji społeczno-zawodowej młodych osób z niepełnosprawnością a następnie wprowadzanie tych rozwiązań do głównego nurtu polityki w postaci standardów. W ramach współpracy dr Dariusz Rutkowski realizuje projekty, przygotowuje uczestników do ogólnopolskich zawodów dla osób z niepełnosprawnościami, organizuje obozy szkoleniowe. W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „Twoje Nowe Możliwości zorganizowane zostały Akademickie Dni Integracji, podejmowane prace eksperckie w Radzie Ekspertów ds. Kształcenia Studentów z Niepełnosprawnością.

Wykładowcy kierunku *pedagogika specjalna* współpracują z Dolnośląskim Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym nr 13 dla Uczniów Niewidomych i Słabowidzących oraz z innymi niepełnosprawnościami im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu. Współpraca obejmuje organizację praktyk studenckich, lekcje otwarte, wolontariat w imprezach sportowych (dzień sportu), badania do prac projektowych i magisterskich. W 2019 roku została nawiązana współpraca z Nadleśnictwem Oława, w efekcie której przygotowano zostały trasy nordic walking na terenach Nadleśnictwa Oława. Założenia przygotowania trasy oparte były na badaniach i realizacji projektu Dostępna Trasa Nordic Walking. W wyniku tych działań powstał standard dostępnego znakowania tras nordic walking, a następnie dostępna trasa w Janikowie.

W Dolnośląskiej Szkole Wyższej działa Akademicki Związek Sportowy – Sekcja Uczelniana zrzesza osoby z niepełnosprawnościami. Zawodnicy brali udział a Integracyjnych Mistrzostwach Polski w 2019 w strzelectwie. Natomiast w ramach aktywności Dolnośląskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku organizowane są zajęcia w poszczególnych sekcjach (turystyczna, nordic walking).

Istotnym działaniem rozwijającym współpracę środowiska akademickiego z organizacjami społecznymi są działania podejmowane we współpracy z regionalnym biurem Fundacji: Szansa dla Niewidomych. Fundacja prowadzi działania o charakterze międzynarodowym w partnerstwie z World Blind Union, European Blind Union, International Mobility Conference i Center for the Blind in Israel. Organizuje Spotkania Wschód-Zachód, na które przybywają niewidomi goście z tak odległych krajów jak Japonia, Nepal, Kazachstan, Kenia, USA oraz Izrael. Jest organizatorem największego na świecie spotkanie niewidomych, słabowidzących i ich bliskich, w ramach którego odbywa się Konferencja REHA FOR THE BLIND IN POLAND zorganizowana przez Fundację w siedzibie Dolnośląskiej Szkoły Wyższej w dniu 07.10.2021.

Z kolei regionalna konferencja „Sytuacja osób z niepełnosprawnością w rzeczywistości epidemicznej - II” (17 grudnia 2021) była owocem współpracy DSW z Towarzystwem Walki z Kalectwem. Organizacja ta, której działalność liczy już ponad 60 lat, współpracuje z DSW od początku funkcjonowania Szkoły – głównie w projektach związanych z organizacją konferencji

naukowych. Od chwili swojego powstania TWK skupiało się obok działalności społecznej na działalności naukowej i wydawniczej. To z inicjatywy kolejnych prezesów i działaczy TWK wspierano sport niepełnosprawnych, spółdzielczość osób z niepełnosprawnością ruchową, obejmowano pomocą ofiary wypadków drogowych, organizowano koła skupiające chorych na epilepsję, stwardnienie rozsiane. Ostatnie lata działalności TWK wpisują się w realizację programów współfinansowanych przez UE i PFRON, których głównym założeniem jest wprowadzanie osób niepełnosprawnych na rynek pracy.

Kolejnym przykładem współpracy pracowników uczelni ze środowiskiem społecznym jest realizacja projektów z seniorami i z osobami z niepełnosprawnościami w ramach współpracy ze Szkołą Instruktorów Aleksandra Wilanowskiego. Organizacja ta zajmuje się organizacją treningów i szkoleń nordic walking oraz dostarczaniem niezbędnego sprzętu poprzez sklep internetowy NordicSklep.pl. Wśród absolwentów szkoleń są nauczyciele, fizjoterapeuci, instruktorzy sportów, trenerzy różnych dyscyplin, opiekunowie trenerzy i wykładowcy UTW. Wielu z nich powołało instytucje promujące nordic walking w Polsce. Organizują zawody, konferencje, rajdy, szkolenia instruktorskie a także przygotowują lokalne trasy nordic walking. Podobnie rozwija się współpraca z Pomorskim Centrum Szkolenia Sportowego Biura BUSH - Biuro Usług Sportowo-Handlowych „BUSH”, które zajmuje się organizacją kursów instruktorskich, sędziowskich i trenerskich. Aktualnie Biuro specjalizuje się w zakresie kształcenia kadr prowadzących szkolenia z osobami z niepełnosprawnościami: Kursy Instruktora Osób Niepełnosprawnych, kursy Trenera KL II Sportu Osób Niepełnosprawnych. Zajęcia odbywają się w Gdańsku oraz w ośrodku w Wilkasach.

W latach 2018-2020 nauczyciele akademicy DSW związani z kierunkiem *pedagogika specjalna* (J. Kruk-Lasocka i B. Bartosik – Pracownia Badań nad Pedagogiką Włączającą DSW) realizowali współpracę z Politechniką Wrocławską, Katedrą Cybernetyki i Robotyki (K. Arent). Celem współpracy było wykorzystanie robota społecznego NAO do rozpoznawania stanów ze spektrum autyzmu. Do badań nad wzajemnością społeczno-emocjonalną dzieci w wieku przedszkolnym posłużyła gra interaktywna. Zadaniem badaczy było opracowanie wskaźników i skali zachowań dziecka w interakcji z robotem. Realizacja projektu odbyła się przy współpracy z Centrum Rehabilitacji i Neuropsychiatrii „Celestyn” w Mikoszowie oraz we współpracy z Przedszkolem Integracyjnym nr 89. Do realizacji projektu zostali włączeni studenci DSW w charakterze sędziów kompetentnych nad adaptacją narzędzia (artykuł z badań został przesłany do recenzji w Title: "The use of Social Robots in the Diagnosis of Autism in Preschool Children", Authors: Arent, K.; Brown, D.; Kruk-Lasocka, J.; Niemiec, T.; Pasieczna, A.; Standen, P.; Szczepanowski, R., Journal: IEEE Transactions on Human-Machine Systems).

W ramach podejmowanych działań Pracowni Badań nad Pedagogiką Włączającą studentki pedagogiki specjalnej uczestniczyły w procesie terapii dzieci objętych opieką Pracowni. Za zgodą rodziców pod opieką dr hab. J. Kruk-Lasockiej, prof. DSW napisały prace licencjackie i magisterskie (tytuły prac w APD do pobrania).

Podczas epidemii J. Kruk-Lasocka i B. Bartosik prowadziły zdalne konsultacje udzielając wsparcia rodzinom w potrzebie. Opracowany został projekty zajęć edukacyjno-terapeutycznych do prowadzenia terapii w formie zdalnej z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Również konsultowano dzieci w środowisku domowym.

W ramach Pracowni realizowano prace nad adaptacją opracowanych narzędzi diagnostycznych do badań dzieci i dorosłych ze spektrum autyzmu i z niepełnosprawnością intelektualną we współpracy z innymi uczelniami wyższymi, instytucjami oświatowymi i studentami (Inwentarz Kompetencji Społecznych IKES, Inwentarz Kompetencji do Samostanowienia IKS). Przeprowadzono zajęcia

instruktarzowe zabawy psychomotorycznej: „Lala Wala i miś Zdziś” w grupie dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym w żłobku Twórcza Kraina (B. Bartosik) i w Zespole Szkół nr 7 w Gliwicach (J. Kruk-Lasocka).

W ramach współpracy ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym nr 1 we Wrocławiu zostały opracowane filmy dotyczące różne formy pracy z młodzieżą z głęboką niepełnosprawnością intelektualną. Filmy te zostały zaprezentowane na konferencjach w Australii i Niemczech w ramach promowania nowych rozwiązań w pracy terapeutycznej, a także w celu popularyzowania wiedzy na temat działań podejmowanych na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną i ze spektrum autyzmu w Polsce. Filmy zostały nagrane w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 w zespole rewalidacyjno-wychowawczym (B. Bartosik).

Powyżej opisane przykłady są tylko częścią realizowanych w codziennej praktyce akademickiej działań polegających na współpracy środowiska akademickiego pedagogiki specjalnej DSW z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a szczególnie z placówkami oświatowymi i sektorem pozarządowym zaangażowanymi w procesy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami i niedostosowanych społecznie.

6.2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Podstawową formę zawierania i monitorowania współpracy stanowi zaproszenie reprezentantów firm i instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni w poczet Rady Programowej kierunku *pedagogika specjalna* i monitorowanie ich zaangażowania w rozwijanie kierunku, opiniowanie programów studiów, realizację wspólnych działań.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów)

Działania Dolnośląskiej Szkoły Wyższej sprzyjają umiędzynarodowieniu procesu kształcenia i obejmują szereg działań związanych z rozwijaniem kompetencji kadry dydaktycznej i badawczo-dydaktycznej m.in. poprzez akademicką wymianę międzynarodową w ramach programu ERASMUS+, a także udział w międzynarodowych certyfikowanych szkoleniach z zakresu nowoczesnych metod dydaktycznych. Oprócz wspierania rozwoju kompetencji badawczo-dydaktycznych kadry akademickiej, w podnoszeniu umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku *pedagogika specjalna*, Uczelnia rozwija ofertę programów studiów w języku angielskim, na wszystkich poziomach studiów (I, II i III st.), a także opracowuje zindywidualizowane programy studiów zagranicznych studentów we współpracy z zagranicznymi uczelniami (m.in. na podstawie umów DSW z University of Syracuse).

Ważną rolę w procesie umiędzynarodowienia procesu kształcenia odgrywają także międzynarodowe projekty, w których uczestniczą pracownicy Uczelni, w ramach których powstają obcojęzyczne moduły kształcenia dedykowane studentom i/lub doktorantom. Są to z jednej strony obcojęzyczne programy kształcenia doktorantów, jak np. realizowane w ramach programu EDITE kształcenie doktorantów w języku angielskim, udział pracowników i doktorantów w międzynarodowych szkołach letnich, m.in. we współpracy z New School (USA), Roskilde University (Dania) i w ramach programu ECADOC (Włochy, Szwajcaria).

Z drugiej strony projektowane i realizowane są przez pracowników DSW międzynarodowe moduły kształcenia, m.in. dotyczące: starzenia się i zmian demograficznych w społeczeństwie późnej nowoczesności (projekt AgeSam), rozwijania kompetencji językowych nauczycieli (projekt TEACUP), rozwijania umiejętności włączania nowoczesnych technologii w pracę pedagogów, pedagogów specjalnych i pracowników socjalnych (projekt PROSPERO), a także odpowiedzialności uczelni wyższych w zarządzaniu dziedzictwem kulturowym (projekt EU_CUL). Poniżej opisane są wybrane działania podnoszące stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia na ocenianym kierunku.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku *pedagogika specjalna* mają osiągnięcia we współpracy międzynarodowej. Dr Agnieszka Szymajda od 2013 roku jest przedstawicielką Polski w European Music Therapy Confederation (Europejska Federacja Muzykoterapii) i bierze czynny udział w grupach roboczych tej organizacji, realizując zadania badawcze (np. opracowanie międzynarodowego zestawienia badań naukowych z zakresu muzykoterapii w Europie Środkowej, a także publikacje w języku angielskim, m.in. w czasopiśmie "Approaches: Music Therapy & Special Music Education").

W prestiżowych konferencjach międzynarodowych bierze udział prof. Joanna Kruk-Lasocka, m.in. w 15th Biennial International Association of Special Conference w Australii (2017) czy Sonderpädagogischer Kongress w Niemczech (2016). W ramach wystąpień i warsztatów prowadzonych na konferencjach międzynarodowych prof. Kruk-Lasocka upowszechniała koncepcję wrocławskiej psychomotoryki i wykorzystania jej w rozpoznawaniu specjalnych potrzeb dzieci z głęboką niepełnosprawnością intelektualną, a także omawiała sytuację osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną w Polsce.

Dr Bożena Bartosik nagrała w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 w Zespole Rewalidacyjno-Wychowawczym filmy pokazujące formy pracy z młodzieżą z głęboką niepełnosprawnością

intelektualną, które zostały wykorzystane na konferencji w Australii i Niemczech w celu popularyzowania wiedzy na temat działań podejmowanych na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną i ze spektrum autyzmu w Polsce. Tytuły filmów: Mothers about their adult children, Couple about their future, We are useful. Filmy są wykorzystywane w podczas realizacji zajęć dydaktycznych: Diagnostyka w terapii zajęciowej i psychomotoryce i Podstawy psychomotoryki..

Podnoszeniu poziomu umiędzynarodowienia sprzyjają też zasoby biblioteczne Dolnośląskiej Szkoły Wyższej. Z około 95 tys. woluminów w księgozbiornie Biblioteki DSW ok. 6% to pozycje w językach obcych (angielskim, czeskim, niemieckim, rosyjskim). Istotny jest dostęp do baz i repozytoriów międzynarodowych, takich jak EBSCOhost i EBSCO Education Source, Directory of Open Access Books, Directory of Open Access Journals, Elektronische Zeitschriftenbibliothek (EZB, "lista regensburska"), ERIC (Education Resources Information Center), JSTOR - program Register & Read OAIster Open J-Gate (pełny wykaz w załączniku 2.6).

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Kierunkowe efekty uczenia się zakładają, między innymi, że absolwent kierunku *pedagogika specjalna* „potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii” (PedSp2A_U05). W powiązaniu z tym, kluczowym dla kształcenia w zakresie języków obcych, efektem kształcenia, umiędzynarodowienia, w tym kształceniu w zakresie terminologii specjalistycznej oraz pracy w środowisku wielonarodowym i wielokulturowym służy także efekt kształcenia PedSp2A_U04, który zakłada, że absolwent kierunku „potrafi (...) sprawnie posługiwać się językiem specjalistycznym – w mowie i w piśmie oraz efektywnie porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk”.

Program studiów obejmuje dwa moduły kształcenia językowego - Warsztaty kompetencji językowych (język angielski, język niemiecki). Na studiach stacjonarny każdy moduł liczy 110 godzin (łącznie 220 godzin), a na studiach niestacjonarnych 95 godzin (łącznie 190 godzin). Warsztaty kompetencji językowych odbywają się w trzecim i czwartym semestrze.

Szczególnie ważnym aspektem umiędzynarodowienia na kierunku *pedagogika specjalna* są studia w języku czeskim w ramach specjalności *Pedagogika specjalna dzieci z niepełnosprawnościami oraz edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna (Speciální pedagogika pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami a pedagogika předškolního věku a učitelství pro 1. stupeň základních škol)*. W latach 2019-2021 ponad 200 studentów kierunku Pedagogika specjalna obroniło prace dyplomowe napisane w języku czeskim (pełen wykaz w załączniku 2.7. do raportu samooceny).

Ponadto, na Wydziale Studiów Stosowanych DSW realizowane są zajęcia w ramach programu ERASMUS+. Od 2021 roku istnieje możliwość zgłaszania przez wszystkich pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych autorskich przedmiotów do realizacji w ramach tego programu. Otwiera to możliwości kształcenia w języku angielskim również dla studentów kierunku *pedagogika specjalna*.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny,

Kształceniem językowym studentów w DSW zajmuje się Pracownia Kształcenia Językowego. Pracownia Kształcenia Językowego jest jednostką wydziałową powołaną w celu projektowania i organizacji edukacji obcojęzycznej na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych w DSW

i podlega bezpośrednio Dziekanowi. Do zadań Pracowni Kształcenia Językowego w szczególności należy:

- utrzymanie jednolitych standardów nauczania języków obcych w DSW;
- opracowanie i aktualizacja kart przedmiotów oraz programu nauczanie;
- przeprowadzanie testów poziomujących;
- weryfikowanie efektów uczenia się dla poszczególnych poziomów językowych;
- dokonywanie obsad na zajęcia z języków obcych;
- prowadzenie działalności usługowej (komercyjnej) w zakresie kursów językowych;
- opieka nad kursem Teach & Learn;
- prowadzenie akredytowanego Centrum Pearsona (przechowywanie dokumentacji, administrowanie, obsługa egzaminów, przeprowadzanie egzaminów);
- rozpatrywanie podań studentów;
- przeprowadzanie egzaminów doktorskich z języka obcego oraz egzaminów językowych dla studentów wyjeżdżających w ramach programu Erasmus+.

W roku 2020/2021 nastąpiła zmiana formuły kształcenia językowego w Dolnośląskiej Szkole Wyższej. Uczelnia zaproponowała swoim studentom dwa programy kształcenia językowego, jeden dla studentów studiujących stacjonarnie i drugi program kształcenia językowego dla studentów studiujących niestacjonarnie. Celem było poszerzenie oferty językowej o drugi język obcy do wyboru, a mianowicie język niemiecki. Od semestru letniego 2021, studenci mają do wyboru język angielski lub język niemiecki, studenci studiujący po angielsku mogą uczyć się języka niemieckiego lub hiszpańskiego.

Znając sylwetkę studentów, można powiedzieć, iż na studiach są osoby w różnym wieku, uczące się w przeszłości różnych języków obcych i chcące rozpocząć naukę języka obcego od podstaw. Dlatego też studenci mogą realizować kursy na następujących poziomach zaawansowania: A2+ / B1 / B2 / B2+.

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

Dolnośląska Szkoła Wyższa realizuje – wynikające ze strategii Uczelni – zadania związane z umiędzynarodowieniem w zakresie poszerzania współpracy z ośrodkami spoza Polski przez wymianę akademicką, współpracę studentów i pracowników uczelni, zarówno badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych, jak i administracyjnych. Działania w tym zakresie dotyczą zarówno kadry kierunku, jak i studentów. Ogółem, DSW podpisała umowy z 94 uczelniami partnerskimi za granicą, w tym z 52 na mobilność edukacyjną studentów i 54 na mobilność dydaktyczną nauczycieli akademickich. Dla studentów kierunków pedagogicznych umowy przewidują 115 miejsc, a dla pracowników 91 wyjazdów.

Akcja 1 „Mobilność edukacyjna”, realizowana jest w krajach programu: Studenci DSW wszystkich typów i rodzajów studiów, którzy chcą zrealizować za granicą część swoich studiów (semestr lub dwa semestry) lub praktykę zawodową, mogą wziąć udział w programie Unii Europejskiej Erasmus+. Na każdym poziomie studiów, a więc na studiach I, II, jak i III stopnia studenci mogą wykorzystać 12 miesięcy tzw. kapitału mobilności na realizację studiów międzynarodowych i / lub praktyk zagranicznych w ramach programu. Na wymianę w ramach projektów mobilnościowych Erasmus+ mogą wyjechać zarówno studenci studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Z udziału w programie mogą też skorzystać studenci DSW, którzy do roku czasu od daty zakończenia studiów mogą wyjechać na międzynarodowe staże absolwenckie (osoby, które wzięły udział w rekrutacji na wyjazd podczas ostatniego semestru studiów w DSW). Program Erasmus+ daje tym

samym nowe i o wiele większe możliwości kształcenia się i podnoszenia kwalifikacji zawodowych za granicą. Liczba studentów DSW, którzy do tej pory wzięli udział w programie Erasmus i Erasmus+, i skorzystali ze studiów lub praktyk zagranicznych - to już 305 osób. Dla nich wszystkich było to „doświadczenie nieporównywalne z żadnym innym” i „przygoda życia” (z wypowiedzi w ankietach i na forach internetowych).

W roku akademickim 2021/2022 studia zagraniczne dla studentów DSW zostały zaplanowane w łącznie 94 uczelniach europejskich, z którymi DSW współpracuje w ramach programu Erasmus+. Uczelnie te znajdują się łącznie na terenie 25 państw europejskich (kraje Unii Europejskiej, Norwegia, Turcja), a także Tajwanu. Studenci DSW mogą też wyjechać na praktyki zagraniczne w realizowane we wszystkich krajach Unii Europejskiej, krajach EFTA, Turcji i Macedonii Północnej - oferowane w ramach programu Erasmus+. Uczelnia szczególnie wspiera także studentów z grup defaworyzowanych, niepełnosprawnych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, którzy chcą skorzystać z szansy udziału w programie Erasmus+ poprzez stypendia oferowane tej grupie studentów w ramach projektu Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER). Celem tego projektu jest wzmocnienie kompetencji zawodowych i kluczowych osób z wykorzystaniem programów mobilności ponadnarodowej. DSW co roku zdobywa środki przeznaczone na ten cel.

Również nauczyciele akademicy, zatrudnieni w Dolnośląskiej Szkole Wyższej, mogą skorzystać z wyjazdów zagranicznych (w celu przeprowadzenia zajęć dydaktycznych) do krajów programu. Program Erasmus+ umożliwia również kierunek odwrotny oraz wizyty specjalistów z zagranicznych przedsiębiorstw i naukowców z uczelni partnerskich w celu prowadzenia zajęć dla studentów DSW. Wszyscy pracownicy zatrudnieni w Dolnośląskiej Szkole Wyższej - mogą realizować wyjazdy do instytucji europejskich w krajach programu w celu realizacji szkoleń, podnoszących kompetencje zawodowe i rozwijających umiejętności językowe. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku *pedagogika specjalna* (profil ogólnoakademicki) uczestniczą w zagranicznych wyjazdach dydaktycznych w ramach programu Erasmus+. W okresie od roku akademickiego 2016/2017 do roku akademickiego 2020/2021 łącznie, odbyło się 20 wyjazdów. W wyjazdach wzięło udział 10 pracowników, którzy przeprowadzili zajęcia dydaktyczne w 14 uczelniach partnerskich w 9 krajach: Cyprze, Danii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Irlandii, Portugalii, Turcji i Włoszech.

Tabela 15. Wyjazdy dydaktyczne pracowników Kolegium Studiów Pedagogicznych w latach 2016-2021

ERASMUS+	
Wyjazdy dydaktyczne pracowników z kierunku <i>pedagogika specjalna</i> (profil ogólnoakademicki)	
Rok akademicki	Imię i nazwisko oraz nazwa uczelni partnerskiej i kraj
2016/2017	dr hab. Ewa Kurantowicz – Roskilde Universitet, Dania dr Marta Becquet – University of Oulu, Finlandia dr hab. Sławomir Krzychała – Universidade de Lisboa, Portugalia dr Agnieszka Zembrzuska – Universidade de Lisboa, Portugalia dr Anna Bilon – Università degli Studi di Catania, Włochy 6. dr Marcin Starnawski – Università degli Studi di Catania, Włochy
2017/2018	dr hab. Tomasz Zarębski – Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Anasayfa, Turcja dr hab. Ewa Kurantowicz – Roskilde Universitet, Dania dr Agnieszka Zembrzuska – Universidade de Coimbra, Portugalia dr Aneta Słowik – Université de Nantes, Francja dr Aneta Kochanowicz – Università degli Studi di Catania, Włochy dr hab. Jerzy Kochanowicz – Università degli Studi di Catania, Włochy dr hab. Sławomir Krzychała – Maynooth University, Irlandia dr Aneta Słowik – Université de Tours, Francja

	9. dr Dariusz Rutkowski - Palacký University Olomouc, Republika Czeska.
2018/2019	dr hab. Tomasz Zarębski – Ankara Üniversitesi, Turcja dr Agnieszka Zembruska – Universidad de Málaga, Hiszpania 3. dr Dariusz Rutkowski - Palacký University Olomouc, Republika Czeska
2019/2020	dr Aneta Słowik – Université d’Orléans, Francja dr Aneta Słowik – Université Catholique de l’Ouest, Francja 3. dr Dariusz Rutkowski - Palacký University Olomouc, Republika Czeska
2020/2021	dr Aneta Słowik – Université Catholique de l’Ouest, Francja 2. dr hab. Tomasz Zarębski – Open University of Cyprus, Cypr

7.5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku

Wśród osób prowadzących zajęcia na kierunku *pedagogika specjalna* jest 16 osób z zagranicy. Są to osoby prowadzące zajęcia w języku czeskim (zob. wykaz osób w załączniku 2.4 do raportu samooceny). Zajęcia te prowadzone są w ramach specjalności *Pedagogika specjalna dzieci z niepełnosprawnościami oraz edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna* (Specjalni pedagodzy pro děti, žáky a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami a pedagogika předškolního věku a učitelství pro 1. stupeň základních škol).

7.6. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływ rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Monitorowaniem i oceną umiędzynarodowienia procesu kształcenia zajmuje się Rada Programowa Kierunku, uwzględniając m.in. doświadczenia z aktywności realizowanych we współpracy międzynarodowej i przekładając je na realizowane treści kształcenia. Dr Dariusz Rutkowski zrealizował w ramach programu Erasmus dwa wyjazdy na obozy narciarskie ze studentami z różnych krajów. Bezpośrednim efektem wyjazdów było nauczenie osoby niewidomej jazdy na nartach i doprowadzenie do startu w zawodach międzynarodowych. Metody stosowane przez dr. Rutkowskiego były przez niego następnie omawiane podczas zajęć na kierunku *pedagogika specjalna*. Ponadto, w latach 2016-2018 dr Rutkowski odbył niemiecki kurs psychomotoryki, a zdobyte na kursie kwalifikacje wykorzystuje w ramach zajęć na specjalności terapia zajęciowa z psychomotoryką.

Podnoszenie kompetencji kadry akademickiej w ramach programu Mistrzowie Dydaktyki – Master of Didactics

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku *pedagogika specjalna* (profil ogólnoakademicki) bierze udział w zaawansowanych certyfikowanych szkoleniach międzynarodowych z zakresu nowoczesnych metod dydaktycznych w ramach programu Mistrzowie Dydaktyki – Master of Didactics. Program finansowany jest przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, a realizowany przez specjalistów od dydaktyki akademickiej w uniwersytetach zachodnioeuropejskich. Jest to obecnie najważniejszy program realizowany w Polsce, zorientowany na poprawę jakości pracy dydaktycznej (m.in. uwzględnianie w maksymalnym stopniu potrzeb i procesu uczenia się studenta; wzmocnienie spójności między efektami uczenia się, metodami dydaktycznymi i formami oceniania; poprawa wydajności i efektywności procesu kształcenia). W latach 2019-2021 w programie tym uczestniczyło dziewięcioro pracowników, odbywając kursy łącznie w czterech uczelniach zachodnioeuropejskich. Kursy w ramach tego programu przygotowują do wdrażania modeli tutoringów w ramach różnych form zajęć dydaktycznych na uczelni.

Tabela 16. Pracownicy Kolegium Studiów Pedagogicznych uczestniczący w programie Master of Didactics

MISTRZOWIE DYDAKTYKI – MASTER OF DIDACTICS		
Pracownicy z kierunku <i>pedagogika specjalna</i> (profil ogólnoakademicki), uczestniczący w programie		
Imię i nazwisko uczestnika	Miejsce odbycia kursu	Daty wizyt studyjnych
dr Agnieszka Zembruska	University of Groningen (Niderlandy)	31.03–06.04.2019
dr hab. Sławomir Krzychała	University of London (Wielka Brytania)	12–25.05.2019
dr hab. Ewa Kurantowicz	University of Ghent (Belgia)	01.12–07.12.2019
dr hab. Paweł Rudnicki	University of Ghent (Belgia)	01.12 – 07.12.2019
dr hab. Tomasz Zarębski	University of Ghent (Belgia)	23-29.02.2020
dr Marcin Starnawski	Aarhus University (Dania)	19-23.04.2021 (sesja online) 24-28.05.2021 (sesja online) 12-18.09.2021

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. System obsługi administracyjnej studentów

Studenci Dolnośląskiej Szkoły Wyższej mogą liczyć na wsparcie ze strony uczelni w następujących obszarach: obsługi administracyjnej, wsparcia dydaktycznym, naukowym i organizacyjnym ze strony tutorów, nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne, wsparcie o charakterze finansowym, rozwiązań regulacyjnych i strukturalnych, organizacyjno-technicznych oraz architektonicznych i technicznych, we wchodzeniu na rynek pracy (Biuro Karier i Praktyk) lub kontynuowaniu edukacji, szczególnie dzięki szerokiej ofercie studiów uzupełniających magisterskich, podyplomowych oraz doktoranckich, wsparcia studentów w procesie uczenia się, wsparcia krajowej i międzynarodowej mobilności dzięki licznym umowom bilateralnym oraz aktywności wydziałowego koordynatora programu Erasmus+, który promuje coroczne wyjazdy studentów do uczelni zagranicznych, informuje o ich warunkach oraz sprawuje opiekę nad studentami zarówno w czasie organizowania wyjazdów, jak i po powrocie studentów na Wydział (szerzej kryterium 7 raportu) oraz możliwość uczestnictwa w programach nauczania w języku angielskim realizowanych na Wydziale, w których udział biorą studenci z zagranicy oraz studenci DSW, promowania twórczości i działalności studentów.

Uczelnia zapewnia studentom i kandydatom obsługę administracyjną m.in. poprzez Biuro Dziekana, ale także inne działy i biura uczelni. Pierwszy kontakt z uczelnią odbywa się najczęściej w Biurze Rekrutacji. Proces rekrutacji można odbyć online, ale pracownicy Biura Rekrutacji są przygotowani na szczegółowe pytania zadawane przez potencjalnych studentów. Ułatwieniem są także możliwości zdobycia w języku angielskim, czeskim, rosyjskim i ukraińskim. Dodać należy, że cała procedura rekrutacyjna oraz oferta studiów opisana jest szczegółowo na stronie internetowej Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.

Dziekanat zajmuje się obsługą administracyjną i finansową studentów. Wykształcenie i kwalifikacje umożliwiają sprawną obsługę procesu kształcenia obejmującą: wydanie i przedłużenie ważności legitymacji studenckiej, założenie konta w systemie USOSweb, wydawanie zaświadczeń o przebiegu studiów, rejestrację prac dyplomowych, wydawanie kart wpisów warunkowych i różnic programowych, obsługa formalności dotyczące stypendiów i płatności za studia itp.

Biuro Organizacji Dydaktyki odpowiada za organizację procesu dydaktycznego tj. ułożenie harmonogramu zajęć, publikację terminów konsultacji kadry akademickiej, zawieranie umów i rozliczenia finansowe rachunków.

Studenci otrzymują wsparcie naukowe, dydaktyczne i organizacyjne ze strony kadry dydaktycznej na cotygodniowych dyżurach pracowników (konsultacjach), podczas których istnieje możliwość skonsultowania bieżących pytań i wątpliwości studentów w zakresie przedmiotów i prac dyplomowych. Wszyscy pracownicy posługują się pocztą elektroniczną w domenie dsw.edu.pl, która również jest narzędziem kontaktu ze studentami. Wielu wykładowców udostępnia studentom dodatkowe materiały za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz MS Teams.

8.2. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

Pracownicy Dziekanatu i Działu Obsługi Finansowej Studentów prowadzą sprawną i kompetentną obsługę administracyjną studentów z wykorzystaniem aplikacji informatycznych USOS, USOSweb, Wirtualny Dziekanat, Microsoft 365, HelpDesk. Studenci obsługiwani są w wyznaczonych godzinach w ramach kontaktów bezpośrednich, telefonicznych i drogą elektroniczną. Wsparcie dziekanatom zapewniają wykwalifikowani pracownicy: Biura Obsługi Dydaktyki (harmonogramy), Biura Karier i Praktyk (praktyki), Biura Międzynarodowej Wymiany Akademickiej (wymiana zagraniczna), Działu Informatycznego (kwestie informatyczne), Działu Administracyjnego (kwestie infrastruktury). Zakres obowiązków dziekanatów i innych jednostek określa *Regulamin organizacyjny DSW*. Na stronie internetowej DSW dostępne są wszystkie informacje związane z organizacją studiów, w tym o kierunkach, programach i planach studiów, harmonogramach zajęć, wewnętrznych regulacjach prawnych, a także wzory przydatnych formularzy (w większości w formie elektronicznej w Strefie studenta i doktoranta na stronie DSW).

W takich sprawach jak przedłużenie sesji, wpis warunkowy, powtarzanie semestru, student nie ma obowiązku złożyć podania w wersji papierowej w Dziekanacie, tylko może je wysłać przez Microsoft 365.

8.3. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Od początku działalności Dolnośląska Szkoła Wyższa dostrzegała potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Na kierunkach pedagogicznych kształceni są studenci, którzy mogą zajmować się edukacją i rehabilitacją osób z niepełnosprawnościami. Prowadzone są także prace

badawcze i wdrożeniowe z zakresu adaptacji oraz wszelkich rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami. Dzięki pełnemu włączaniu studentów z niepełnosprawnościami w życie akademickie Uczelni nie tylko oni mogą nabywać niezbędne kompetencje, ale także studenci pełnosprawni mogą poprzez wspólne działania kształtować właściwe postawy i nabywać umiejętności niezwykle przydatne w pracy zawodowej.

W Dolnośląskiej Szkole Wyższej wdrożone zostały rozwiązania regulacyjne i strukturalne, aby ułatwić komunikację oraz zwiększać dostępność do usług dla wszystkich studentów. W roku akademickim 2012/2013 zostało uruchomione Biuro Wsparcia Edukacyjnego Studentów i Doktorantów z Niepełnosprawnością. Powołano je w celu wspierania i stwarzania warunków udziału w procesie kształcenia. Od stycznia 2016 r. decyzją Rektora DSW wsparcie edukacyjne studentów i doktorantów z niepełnosprawnością zostało włączone do zadań Biura Karier i Praktyk. Zatrudniony został koordynator ds. osób z niepełnosprawnością - doradca zawodu. Prowadzi on poradnictwo indywidualne i grupowe dla osób z niepełnosprawnością, koordynuje zatrudnianie asystentów.

DSW jest uczestnikiem projektu NCBR „Studia? Nie ma przeszkód! Uczelnia przyjazna osobom z niepełnosprawnością”, którego celem jest zwiększenie dostępności Uczelni. Projekt a także dotacja na wsparcie procesu kształcenia i prowadzenia badań osób z niepełnosprawnościami pozwalają na stałą poprawę dostępności Uczelni w zakresach: architektonicznym - dostosowanie infrastruktury uczelni, cyfrowym, informacyjno-komunikacyjnym.

Wprowadzone zostały rozwiązania o charakterze organizacyjno-technicznym wpływające na zwiększenie dostępności usług DSW dla osób z niepełnosprawnościami, jak: wsparcie asystenta dydaktycznego, wsparcie tłumacza PJM, możliwość uzyskania materiałów dydaktycznych w formie plików oraz wydruku powiększoną czcionką lub w alfabecie Braille’a, możliwość zmiany sposobu uczestnictwa w zajęciach i alternatywną formą zaliczenia w sposób ustalony z prowadzącym zajęcia, możliwość korzystania z urządzeń wspomagających podczas zajęć oraz egzaminów, inne indywidualnie dobrane dostosowania form procesu kształcenia. Wprowadzono także możliwość korzystania z alternatywnych trybów egzaminów: egzaminy pisemne: Braille lub w druku powiększonym, egzamin przy wykorzystaniu komputera z przystawką mówiącą lub z pomocą lektora, asystent, tłumacz PJM w czasie egzaminu, wydłużony czas trwania egzaminu, zmiana formy egzaminu ustnego na pisemny lub odwrotnie.

Uczelnia stara się systematycznie dostosowywać własną przestrzeń, jej wyposażenie oraz studiowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością, wsłuchując się w opinie i sugestie tych osób. Przygotowane zostały: miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, dostępne wejście dla osób z niepełnosprawnością, przystosowane toalety, oznakowane ciągi komunikacyjne wolne od barier i zapewniające przestrzeń manewrową, udźwiękowioną i oznakowaną windę, wyposażono pracownie informatyczne w dostosowane stanowiska komputerowe, dostosowano oświetlenie – większa moc i automatyczne włączanie (korytarze i toalety).

W ramach projektu "Uczelnia dostępna" planuje w najbliższym okresie realizację różnych rozwiązań na potrzeby osób z niepełnosprawnością, w szczególności osób z dysfunkcją wzroku: instalacja systemów nawigacji dla osób niewidomych (tyflografiki), dodatkowe oznakowanie schodów i szklanych drzwi, zmiana na kontrastowe włączniki i gniazdka – sale, korytarze, zakup komputerów ze specjalistycznym oprzyrządowaniem i oprogramowaniem.

Dodatkowo na Uczelni powołano w 2019 roku pełnomocnika rektora ds. studentów i doktorantów z niepełnosprawnością, który monitoruje i opiniuje wszelkie rozwiązania infrastrukturalne, techniczne, organizacyjne i dydaktyczne. Pełnomocnik jest stałym przedstawicielem DSW w Radzie Ekspertów ds. Kształcenia Studentów z Niepełnosprawnością. Zadaniem Rady jest wypracowanie

wspólnych rozwiązań i stanowisk oraz dzielenie się doświadczeniami i dobrymi praktykami w zakresie stwarzania studentom i doktorantom z niepełnosprawnością warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia. Studenci z niepełnosprawnościami mogą się realizować podczas podejmowania dostosowanych form aktywności fizycznej: dostosowane zajęcia wychowania fizycznego, także z użyciem specjalistycznego sprzętu, wymiana międzynarodowa (także Erasmus+) – między innymi z zakresu aktywności fizycznej i sportu osób z niepełnosprawnościami (np. obozy zimowe realizowane przez Uniwersytet w Ołomuńcu), współpraca z organizacjami pozarządowymi – organizatorami zawodów dla osób z niepełnosprawnościami: mistrzostwa Polski i Puchar Polski w Nordic Walking osób niewidomych i słabowidzących (Integracyjne Stowarzyszenie Aktywności Fizycznej Niewidomych, Słabowidzących i Przewodników GUIDE oraz Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących Cross z Warszawy), mistrzostwa Polski w narciarstwie alpejskim osób niepełnosprawnych (Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych "Start"), Akademicki Związek Sportowy – przygotowania do udziału w Integracyjnych Mistrzostwach Polski – strzelectwo, nordic walking.

8.4. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

W DSW w ramach działań dydaktycznych, budujących projakościową kulturę uczenia się został wprowadzony model opieki tutorskiej. Polega on na regularnych spotkaniach (tutoringi) nauczyciela akademickiego (tutora) ze studentami i wsparciu studentów w procesie studiowania. Program ten obejmuje każdego studenta w DSW i ma na celu działania doradcze, prorozwojowe i pomocowe. Powołanie przez Dziekana tutorów ma na celu usprawnienia komunikacji studentów z organami Uczelni. Szczegółową procedurę realizacji modelu tutoringu określa Zarządzenie nr 19/2020 Dziekana Wydziału Studiów Stosowanych.

Tutoring akademicki, który na kierunku realizowany jest w formule naukowej i opiekuńczej. Formuła naukowa w dużej mierze dotyczy wybitnych studentów, zaś formuła opiekuńczo-organizatorska realizowana jest na dwa sposoby: grupowo i indywidualnie.

Każda z grup ma przypisanego opiekuna, który na początku semestru na spotkaniu informuje o zmianach zachodzących w DSW, pokazuje studentom, jak mają poruszać się w trakcie studiów na uczelni, a także w jaki sposób przebiegać będzie ich proces dydaktyczny, jakiego nakładu pracy i czasu będzie wymagał, z kim prowadzone będą zajęcia.

Tutorzy prowadzą spotkania przygotowawcze do studiowania, które mają na celu ugruntowanie w studentach poczucia wsparcia na każdym etapie realizacji kształcenia. Studenci kierunku wiedzą, że może zwrócić się do tutora – opiekuna grupy – z każdym problemem, w tym dotyczącym efektywności zajęć, problemów z realizowaną treścią, czy komunikacją z wykładowcą.

Studenci kierunku mogą również liczyć na dalsze wsparcie samych wykładowców, z którymi są w kontakcie za pośrednictwem różnych kanałów komunikacji, takich jak e-maile, MS Teams, Discord, czy Facebook. W wypadkach nagłych otrzymują odpowiednie informacje za pośrednictwem skrzynek e-mailowych, a harmonogramy zajęć zostały ustalone w taki sposób, by praktycznie w każdym semestrze studenci mieli zajęcia z którymś z tutorów nie tylko w postaci zajęć tutorskich, ale merytorycznych kursów, przy okazji których mogą skontaktować się w sprawach administracyjnych.

Ponadto studenci otrzymują ponadto wsparcie w sprawach zawodowych, zwłaszcza ze strony wykładowców-praktyków, dzielących się informacjami o warunkach pracy w branży kreatywnej na bazie własnych doświadczeń, wsparcie w zakresie konsultacji umów i kontraktów podpisywanych

w swoich pierwszych miejscach zatrudnienia, konsultacji własnych projektów gamingowych oraz animacyjnych, jak i w wielu innych kwestiach.

W ramach opieki nad pracami dyplomowymi studenci są zachęceni do tworzenia autorskich projektów o praktycznym zastosowaniu, możliwych do prezentacji w przyszłości potencjalnym lub aktualnym pracodawcom. Tematy prac nie są narzucane z góry i stanowią wyraz połączenia zainteresowań twórczych studenta z doświadczeniem dydaktycznym i praktycznym promotora. Promotorzy zachęcają do realizacji projektów na rzecz organizacji pożytku publicznego i sektora NGO.

Warto także zwrócić uwagę na wykorzystywanie w ramach procesu uczenia się nowych technologii, bazujących na Internecie, co oznacza korzystanie na zajęciach w ramach otwartej, uczelnianej sieci Wi-Fi i w ramach zadań domowych z treści publicznie dostępnych (tutoriale, instruktaże, podręczniki w otwartym dostępie). Uczelnia stara się w miarę możliwości polecać korzystanie z darmowego oprogramowania, dzięki czemu studenci mogą pracować także z domu, natomiast w wypadku oprogramowania komercyjnego - udostępnia wirtualne laboratoria, pozwalające skorzystać z oprogramowania zdalnie.

Idea studiów na kierunku jest silnie oparta na budowie sieci współpracy i kooperacji przez przedstawicieli branży oraz przyszłych jej adeptów. Wobec faktu, że część studentów już współpracuje z producentami gier i animacji, przestrzeń wymiany wiedzy i umiejętności jest bardzo duża, a menedżer kierunku wspólnie z innymi wykładowcami aktywnie wspierają rozliczne modele kooperacji i aktywności, m.in. poprzez pomoc w wypełnianiu dokumentacji, składaniu wniosków o dofinansowania wewnętrzne (Akademia Umiejętności) i zewnętrzne (Fundusz Aktywności Studenckiej), a także regularne doradztwo.

Studenci mają ponadto możliwość wypożyczenia sprzętu filmowego i dźwiękowego, a także korzystania z sal dla celów spotkań kół naukowych lub różnych innych aktywności.

Do dyspozycji studentów w ich procesie uczenia się jest uczelniana Biblioteka – jedna z największych niepublicznych uczelnianych bibliotek w Polsce z bezpośrednim dostępem do książek – szerzej kryterium 5 i załącznik 2.6 do raportu). Wykładowcy zalecając literaturę do zajęć powinni uwzględnić jej dostępność w Bibliotece lub udostępnić legalny plik (licencja CC) - co dotyczy wielu najnowszych opracowań tematycznych. Udostępnianie materiałów do zajęć studentom na dysku uczelnianym, czy też w plikach Teams, bądź wysyłanie na maile grupowe (linki do źródeł, pliki np. pdf) są standardowymi formami przekazywania materiałów do nauki studentom ocenianego kierunku. Studenci mają możliwość wypożyczenia 10 książek na 1 miesiąc, z możliwością 3-krotnej ich prolongaty online ze swojego konta bibliotecznego.

Ważnym elementem systemu wspierania studentów są działania regulacyjne i strukturalne, do których należy działanie Biura Karier i Praktyk, którego wspieranie i promowanie studentów oraz absolwentów, aktywizowanie i kształcenie umiejętności przydatnych na rynku pracy, a także pomoc w podejmowaniu pierwszych decyzji zawodowych oraz inspirowanie do rozwoju. Do zadań Biura Karier i Praktyk, realizowanych bezpłatnie, należy w szczególności:

a) wspomaganie karier edukacyjno-zawodowych studentów i absolwentów uczelni: pozyskiwanie i upowszechnianie aktualnych ofert zatrudnienia, staży, praktyk, wolontariatu dla studentów i absolwentów (realizacja działań Agencji Zatrudnienia); upowszechnianie informacji i doradztwo w zakresie konkursów, stypendiów, pozaformalnych ofert edukacyjnych adresowanych do studentów oraz absolwentów szkół wyższych; wspieranie studentów DSW w trudnych sytuacjach życiowych, psychologicznych i zawodowych poprzez świadczenie na ich rzecz usług w zakresie całonocnego poradnictwa kariery; promowanie absolwentów na rynku pracy, w tym prowadzenie bazy studentów i absolwentów poszukujących pracy; prowadzenie doradztwa

zawodowego, organizacja szkoleń i warsztatów sprzyjających rozwojowi zawodowemu i skutecznemu wejściu na rynek pracy studentów i absolwentów.

- b) wsparcie procesu dydaktycznego w obszarze organizacji praktyk i staży studenckich, a w szczególności: organizacja staży, praktyk zawodowych i dyplomowych; współpraca z pełnomocnikiem dziekana ds. praktyk, menedżerami kierunku oraz uczelnianymi opiekunami praktyk w zakresie realizacji praktyk zawodowych, wynikających z realizowanych na uczelni programów studiów; nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z pracodawcami; rozliczanie umów za opiekę nad studentami DSW realizującymi staże lub praktyki studenckie; prowadzenie dokumentacji praktyk i staży zawodowych wynikającej z obowiązującego prawa oraz przyjętych na uczelni programów studiów.
- c) wspieranie procesu kształcenia studentów i doktorantów z niepełnosprawnością: określanie potrzeb studentów i doktorantów w zakresie wsparcia edukacyjnego; realizowanie wsparcia dla studentów i doktorantów z niepełnosprawnością; np. wypożyczanie sprzętu, zlecenie zadań podwykonawcom), bieżąca obsługa; świadczenie usług w zakresie doradztwa zawodowego dla studentów i doktorantów z niepełnosprawnością;
- d) współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym: inicjowanie kontaktów z przedsiębiorstwami, instytucjami otoczenia biznesu, administracją publiczną i samorządową, organizacjami pracodawców i stowarzyszeniami pozarządowymi; realizacja strategii rozwoju uczelni w zakresie współodpowiedzialności za rozwój regionu i współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

8.5. Formy wsparcia: krajowej i międzynarodowej mobilności studentów, we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji, aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

Studenci kierunku mogą również skorzystać ze studiowania w uczelniach partnerskich. W tym celu przez Biuro Międzynarodowej Wymiany Akademickiej organizowane są spotkania informacyjne. Wykładowcy dzielą się w tym zakresie swoim doświadczeniem (jako byli stypendyści Erasmusa studenckiego, jako obecni *visiting professors*), przekazując wiedzę o tym, jak proces edukacyjny przebiega za granicą, jakie wymogi stawiane są wobec studentów i jak są realizowane.

W kontekście nauki języków obcych uczelnia prowadzi certyfikowane centrum egzaminacyjne Pearson'a (dot. języka angielskiego), a studentom DSW oferowane są zniżki. Zdecydowanym wsparciem są też możliwości udziału w anglojęzycznej szkole letniej organizowanej w DSW, również na zasadzie wolontariatu, jak też w intensywnych letnich kursach nauki j. angielskiego z native speakerami z USA (z reguły przełom VII/VIII - 3 tyg. nauki 3 h/dzień w godz. popołudniowych w cenie ok. 500 zł).

Mającą w swoich korzeniach mocny pierwiastek pedagogiczny Dolnośląska Szkoła Wyższa od ponad dwóch dekad dba o wszechstronne wsparcie możliwości rozwoju swoich studentów. Wyrazem troski o możliwość międzynarodowej mobilności studentów jest szeroka oferta edukacyjna w ramach programu Erasmus+ lub w USA. Interesującą formą edukacyjną są anglojęzyczne specjalności studiów oferowane dla obcokrajowców, jak i studentów z Polski. Możliwość studiowania w języku angielskim w międzynarodowym towarzystwie jest szansą na nawiązanie ponadnarodowych kontaktów i więzi, a także doskonalenie znajomości języka angielskiego, znacznie zwiększającego atrakcyjność przyszłego pracownika na rynku zatrudnienia.

W roku akademickim 2019/2020 Dolnośląska Szkoła Wyższa realizowała kolejną edycję projektu: „Zagraniczna mobilność studentów ze specjalnymi potrzebami” z dofinansowaniem o wartości

45 806 zł, a w roku akademickim 2020/2021 o wartości 37 672 zł. W roku akademickim 2021/2022 działania są częścią programu Erasmus Plus realizowanego w DSW.

Uczelnia prowadzi różnorodne działania wspomagające wchodzenie studentów na rynek pracy. Do regularnie stosowanych form należą: organizowanie wykładów lub warsztatów, prowadzonych przez przedstawicieli przedsiębiorstw, organizowanie Targów Pracy i Przedsiębiorczości Week4Work, w czasie których oprócz możliwości bezpośredniego kontaktu z wystawiającymi się pracodawcami, prowadzenie przez Biuro Karier i Praktyk doradztwa zawodowego, umożliwianie odbywania stażów i praktyk ponadprogramowych.

Studenci mogą rozwijać swoją działalność organizacyjną przede wszystkim w strukturach Samorządu Studentów, realizując różne projekty zarówno na Wydziale Studiów Stosowanych, jak i w całej Uczelni. Do sztandarowych projektów samorządu należy organizacja Dni Aktywności Studenckiej oraz współorganizacja Targów Pracy i Przedsiębiorczości Week4Work. Projekty z zakresu przedsiębiorczości realizowane są w ramach działalności kół naukowych. Formą wsparcia dla studentów w zakresie przedsiębiorczości są szkolenia i warsztaty organizowane przez Biuro Karier i Praktyk. Aktywność sportową studenci mogą rozwijać w ramach zajęć realizowanych przez Akademicki Związek Sportowy. Na Uczelni działa Teatr AULA oraz Galeria, w którym studenci mogą rozwijać swoje zdolności teatralne, taneczne, wokalne oraz instrumentalno-muzyczne.

8.6. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych

System motywowania studentów do osiągnięcia doskonałości w nauce i poprawiania swoich wyników bazuje na rozwiązaniach przyjętych w uczelni dla wszystkich kierunków kształcenia i w swojej tradycyjnej formule polega na zachęceniu finansowej.

Uczelnia zapewnia studentom wsparcie finansowe. Zgodnie z zasadami przyznawania świadczeń finansowych, określonych w *Zarządzeniu nr 24/2021 Rektora Dolnośląskiej Szkoły Wyższej z dnia 13 września 2021 r. w sprawie zmian do Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i uczestników studiów doktoranckich DSW*, studenci mają prawo do ubiegania się o stypendium rektora, stypendium socjalne, stypendium specjalne i zapomogę.

Zgodnie z regulaminem stypendiów DSW student, który uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym może otrzymać stypendium rektora. Do osiągnięć sportowych za które istnieje możliwość uzyskania stypendium rektora, należą także osiągnięcia osób z niepełnosprawnościami uzyskane w zawodach organizowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Studenci mają prawo ubiegać się o stypendium socjalne, adresowane są do studentów i doktorantów, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej. Stwarzają szansę na podjęcie studiów, w tym pokrycie kosztów związanych np. z najmem mieszkania. Stypendium przyznawane jest na dany rok akademicki, a jego wysokość określana jest decyzją Komisji Stypendialnej ds. Studentów na podstawie dochodu na osobę w gospodarstwie domowym.

Formą wsparcia materialnego są przyznawane zapomogi, adresowane do studentów, którzy z przyczyn losowych znaleźli się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej. Do zdarzeń, które uzasadniają wystąpienie studenta z wnioskiem o przyznanie zapomogi zalicza się: śmierć najbliższego członka rodziny, narodziny dziecka, choroba, utrata pracy, klęskę żywiołową (np. pożar, powódź), kradzież lub inne zdarzenia w skutek których student znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji

życiowej. Student ubiegający się o przyznanie zapomogi w podaniu powinien szczegółowo opisać swoją sytuację materialną i zdarzenie losowe, będące podstawą ubiegania się o zapomogę. Do podania należy dołączyć dokumenty, które w możliwie dużym stopniu będą potwierdzały sytuację opisaną w podaniu.

Student ma prawo ubiegać się także o stypendium dla osób niepełnosprawnych od pierwszego roku studiów. Podania o przyznanie stypendium dla osób niepełnosprawnych kierują studenci do Komisji Stypendialnej ds. Studentów. Stypendium ustala się zgodnie z regulaminem i może być zróżnicowane ze względu na stopnie niepełnosprawności.

DSW oferuje co roku stypendia dla studentów niepełnosprawnych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, którzy chcą skorzystać z udziału w programie Erasmus+ i wyjechać na studia lub praktyki zagraniczne. Stypendia te przyznawane są w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) i umożliwiają zagraniczną mobilność defaworyzowanym grupom studentów.

Wykładowcy kierunku wspomagają swoich studentów w procesie uczenia się na każdym etapie studiowania. W ramach procesu dydaktycznego studenci otrzymują od prowadzących wskazówki dotyczące obowiązkowych materiałów (podręczników, tutoriali, filmików instruktażowych, artykułów, opracowań, dokumentów, aktów prawa itp.), z którymi muszą się zapoznać na kolejne zajęcia. Dla chętnych wykładowcy proponują literaturę uzupełniającą i poszerzającą wiedzę, ewentualnie wspierają w pozalekcyjnych aktywnościach, np. niezależnych projektach czy działalności w kole naukowym.

Studenci mają możliwość ubiegania się o stypendium Rektora „Ambasador DSW”, za działalność w formie: wolontariatu pozauczelnianego (stałego i akcyjnego), udziału w działalności naukowej na Uczelni i poza nią (np. koła naukowe, konferencje, projekty, popularyzacja wiedzy), udziału w działalności w organizacjach studenckich i absolwenckich (np. Samorząd Studentów DSW, AZS, koła zainteresowań, Rada Konsultacyjna Studentów, Stowarzyszenie Absolwentów), współpracy z innymi jednostkami wydziałowymi i ogólnouczelnianymi (np. współpraca z Biurem Promocji i Rekrutacji, pomoc w organizacji konferencji, uroczystości, wydarzeń uczelnianych, udział w pracach na rzecz Uczelni), pracy w komisjach i zespołach uczelnianych wymagających udziału studentów (np. komisje stypendialne, komisje konkursowe, posiedzenia rad wydziału, rady programowe) oraz pełnienia funkcji organizacyjnych (starosta, przewodniczący grupy), promowania Uczelni na imprezach pozauczelnianych oraz w środowisku lokalnym, innych działań na rzecz Uczelni i/lub środowiska lokalnego. Laureaci konkursu otrzymują nagrodę w postaci częściowego zwolnienia z czesnego, od początku października następnego roku akademickiego.

Wsparcie uczelni obejmuje także konkurs „Akademia Umiejętności Dolnośląskiej Szkoły Wyższej”. Koncepcja konkursu została opracowana na początku 2020 r. przez zespół pracowników naukowo-dydaktycznych oraz reprezentantów studentów powołanych zarządzeniem rektora nr 4/2020. Jak dotąd (stan na 30.09.2021 r.) przeprowadzono trzy edycje konkursu (na rok akademicki 2021/2022 planowana jest kolejna). Zgodnie z zarządzeniem Dziekana WSS nr 3/2021 przewidywano dofinansowania na kwoty 4000 brutto (dla wnioskodawców indywidualnych) oraz do 12 000 zł brutto dla projektów grupowych lub kół naukowych. Finansowanie przeznacza się na realizację autorskiego projektu o charakterze naukowym, badawczo-rozwojowym, społecznym, artystycznym, praktycznego rozwiązania problemu, a także udział w szkoleniach, kursach, warsztatach z zakresie rozwoju kompetencji informacyjno-technologicznych.

Studenci kierunku studiów drugiego stopnia, którzy ukończyli studia pierwszego stopnia na DSW mogą startować w konkursie na najlepszą pracę licencjacką i w ten sposób uzyskać obniżenie opłat

za studia. Wśród aktualnych studentów 2 roku studiów magisterskich na kierunku znajduje się jeden z beneficjentów konkursu.

Dolnośląska Szkoła Wyższa aktywnie uczestniczy także w procesie umożliwiania kontynuowania edukacji przez studentów. Do tego rodzaju działań można zaliczyć oczywiście ofertę edukacyjną na wielu poziomach (studia drugiego stopnia, Szkoła Doktorska, studia podyplomowe). Absolwenci DSW mają przewidziane zachęty do kontynuacji nauki (zniżki w opłacie wpisowej i inne).

Dodać należy, że studenci Dolnośląskiej Szkoły Wyższej mogą rozwijać swoje pasje i artystyczne zainteresowania poprzez działania w Samorządzie Studentów DSW, kołach naukowych, w ramach Teatru AULA i innych aktywności. Studenci wykazują przy tym wrażliwość społeczną, aktywnie uczestnicząc w działaniach charytatywnych, co przekłada się na różnego rodzaju zbiórki w okresie świątecznym. W roku 2020 studenci zbierali artykuły szkolne oraz stodycze dla podopiecznych Fundacji Kairos we Wrocławiu, a także karmę i koce dla zwierząt z jednego z podwrocławskich schronisk. Przed pandemią COVID-19 studenci DSW mogli także korzystać z oferty sportowej uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego.

Zgodnie z Regulaminem studiów DSW do systemowego wsparcia studentów zdolnych zaliczyć należy także możliwość indywidualnej organizacji studiów, która ułatwia realizację przez studenta jego planów zawodowych, wyjazdowych itp. Zasady ich przyznawania i realizowania określa Zarządzenie nr 1/2019 Dziekana Wydziału Studiów Stosowanych Dolnośląskiej Szkoły Wyższej. W sytuacjach wyjątkowych, związanych ze szczególną sytuacją osobistą, zdrowotną czy rodzinną studenta możliwe jest realizowanie studiów w ramach Indywidualnego Toku Studiów (ITS). O ITS może ubiegać się student po zaliczeniu co najmniej pierwszego semestru studiów pierwszego stopnia, co najmniej pierwszego semestru studiów drugiego stopnia, co najmniej pierwszego semestru studiów jednolitych magisterskich w przypadkach szczegółowo określonych w Załączniku do Zarządzenia Dziekana 1/2019. ITS może polegać w szczególności na: zmianie porządku i wymiaru zajęć określonych w programie studiów jako zajęcia obowiązujące do toku studiów (z wyłączeniem przedmiotów sekwencyjnych przypisanych do roku studiów), zmianie terminów zaliczeń i egzaminów w ramach toku studiów, modyfikacji formy zaliczeń i egzaminów zajęć dydaktycznych, eksternistycznym zaliczeniu zajęć, w porozumieniu z prowadzącym przedmiot, zmianie grupy ćwiczeniowej do realizacji zajęć, zmianie terminów egzaminów i zaliczeń. ITS trwający jeden semestr nazywany jest Indywidualną Organizacją Semestru. Zgodę na ITS wyraża Dziekan Wydziału Studiów Stosowanych.

W zakresie indywidualnego motywowania studentów do większego wysiłku w uczeniu się stosujemy metody wzmocnienia pozytywnego. Oznacza to „wynagradzanie” za dodatkową aktywność czy ponadprzeciętne zaangażowanie - w ramach ocen cząstkowych i końcowych z przedmiotów, stosowanie pochwał ustnych indywidualnych i przy grupie, jak też wskazywanie na mocne strony studenta, pobudzanie jego refleksyjności nad możliwością rozwoju w określonym obszarze naukowym.

W przypadku porażek stosujemy zasadę kolejnej szansy, wychodząc z założenia, że wiedzę można uzupełnić, jednakże należy stosować się do reguł takich jak terminowość i sprawiedliwość ocen w grupie.

Formę stymulującą mają zlecane dodatkowe prace zaliczeniowe lub zadania domowe, np. w postaci recenzji książki, opinii czy oceny o wykonywanych działaniach służb w związku z wydarzeniami, jak też odwoływanie się do doświadczeń zawodowych studentów, którymi chętnie się dzielą z rówieśnikami.

Budowanie renomy eksperta w danym zagadnieniu również motywuje studentów do adekwatnej prezentacji treści, odpowiedzialności za realizowane zagadnienie. W ramach zleconych referatów studenci otrzymują od wykładowców specjalistyczne materiały, także obcojęzyczne, zwłaszcza artykuły naukowe, których lepszy przegląd posiada wykładowca.

Przedstawiane niekiedy refleksyjne oceny pracy całej grupy w ramach realizacji treści programowych danego modułu mogą wpływać na mechanizmy uczenia się grupowego i budowania kultury uczenia się. Szczególnie jest to widoczne w ramach przygotowań do egzaminów, kiedy studenci mają okazję do wymiany wiedzy i większej aktywności zespołowej. Warto przy tym podkreślić, że w ramach wspomagania przygotowania do egzaminów wykładowcy określają treści nimi objęte, wskazują materiały do przygotowania się, często odwołując do zrealizowanych jednostek zajęciowych.

Kadra akademicka stara się kształtować w studentach postawy prospołeczne, proobywatelskie i patriotyczne, umiejętność wieloaspektowego spojrzenia na złożoną rzeczywistość, który to proces uznajemy immamentny składnik proces uczenia się - zachęcamy studentów do angażowania się w działalność jednostek lokalnych, NGOs, itp. W planach funkcjonowania Biura Karier i Praktyk jest stworzenie platformy dzielenia się dobrymi praktykami i sukcesami studentów w tym zakresie.

Pracujemy zarówno ze studentami, jak i absolwentami kierunku, pozostając z nimi w kontakcie. Niektórzy ze studentów, pełniąc funkcje w służbach mundurowych, są z wykładowcami w kontakcie mailowym, w mediach społecznościowych, co sprzyja budowaniu nowych inicjatyw prostudenckich, czy projektów. Jednym z przykładów współpracy ze zdolnymi studentami kierunku może być wytypowanie pracy studenta kierunku do udziału w konkursie "Wrocławska Magnolia", organizowanym przez wrocławski magistrat, dla wyróżniających się prac magisterskich poświęconych dobrostanowi i środowisku życia wrocławian (prace zgłaszają uczelnie za zgodą studenta, student przygotowuje prezentację). Ponadto uczelnia podtrzymuje stały kontakt z absolwentami poprzez mailing - cykliczne wysyłanie informacji o DSW, jej ofercie dydaktycznej, np. studiów podyplomowych, czy kursów.

Z uwagi na fakt ograniczonej liczby studentów w porównaniu z uczelniami publicznymi zespół Kolegium zwraca szczególną uwagę na studentów wybitnych i wyróżniających się. Staramy się takie utalentowane jednostki odpowiednio je wspierać. Działania te z reguły polegają na indywidualnym tutoringu, w którym określamy wspólnie ze studentem możliwe jego aktywności naukowe. Do najważniejszych należeć będą publikacje naukowe w postaci artykułów bądź recenzji książek lub sprawozdań z wydarzeń, czy nawet monografii. Są one efektem najlepszych prac dyplomowych (rzadziej zaliczeniowych), lub udziału studenta w wydarzeniu naukowym, w którym uczestniczył za naszą zachętą.

8.7. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

W DSW studenci mogą ubiegać się o stypendia rektora dla najlepszych studentów za wyniki w nauce, stypendia specjalne, socjalne oraz zapomogi, a także o środki w ramach np. Akademii Umiejętności, Konkursu Rektora na najlepszą pracę dyplomową, Konkursu dla studentów „Ambasador DSW”. Informacje na temat wsparcia są publikowane na stronie Uczelni w aktualnościach oraz w strefie studenta i doktoranta w zakładce stypendia i zniżki. Dodatkowo informacje ukazują się w aktualnościach w Usosweb oraz w Wirtualnym Dziekanacie. Ponadto wskazane są możliwości kontaktu telefonicznego, mailowego i osobistego w Dziale Obsługi Finansowej Studentów, w którym każdy student uzyskuje szczegółowe wyjaśnienia jakie formy wsparcia oferuje Uczelnia.

8.8. Sposoby rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności

Dobrym zwyczajem w Dolnośląskiej Szkole Wyższej jest sprawne reagowanie na skargi i wnioski studenckie. Należy przy tym wyróżnić wnioski dotyczące płatności, czy związane z planem studiów (i koniecznością uzyskania np. wpisu warunkowego), od skarg na funkcjonowanie uczelni, czy uchybienia wykładowców. Te pierwsze najczęściej składane są w Dziekanacie, a wzory dokumentów dostępne są zarówno w wersji elektronicznej na stronie internetowej uczelni (podstrona Dziekanatu), jak i w wersji papierowej w Dziekanacie. Sprawy drugiego typu bardzo rzadko przyjmują formę oficjalnych, zazwyczaj kończą się na interwencji i wyjaśnieniu sprawy przez tutora bądź Menedżera Kierunku. W przypadku, gdy jednak wykraczają one poza kompetencje wcześniej wymienionych studenci mogą kierować skargi do Dziekana Wydziału Studiów Stosowanych, Rektora, bądź Kanclerza.

Skargi i wnioski w formie pisemnej studenci składają za pośrednictwem Dziekanatu do Dziekana Wydziału lub osoby przez niego upoważnionej, tj. Prodziekana ds. studentów i współpracy z otoczeniem. Dziekan po rozpoznaniu sprawy rozstrzyga skargę lub rozpatruje zgłaszany wniosek, a następnie ogłasza decyzję. W celu wyjaśnienia sprawy Dziekan może zwrócić się o opinię do tutora grupy, Uczelnianego Opiekuna Praktyk, Menedżera Kierunku lub innego kompetentnego w danym zakresie pracownika uczelni. Z inicjatywy zainteresowanych studentów lub z własnej może odbyć rozmowę wyjaśniającą ze składającym skargę lub wniosek. Dziekan może wezwać studenta do uzupełnienia dokumentów w danej sprawie. W takim przypadku student ma obowiązek dostarczenia uzupełnień do 7 dni. Studentowi przysługuje prawo odwołania od decyzji Dziekana (Prodziekana ds. studentów i współpracy z otoczeniem) do Rektora za pośrednictwem Dziekana. Decyzja Rektora jest ostateczna. Jeżeli odwołanie złożone przez studenta zasługuje w całości na uwzględnienie, Dziekan (Prodziekana ds. studentów i współpracy z otoczeniem) w terminie do 14 dni może wydać nową decyzję, w której uchyli lub zmieni zaskarżoną decyzję.

8.9. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Sprawy dotyczące naruszania bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów są regulowane instytucjonalnie i wynikają z Ustawy i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W Statucie DSW w dziale VIII dotyczącym odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli akademickich przewidziano powołanie rzecznika dyscyplinarnego nauczycieli akademickich oraz komisji dyscyplinarnej nauczycieli akademickich na czteroletnią kadencję. Podobnie powołuje się na czteroletnią kadencję rzecznika dyscyplinarnego studentów oraz komisję dyscyplinarną i odwoławczą komisję dyscyplinarną ds. studentów. Ogólnie do spraw dyscyplinarnych odnosi się także Regulamin studiów I i II stopnia Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.

Szczegółowo proces działania instytucji dyscyplinarnych rozstrzyga Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 21 października 2014 r. w sprawie *szczegółowego trybu postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego wobec nauczycieli akademickich oraz sposobu wykonywania i zatarcia kar dyscyplinarnych*. Spraw studentów dotyczy Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie *szczegółowego trybu postępowania wyjaśniającego*

i dyscyplinarnego w sprawach studentów, a także sposobu wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia. Rzecznicy dyscyplinarni i komisje procedują w tych wyraźnie określonych ramach prawnych.

Do komisji dyscyplinarnych trafiają sprawy, które wymagają szczegółowego rozpatrzenia. Na bieżąco sprawy dyskryminacji i przemocy wobec studentów rozpatrują niższe instancje tj. menedżer kierunku i Dziekan Wydziału, jeśli wpłyną odpowiednie skargi. Również nauczyciele akademicy także mają obowiązek reagować, jeśli na zajęciach dostrzegą niewłaściwe zachowania studentów oraz nauczycieli akademickich.

W roku akademickim 2019/2020 powstał Zespół ds. analizy funkcjonujących w uczelni procedur zwalczających molestowanie i molestowanie seksualne. Wnioski swoje zawarł w Raporcie z 22 czerwca 2020 r. Zespół ten dokonał analizy aktów prawnych obowiązujących w Uczelni pod kątem ich zgodności z ogólnymi dyrektywami antydyskryminacyjnymi, odnoszącymi się zarówno do molestowania seksualnego jak i do dyskryminacji na tle: rasowym, etnicznym, narodowościowym, religijnym, przekonań politycznych, tożsamości płciowej, niepełnosprawności fizycznej i/lub psychicznej, charakteru zatrudnienia formy studiów. Po przeprowadzonej analizie Zespół stwierdził, że funkcjonujące w Uczelni procedury ukierunkowane są w przeważającym stopniu na zadania związane ze zwalczaniem przejawów dyskryminacji, natomiast w niewielkim zakresie odnoszą się do działań zapobiegającym tym zjawiskom. Wskazał on na konieczność stałego monitorowania i uzupełniania obowiązujących w Uczelni regulacji i procedur w zakresie zwalczania procedur dyskryminacji. Konieczne jest podjęcie szerszego spektrum działań, które wynikają też ze zmian z wprowadzonej reformy szkolnictwa wyższego. Wymienić można kilka ważniejszych zarekomendowanych przez Zespół działań: powołanie organu jednoosobowego ds. równego traktowania; powołania zespołu ds. równego traktowania (spośród studentów i doktorantów); przeprowadzenie ankiety na temat dyskryminacji wśród studentów i pracowników; opracowanie nowych dokumentów określające procedury obowiązujące w przypadku naruszenia zasad antydyskryminacyjnych; organizowanie warsztatów na temat dyskryminacji wśród pracowników i studentów; ustalenie zasad współpracy organu jednoosobowego ds. równego traktowania z Akademicką Siecią Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej. Wnioski Zespołu należy uznać za trafne i potrzebne dla rozwiązywania poruszonych wyżej problemów, a władze uczelni rozpoczęły działania związane z wdrożeniem proponowanych zmian.

Aktualnie Rektor DSW przygotowała procedury antydyskryminacyjne i zwalczające molestowanie (w tym seksualne), które mają wejść w życie w marcu br. Dolnośląska Szkoła Wyższa rozwija świadomość prewencji zjawiska dyskryminacji i molestowania, a potencjalne przypadki mogą być rozpatrywane przez osoby i gremia do tego powołane na stanowiska, do których należy: Rzecznik dyscyplinarny ds. studentów i doktorantów, Rzecznik dyscyplinarny ds. nauczycieli akademickich, Komisja dyscyplinarna ds. studentów, Odwoławcza komisja dyscyplinarna ds. studentów, Komisja dyscyplinarnej ds. doktorantów, Odwoławcza komisja dyscyplinarna ds. doktorantów, Komisja dyscyplinarna ds. nauczycieli akademickich.

8.10. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Poza ofertą zajęć dydaktycznych, DSW ma dla studentów i doktorantów wiele atrakcyjnych propozycji rozwijania zainteresowań. W Uczelni bardzo aktywnie działa Samorząd Studencki i Samorząd Doktorantów, którego program obejmuje kilka sfer ze szczególnym uwzględnieniem: reprezentowania ogółu studentów, doktorantów uczelni; dbałości o sprawy socjalno-bytowe, naukowe i kulturalne studentów i doktorantów; decydowania w sprawach rozdziału środków finansowych przeznaczonych na cele studenckie i doktoranckie; wspomaganie rozwoju studentów,

doktorantów i Uczelni; opiniowania planów i programów studiów; współpracy z samorządami i organizacjami studenckimi w środowisku akademickim Wrocławia oraz z organizacjami ogólnopolskimi, reprezentowania uczelni w środowisku lokalnym, podejmowania współpracy z innymi samorządami, prowadzenia akcji charytatywnych i działań wolontaryjnych. Organizują także Dni Aktywności Studenckiej i wspierają Biuro Karier i Praktyk w organizacji Targów Pracy i Przedsiębiorczości Week4Work.

Od początku funkcjonowania, poszczególne kadencje Samorządu Studenckiego i Doktoranckiego działały bardzo aktywnie, przyczyniając się do znaczących osiągnięć i sukcesów nie tylko w murach Uczelni, ale przede wszystkim w środowisku lokalnym, a nawet na arenie przedsięwzięć ogólnopolskich. Były to m. in.: uzyskanie mandatów w Parlamencie Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentowanie DSW w Międzyuczelnianym Ogólnopolskim Niezależnym Stowarzyszeniu Studentów Uczelni Niepaństwowych, wieloletnia organizacja Festiwalu Pozytywnej Kultury Studenckiej, współorganizacja wraz z innymi uczelniami wrocławskimi Juwenaliów, aktywne uczestnictwo w stowarzyszeniu FUN- Forum Uczelni Niepublicznych. Samorząd doktorancki aktywnie uczestniczy w pracach Krajowej Reprezentacji Doktorantów, a od 2020 doktorantka DSW jest vice-prezydentem EURODOC Europejskiej Rady Doktorantów i Młodych Badaczy.

W 2020 r. w trudnym czasie pandemii COVID-19, pod patronatem Samorządu Studenckiego, działała zdalna grupa wsparcia dla studentów Dolnośląskiego Uniwersytetu III wieku „Student Seniorowi / Senior Studentowi - grupa miłego słowa i pomocnych rad”. Ostatnimi sukcesami Samorządu Studenckiego i kół naukowych DSW, jest zwycięstwo w konkursie organizowanym przez Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi Urzędu Miejskiego Wrocławia (Wrocławskie Centrum Akademickie). W ramach konkursu o dofinansowanie projektów grup studenckich FAST (Fundusz Aktywności Studenckiej) wyróżnienie i dofinansowanie na realizację swoich pomysłów otrzymały: Akademicki Teatr Aula – na realizację spektaklu teatralnego - Kto mnie woła - adaptacja sceniczna słuchowiska/dramatu Tymoteusza Karpowicza; Koło Naukowe Warsztaty Interpretacji Sztukateria – „Szkarałtne żagle”. Słuchowisko audiowizualne z elementami perfomatycznymi, na podstawie bajki Aleksandra Grina „Szkarałtne żagle”; Samorząd Studencki DSW – na rejestrowanie audiosfery - studencki filed recordnig.

W lutym 2022 r. w związku z trwającą wojną w Ukrainie, jako uczelnia podjęliśmy szereg kroków mających na celu zapewnienie studentów, studentek i współpracowników z Ukrainy o naszym pełnym wsparciu i solidarności z Narodem Ukraińskim. Do zrealizowanych już kroków zaliczają się:

- uruchomienie linii wsparcia psychologicznego, stworzonej pod kierunkiem Prodziekan ds. studentów i współpracy z otoczeniem prof. DSW dr Magdaleny Czubak-Koch, o której studenci i studentki DSW z Ukrainy zostali poinformowani mailowo,
- uruchomienie adresu e-mail wsparcie@dsw.edu.pl, pod który kierowane mogą być wszelkie zapytania studentów i studentek z Ukrainy; adres obsługuje prof. Magdalena Czubak-Koch oraz absolwentka psychologii DSW Zhanna Yemiasheva,
- opublikowanie komunikatu, wraz z listem od Pani Rektor i uchwałą Rady Akademickiej na stronie internetowej dsw.edu.pl,
- opublikowanie komunikatu w social mediach uczelni – na Facebooku, Instagramie i LinkedInie.

Kolejne ustalone formy pomocy dla studentów i pracowników z Ukrainy będą komunikowane dedykowanymi kanałami wewnętrznymi – poprzez maile oraz usosweb, tak, aby dotarły bezpośrednio do zainteresowanych. Jako uczelnia pamiętamy jednocześnie, że w gronie studentów mamy nie tylko studentów z Ukrainy, ale również z Rosji i Białorusi, w związku z czym uczulono pracowników o zachowanie ostrożności w komentowaniu poszczególnych wydarzeń i udostępnianiu

informacji pojawiających się w Internecie. W tym czasie szczególnie ważne jest, aby nie powielać informacji niezgodnych z prawdą, z uwagi na kampanie zmierzające do przejęcia kont na Facebooku w celu rozpowszechniania dezinformacji.

Ważnym przejawem studenckiej aktywności są koła naukowe oraz koła zainteresowań, które są finansowane ze środków Uczelni. Uczelnia, w tym pracownicy związani z kierunkiem Media kreatywne: projektowanie gier i animacji, aktywnie wspierają działalność kół naukowych i inne formy aktywności studenckiej. Na podstawie zarządzenia 37/2020 Rektora DSW studenci i doktoranci DSW mają prawo zrzeszania się w kołach naukowych.

Studenci i Doktoranci DSW mają także możliwość prezentacji własnych prac i osiągnięć artystycznych w ramach funkcjonującej w uczelni Galerii 55, w której organizowane są wystawy prac z warsztatów artystycznych studentów; indywidualne i zbiorowe wystawy własnych prac studentów; koncerty studentów; spotkania dyskusyjne (Wieczory w Galerii); spotkania z artystami; indywidualne i zbiorowe wystawy prac artystów wrocławskich i spoza Wrocławia; wystawy towarzyszące konferencji na temat sztuki i interpretacji; wystawy tematyczne.

Doktoranci i studenci organizują dla wszystkich członków społeczności akademickiej również wydarzenia naukowe (konferencje, seminaria), a także włączani są w zespoły projektowe badaczy DSW, gdzie nabywają umiejętności badawczych i współpracy w zespole naukowców, także w wymiarze międzynarodowym. Uczelnia wspiera studentów i doktorantów w upowszechnianiu ich pierwszego dorobku naukowego (np. przez Akademię Umiejętności DSW) oraz mobilność związaną z ich własnymi badaniami naukowymi (Program Mobilności Rektora).

Współpraca z absolwentami odbywa się przez zapraszanie do pracy w ciałach doradczych Dziekana i Rektora, Radach Programowych Kierunków i Konsultacyjnej Rady Pracodawców.

Przedstawiciele studentów uczestniczą w organach i gremiach wspierających i kształtujących proces kształcenia na Wydziale Studiów Stosowanych. Zgodnie z Regulaminem studiów DSW mają prawo do brania udziału w egzaminach komisyjnych w roli obserwatorów. W skład Rady Akademickiej w roku akademickim 2020/2021 wchodzi 2 studentów i 2 doktorantów. Podczas posiedzeń Rady studenci zabierali głos, zgłaszali swoje postulaty. Liczbę studentów i doktorantów ustala Senat w porozumieniu z Samorządem studentów i Samorządem Doktorantów. Reprezentacji studentów są także obecni w Uczelnianej Radzie Jakości Kształcenia, Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia oraz w Radach Programowych Kierunków.

8.11. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

W Dolnośląskiej Szkole Wyższej prowadzone są ankietowe Badania Atrybutów Marki (BAM). W okresie pandemii studenci w ramach Badania Atrybutów Marki (BAM Korona). W ramach tych badań oceniają m.in. system wsparcia i motywowania studentów, program studiów, metody kształcenia oraz wsparcie administracyjne ze strony Uczelni. W badaniu BAM Korona mogli wskazać na ile radzili sobie też z e-nauczaniem.

8.12. Sposoby zapewniania wsparcia studentów w systemie kształcenia hybrydowego wprowadzonego z uwagi na występujące zagrożenie epidemiczne w kraju

W trosce o zdrowie i bezpieczeństwo Studentów, Słuchaczy, Doktorantów, Pracowników uczelni, zgodnie z zobowiązującymi rekomendacjami sanitarnymi i dbając o zachowanie standardów jakości kształcenia wszelkich form edukacji wyższej, w Dolnośląskiej Szkole Wyższej w roku akademickim

2021/2022 został przyjęty do odwołania wariant kształcenia hybrydowego z przewagą zajęć bezpośrednich.

W związku z tym przez cały czas realizacji zajęć w trybie mieszanym pozostajemy w kontakcie ze Studentami, Słuchaczami i Doktorantami za pośrednictwem stron systemów obsługowych uczelni w tym: Wirtualnego Dziekanatu, USOSweb, poprzez główną stronę www i zakładkę *Strefa studenta i doktoranta* oraz za pośrednictwem mediów społecznościowych Uczelni. Wszystkie ważne informacje dotycząc edukacji w czasie pandemicznym zamieszczamy w specjalnej zakładce w *Strefie studenta i doktoranta/ Informacje w związku z koronawirusem* (<https://www.dsw.edu.pl/strefa-studenta-i-doktoranta/aktualne-informacje-dla-studentow-i-doktorantow>).

Dla ułatwienia kontaktu ze studentami oraz poprawić jego jakości, od semestru letniego roku akademickiego 2019/2020 każdy student, słuchacz i doktorant oraz osoby prowadzące zajęcia na uczelni, tak jak wszyscy pracownicy DSW otrzymali indywidualne konta e-mail w domenie uczelni. Konta w domenie uczelni oraz możliwość korzystania z pakietu MS 365, w tym z programu MS Teams zdecydowanie poszerzyły pakiet możliwości kontaktowania się Studentów z pracownikami i współpracownikami uczelni, jak i z sobą nawzajem. Program MS Teams nie tylko służy do odbywania zajęć w trybie synchronicznym, gromadzenia i przekazywania materiałów, czy też prac zaliczeniowych, ale także za jego pośrednictwem odbywają się konsultacje z wykładowcami oraz innymi pracownikami uczelni, spotkania kół naukowych, seminaria i konferencje naukowe, targi pracy i przedsiębiorczości itp.

Od momentu rozpoczęcia zajęć w trybie zdalnym uczelnia wykorzystuje własną infrastrukturę informatyczną, a kształcenie zdalne odbywa się z wykorzystaniem środków komunikacji zdalnej pakietu Microsoft 365. Wszyscy Studenci DSW w celu zwiększenia innowacyjności oraz jakości kształcenia uzyskali pełny, darmowy dostęp do całego pakietu.

W celu zapewnienia właściwego poziomu realizacji zajęć w formie zdalnej synchronicznej, Dolnośląska Szkoła Wyższa szczególnie naciska na szkolenie kadry i studentów, przygotowując pakiet szkoleń, filmy instruktażowe oraz instrukcje korzystania z dostępnych narzędzi.

Władze Uczelni cały czas wspierają studentów, słuchaczy, doktorantów oraz osoby prowadzące zajęcia w jak najszybszym opanowaniu nowego środowiska pracy. W związku z tym w zakładce *Strefa studenta i doktoranta/Kształcenie w formie zdalnej* (<https://www.dsw.edu.pl/strefa-studenta-i-doktoranta/ksztalcenie-w-formie-zdalnej>) sukcesywnie zamieszczane są instrukcje oraz na filmy instruktażowe, które pomagają studentom, jak i nowym współpracownikom w coraz pełniejszym wykorzystaniu możliwości MS 365 w zajęciach realizowanych w trybie zdalnym synchronicznym. Oprócz tego nieustannie organizowane są spotkania i szkolenia rozwijające kompetencje TIK nauczycieli akademickich i studentów, prowadzone przez pracowników powołanej do życia, na Wydziale Studiów Stosowanych DSW, w roku akademickim 2020/2021 Pracowni Edukacji Zdalnej.

W razie jakichkolwiek problemów, do dyspozycji studentów są nauczyciele akademicy, w tym tutorzy i Dyrektorzy programowi kierunków, pracownicy dziekanatu. Większość spraw formalnych Studenci DWS mogą zrealizować za pośrednictwem systemu USOSWeb, w tym mogą złożyć wnioski o stypendia, zapomogę, zgłosić zapotrzebowanie na wystawienie zaświadczenia dla pracodawcy lub dokonać wyboru modułów wybieralnych. Pomocą w trudnościach technicznych służą pracownicy działu IT, do których można w każdej chwili skierować zgłoszenie mailowe na adres helpdesk@dsw.edu.pl lub za pośrednictwem platformy <https://helpdesk.dsw.edu.pl>.

Uczelnia stara się podnosić komfort studiowania, nie tylko poprzez udostępnienie każdemu Studentowi konta w domenie uczelni oraz uzyskania możliwości korzystania z pakietu programów pakietu MS 365, ale również wprowadzając coraz więcej ułatwień, m.in. takich jak np. ciągła poprawa

jakości kontaktowania się przez systemu obsługowe uczelni, ujednoczenie systemu logowania, jak również poprzez uruchomienie w marcu br. w Bibliotece uczelni księżkomatu.

Dążąc do zapewnienia jak najwyższego komfortu i efektywności studiowania 3 listopada 2020 r. nastąpiła zmiana systemu logowania do systemów uczelni USOSweb oraz APD (Archiwum Prac Dyplomowych). Zmiana służyła ujednoczeniu i uproszczeniu logowania do różnych systemów uczelni, a także pozwoli na prosty dostęp do platformy e-learningowej Moodle, która jest coraz pełniej wykorzystywana w procesie edukacyjnym. Liczymy, że platforma Moodle, stanowiąca system zarządzania treścią, służąca do nauczania i uczenia się pozwoli na lepszą kontrolę i uatrakcyjnienie procesu uczenia. W niedługiej przyszłości służyć będzie także archiwizowaniu dokumentacji zgromadzonej na MS Teams (uczelnia jest w procesie synchronizacji platformy Moodle z programem Teams).

Ponadto 5 marca 2021 r. do dyspozycji czytelników Biblioteki DSW został oddany księżkomat. Urządzenie w dobie pandemii ułatwi czytelnikom korzystanie z bogatego księgozbioru Biblioteki DSW, poprzez wygodne odebranie zamówionych książek, bez względu na godziny otwarcia biblioteki. Również od początku marca b.r. Biblioteka DSW pracuje w najnowszej wersji systemu Prolib Integro. Wiąże się to między innymi z tym, że zbiory dostępne są w nowoczesnej wersji multiwyszukiwarki INTEGRO. Katalog elektroniczny daje możliwość wyszukiwania pełnotekstowego, podpowiadania w zapytaniach treści i składni słów oraz wykorzystywania gotowych filtrów. Dodatkowo, na głównej stronie wyszukiwarki jest dostęp do serwisu „Wolne lektury” i platformy książek elektronicznych „IBUK Libra”.

Jednym z ostatnich usprawnień wprowadzonych w związku z realizacją kształcenia w trybie hybrydowym było także wprowadzenie w Biurze Karier i Praktyk DSW wyrzutni dokumentacji praktyk studenckich, dzięki czemu Studenci i Słuchacze w dogodnym dla siebie terminie mogą je przekazać pracownikom Uczelni.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9.1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach

Publiczny i łatwo dostępny dostęp do informacji o programie studiów zapewniono dzięki stronie DSW, Biuletynowi Informacji Publicznej, a w przypadku studentów dodatkowo poszerzono dostępne informacje o wewnętrznym systemie informatycznym, tj. Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOSweb).

Strona DSW strona skierowana do: kandydatów, studentów, środowiska akademickiego, biznesu i pracodawców oraz mediów odpowiadając treściami na potrzeby wskazanych grup odbiorców. Na stronie internetowej Uczelni (www.dsw.edu.pl) umieszczane są m.in. informacje związane z procesem rekrutacyjnym oraz ważne informacje związane ze studiowaniem, o wydarzeniach bieżących; dodatkowo w Wirtualnym Dziekanacie publikowany jest harmonogram studiów i ważne ogłoszenia (np. konsultacje, terminy egzaminów, inne bieżące ogłoszenia).

Dostęp do informacji w DSW jest zgodny z regulującymi te kwestie aktami prawnymi, z których treścią pracownicy są na bieżąco zapoznawani mailowo, poprzez Intranet oraz podczas szkoleń. Wszystkie uczelniane akty prawne są publikowane w Intranecie DSW, do którego dostęp jest zapewniony przez stronę główną Uczelni. Dodatkowo do najważniejszych dokumentów takich jak

m.in. regulamin studiów, zasady rekrutacji i przyjęć n studia, regulamin świadczeń dla studentów i doktorantów, regulamin zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji, regulamin korzystania z infrastruktury badawczej, programy studiów i regulaminy praktyk studenckich obowiązujące studentów poszczególnych kierunków i poziomów kształcenia, akty prawne i dokumenty dotyczące zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 zapewniamy poprzez BIP Uczelni.

Efekty uczenia się są opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Dolnośląskiej Szkoły Wyższej w części poświęconej „Programom studiów”.

Zasady dyplomowania są także opublikowane na stronie Dolnośląskiej Szkoły Wyższej w zakładce dedykowanej studentom, czyli w „Strefie studenta i doktoranta”, w podzakładce „Dziekanat”, gdzie znajduje się sekcja „Dyplomowanie – dokumenty do pobrania”, a także inne przykładowe wzory dokumentów niezbędne studentom w procesie studiowania („Dokumenty do pobrania”).

Informacja publiczna, która nie została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej Dolnośląskiej Szkoły Wyższej z siedzibą we Wrocławiu, jest udostępniana na wniosek, zgodnie z ustawą z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U.2020 poz. 2176 t.j.). Udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje w sposób i w formie wskazanych we wniosku, chyba że środki techniczne, którymi dysponuje Uczelnia, uniemożliwiają udostępnienie informacji w sposób i w formie określonych we wniosku. W takiej sytuacji Uczelnia powiadamia pisemnie wnioskodawcę o przyczynach braku możliwości udostępnienia informacji zgodnie z wnioskiem i wskazuje, w jaki sposób lub w jakiej formie informacja może być udostępniona niezwłocznie. Udostępnienie informacji publicznej jest bezpłatne. Jeżeli jednak w wyniku udostępnienia informacji publicznej na wniosek Uczelnia będzie musiała ponieść dodatkowe koszty związane ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia informacji w formę wskazaną we wniosku, DSW może pobrać od wnioskodawcy opłatę w wysokości odpowiadającej tym kosztom.

BIP DSW pozwala na dostęp do zasad rekrutacji, regulaminu studiów, programów studiów, założonych efektów uczenia się i najważniejszych aktów prawnych związanych z kształceniem oraz dostępem do informacji publicznej. Ponadto aktualnie Dolnośląska Szkoła Wyższa wdraża nową stronę Biuletynu Informacji Publicznej (BIP), która dostosowana będzie do standardu WCAG 2.1. Wdrożenie planowane jest do 31.05.2022 r. Założeniem projektu jest zwiększenie funkcjonalności i efektywności działania strony BIP. Nowa wersja strony, poprzez zwiększenie responsywności, umożliwi korzystanie z niej na urządzeniach mobilnych. Dostosowanie strony do najnowocześniejszego standardu WCAG 2.1 pozwoli na uzyskanie dostępności OzN do najważniejszych informacji o Uczelni, nie tylko o ofercie edukacyjnej. Aplikacja stowarzyszona USOSweb jest rozszerzeniem systemu USOS i stanowi główny interfejs dla nauczycieli akademickich oraz studentów.

USOSweb pozwala na przeniesienie na płaszczyznę elektroniczną wielu usług, czynności i procedur wykonywanych przez nauczycieli akademickich i studentów, które są związane z organizacją i dokumentacją przebiegu studiów. Niniejsza instrukcja opisuje obecną funkcjonalność systemu. USOSweb ma dużo większe możliwości, które będą stopniowo uruchamiane wraz z pełniejszym wdrożeniem systemu na Uczelni. W chwili obecnej systemu USOSweb pozwala na obsługę następujących czynności:

a) przez pracowników prowadzących zajęcia: sprawdzanie wykazu prowadzonych zajęć, otrzymanie list uczestników grup zajęciowych, eksport danych, wysyłanie wiadomości tekstowych do

uczestników, przechowywanie wyników przeprowadzonych sprawdzianów i przeliczanie ich na oceny końcowe z przedmiotów, wystawianie ocen i zaliczeń, drukowanie i zatwierdzanie protokołów,

b) przez studentów: sprawdzanie uzyskanych ocen i zaliczeń, a także łączenie (podpinanie) zaliczanych przedmiotów z realizowanymi programami studiów, zapisywanie się na zajęcia, rejestracje na moduły kształcenia wybieralnego według jednej z kilku dostępnych metod, uzyskiwanie informacji o płatnościach za usługi edukacyjne, otrzymanej pomocy materialnej itp., komunikowanie się z uczestnikami swoich grup zajęciowych i ich prowadzącymi. Ponadto w USOSweb każdy student może zapoznać się z oferowanymi przedmiotami, wymaganiami dydaktycznymi na poszczególnych kierunkach studiów, strukturą uczelni, a także wyszukać pracowników.

Dodatkowo głównymi kanałami wymiany informacji min. o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach są: Internet (www.dsw.edu.pl), System Wirtualna Uczelnia (<http://harmonogramy.dsw.edu.pl>), system USOSweb (<https://usosweb.dsw.edu.pl>), Microsoft365 (<https://login.microsoftonline.com>), podstrony poszczególnych jednostek, które świadczą usługi dedykowane bezpośrednio kandydatom na studia i studentom, a także gabloty, ulotki/informatory, portale społecznościowe, platforma e-learningowa (MS TEAMS, Moodle), tutorzy, popularyzacja kierunku (np. Targi Pracy i Przedsiębiorczości Week4Work, Akademia Umiejętności, Dni Otwarte Uczelni, Festiwal Nauki itp.).

Wszystkie informacje bieżące, ogłoszenia, wiadomości o aktualizacji poszczególnych elementów zamieszczane są na stronie DSW oraz powiązanych profilach w mediach społecznościowych:

- Facebook: <https://www.facebook.com/DolnoslaskaSzkolaWyzsza>,
- Instagram: https://www.instagram.com/dolnoslaska_szkola_wyzsza/,
- LinkedIn: <https://www.linkedin.com/school/dolno%C5%9Bl%C4%85ska-szko%C5%82a-wy%C5%BCza/>.

Wydarzenia naukowe, kulturalne i rozrywkowe, podobnie jak sukcesy studentów i pracowników są opisywane w aktualnościach na stronach Uczelni i w mediach społecznościowych. Oprócz zamieszczania informacji w sieci wszystkie bieżące komunikaty dla studentów, ogłoszenia i wiadomości są zamieszczane w ogólnodostępnych gablotach, monitorach i na tablicach ogłoszeń. Informacji udzielają także: Dziekanat, Władze Wydziału oraz tutorzy grup.

9.2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie

Wszystkie informacje związane z przyjmowaniem na studia, tokiem studiów, programami studiów oraz ich bieżącą obsługą zamieszczane są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Dolnośląskiej Szkoły Wyższej (<https://bip.wsb.pl/dsw>) oraz witrynie internetowej Uczelni (<https://www.dsw.edu.pl>).

Cyklicznego przeglądu zakresu i sposobu prezentacji informacji przekazywanej w kanałach elektronicznych dokonują osoby funkcyjne i pozostali pracownicy Uczelni, w zakresie podległych im komórek organizacyjnych Wydziału i Uczelni. Osoby te proponują także zmiany w zakresie treści udostępnianych w kanałach informatycznych oraz sposobu ich prezentacji.

Pełnomocnik Rektora ds. studentów i doktorantów z niepełnosprawnością oraz Dział Marketingu dokonały analizy treści strony internetowej pod względem ich dostępności oraz potrzeb różnych grup odbiorców. Obecna strona internetowa Dolnośląskiej Szkoły Wyższej dostosowana jest do standardu WCAG 2.0. (Web Content Accessibility Guidelines).

Uczelnia w styczniu 2022 r. przystąpiła do realizacji dodatkowego nowego projektu pt. *Nowy BIP – dostosowanie do wymogów WCAG 2.1* (dostosowanie treści i layoutu do odbioru dla osób z niepełnosprawnościami). Projekt ma na celu zwiększenie funkcjonalności i efektywności działania strony BIP DSW oraz umożliwienie korzystania z niej na urządzeniach mobilnych (smartfony/tablety), co spowoduje zwiększenie ekspansywności stron BIP dla wszystkich użytkowników. Projekt zostanie zrealizowany w drugim kwartale 2022 roku we współpracy z zewnętrzną firmą specjalizującą się w tym zakresie.

Polityka informacyjna uczelni zakłada, że informacje dla kandydata na studia prezentowane są na stronie Uczelni (wizerunkowo-marketingowej) oraz w BIP DSW, natomiast informacje dla studentów w BIP DSW oraz w USOSweb.

Zmian na stronie DSW, w systemach informatycznych Uczelni oraz w mediach społecznościowych dokonują administratorzy strony Uczelni i administratorzy funpage'a na Facebooku, Instagramie. Zbierane uwagi dotyczą: aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach, ich zgodności z potrzebami odbiorców (tj. kandydatów na studia, studentów, doktorantów, pracowników). Komunikacja między pracownikami i studentami jest również wspierana przez system USOSweb, Microsoft365 oraz Wirtualny Dziekanat. Informacje mogą być, na wniosek studentów, przekazywane także drogą mailową lub telefoniczną, jeśli nie są przedmiotem szczególnej ochrony.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów

DSW dąży do stałego podnoszenia jakości kształcenia i działalności naukowej. Realizacja tego celu jest możliwa dzięki sprawnemu zarządzaniu i spełnieniu krajowych przepisów prawa i regulacji wewnętrznych. Uczelnia realizuje politykę zapewnienia jakości kształcenia poprzez Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia DSW przyjęty Zarządzeniem Rektora 14/2021. System realizowany jest w oparciu o ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, rozporządzenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, uchwały PKA, statut uczelni, wewnętrzne prawo uczelni. System wiąże się bezpośrednio z realizacją misji Uczelni i strategią jej rozwoju. Nawiązuje do dorobku i doświadczenia nauczycieli akademickich, standardów kultury akademickiej, dążenia do ciągłego rozwoju kadry, doskonalenia organizacji kształcenia. Cele systemu obejmują: ciągłe zapewnienie i podnoszenie jakości kształcenia; dążenie do kreowania własnej, niepowtarzalnej tożsamości akademickiej; ustawiczną dbałość o realizację procesu kształcenia i osiąganie zakładanych efektów uczenia się; aktualizowanie i doskonalenie programów studiów I i II stopnia, jednolitych studiów magisterskich oraz programów szkoły doktorskiej, a także sposobów weryfikacji zakładanych efektów uczenia się; dostosowywanie programów studiów do aktualnych potrzeb i potencjału rozwoju społecznego, kulturowego i gospodarczego regionu oraz jego krajowego oraz międzynarodowego otoczenia; wspomaganie rozwoju naukowego, zawodowego i społecznego studentów i doktorantów; włączanie w proces projektowania, doskonalenia i realizacji kształcenia interesariuszy z otoczenia społecznego, gospodarczego i kulturalnego oraz studentów i doktorantów.

W zakresie odpowiedzialności nad kierunkiem kształcenia funkcje organizacyjne i menedżerskie pełni na pierwszym etapie menedżer kierunku, na drugim Dziekan Wydziału Studiów Stosowanych.

Dodatkowo sprawowaniu nadzoru nad kadrami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne na kierunku służą sprawozdania roczne składane przez wykładowców w uczelnianym systemie eNDO, w którym dział DYDAKTYKA pozwala na rozbudowaną sprawozdawczość z działań własnych, np. eksperymentowanie z nowymi metodami pracy dydaktycznej, udział w dodatkowych warsztatach czy kursach doskonalących, zaangażowania w dydaktyczne projekty rozwojowe, wymianę doświadczeń z innymi pracownikami – w tym hospitaacje koleżeńskie, inicjowanie działań na poziomie Kolegium, aktualizowanie kart przedmiotów, czy w zakresie organizacji alternatywnych form weryfikacji efektów uczenia się dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, działaniach aktywizujących podejmowanych w środowisku studenckim. Informacje powyższe są weryfikowane przez menedżera kierunku oraz Dziekana, są podstawą oceny pracowniczej. Lider Kolegium ma możliwość zebrania wskazanych przez pracowników doświadczeń w celu rozwijania najlepszych praktyk dydaktycznych Zespołu oraz całej uczelni.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Na wydziale obowiązuje procedura projektowania i dokumentowania programów studiów na określonym kierunku studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia, jednolitych studiach magisterskich opartych na Polskiej Ramie Kwalifikacji. Wprowadzona została zarządzeniem Zarządzenie nr 13/2021 Dziekana Wydziału Studiów Stosowanych. Ma ona na celu zapewnienie odpowiedniego planowania i dokumentowania koncepcji/programu studiów (ze wskazaniem wzorów wymaganych dokumentów) oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się ustalonych dla kierunków, zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, aktualizację kształcenia w oparciu o wymogi rynku pracy, a także stworzenie rzetelnego źródła informacji na temat kształcenia. Zakłada ona między innymi, że projektując program studiów dla kierunku o profilu ogólnoakademickim uwzględnia się zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, natomiast projektując program studiów dla kierunku o profilu praktycznym uwzględnia się zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, które są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. W dokumencie określono zasady projektowania nowego kierunku oraz nowego modułu kształcenia wybieralnego (specjalnościowego), sposoby opiniowania i zatwierdzania nowego programu, sposoby dokonywania zmian w programie oraz doskonalenia programu studiów. W procedurze określono zakres odpowiedzialności i działania związane z nadzorem nad procesem kształcenia, oceną realizacji zakładanych efektów odbywa się poprzez przegląd modułów składających się na program kształcenia; oceną poprawności dobranych metod weryfikacji efektów uczenia się / sposobów sprawdzania efektów uczenia się odnosi się do oceny dobranych metod nauczania i sposobów sprawdzania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz stopnia ich osiągnięcia w odniesieniu do minimalnych wymagań w tym zakresie. Procedura wskazuje także sposób wycofywania z oferty form edukacyjnych.

10.3. Sposób i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach

Dla każdego kierunku studiów, realizowanego lub przygotowywanego do uruchomienia w ramach Wydziału, Dziekan powołuje na wniosek menedżera kierunku Radę Programową Kierunku, w której skład oprócz pracowników uczelni wchodzi studenci oraz współpracujący z uczelnią interesariusze zewnętrzni. Do zadań Rady Programowej Kierunku należy m.in.: sprawowanie nadzoru

merytorycznego nad realizacją programu studiów; doskonalenie koncepcji kształcenia i programu studiów; występowanie do dziekana wydziału z inicjatywą wprowadzenia zmian do programu studiów danego kierunku; przygotowanie planu rozwoju kierunku uwzględniającego potrzeby studentów i otoczenia społecznego, gospodarczego oraz kulturalnego; opiniowanie tematów prac dyplomowych przedkładanych członkom rad programowych przez promotorów za pośrednictwem menedżera kierunku; prowadzenie monitoringu zakładanych efektów uczenia się dla właściwego kierunku, poziomu i profilu studiów, w szczególności w odniesieniu do zgodności zakładanych efektów uczenia się z aktualnymi potrzebami rynku pracy, aspiracjami studentów, ze standardami i dobrymi praktykami kształcenia ogólniakademickiego lub praktycznego oraz z obowiązującym stanem prawnym; analizowanie dokumentacji potwierdzającej weryfikację efektów uczenia się na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie studiów, w tym w procesie dyplomowania; przygotowanie dla menedżera kierunku wniosków i rekomendacji dotyczących doskonalenia procesu uczenia się, weryfikacji efektów uczenia się; wydawanie opinii w sprawie tworzenia lub likwidacji specjalności na kierunku.

Za opracowanie, monitorowanie oraz doskonalenie programu studiów odpowiada menedżer kierunku. Do jego kompetencji należy nadzór i kierowanie procesem dydaktycznym, weryfikacja i doskonalenie programów we współpracy z zespołem naukowo – dydaktycznym, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentami. Odpowiada on za tworzenie i modyfikację programu, przygotowanie dokumentacji związanej z zatwierdzaniem nowych programów kształcenia; gromadzenie dokumentacji do tych działań; aktualizację i ewidencję przez prowadzących kart przedmiotów realizowanych w kolejnych cyklach kształcenia. W doskonalenie programów zaangażowane są doraźnie lub na stałe tworzone zespoły.

Menedżer kierunku wraz z członkami zespołu opracowują katalog efektów uczenia się, konsultowany z Wydziałową Komisją ds. Oceny Jakości Kształcenia, a następnie prezentowany na posiedzeniu Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia i zatwierdzany przez Senat.

W proces projektowania i doskonalenia programów studiów zaangażowani są studenci, biorąc udział w pracach ciał kolegialnych Uczelni (2 przedstawiciele w Radzie Akademickiej) oraz przedstawiciel w Radzie Programowej Kierunku oraz Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia.

Program studiów zatwierdza Senat. W kartach określone są sposoby przeprowadzania weryfikacji osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się.

10.4. Sposób oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Niezbędnym elementem programu studiów są również karty przedmiotów, opracowywane przez nauczycieli akademickich. Menedżer kierunku sprawdza wykonanie i kompletność kart przedmiotów i decyduje o zatwierdzeniu. Wykładowcy prowadzący zajęcia podają na pierwszym spotkaniu zasady i warunki zaliczenia. Podstawą weryfikacji efektów uczenia się są: zaliczenia i egzaminy z wszystkich form zajęć przewidzianych w planie studiów, zaliczenia praktyk studenckich, praca dyplomowa i egzamin dyplomowy. Prowadzący zajęcia zamieszczają ocenę weryfikacji osiągniętych przez danego studenta efektów uczenia się w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOSweb).

Wykładowcy są zobowiązani udokumentować proces weryfikacji efektów uczenia się w teczkach prowadzonych przedmiotów. Do teczek trafiają próbki prac pisemnych, wyniki egzaminów

i kolokwiów, zestawy pytań do zaliczenia, projekty, na podstawie których dokonano oceny osiągnięcia efektów uczenia się.

Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych przedmiotów zawarte są w kartach przedmiotów. Stanowią one dla Rady Programowej Kierunku źródło do oceny adekwatności stosowanych metod i kryteriów oceniania do zakładanych efektów uczenia się. Weryfikacja osiąganych efektów odbywa się również na podstawie przeglądu przez Radę Programową Kierunku teczek przedmiotów oraz prac dyplomowych/projektowych, protokołów z egzaminów dyplomowych/projektowych oraz recenzji prac dyplomowych/projektowych i protokołów z egzaminów dyplomowych. Na Wydziale Studiów Stosowanych przyjęto Zarządzeniem nr 2/2022 Dziekana Wydziału Studiów Stosowanych Dolnośląskiej Szkoły Wyższej z siedzibą we Wrocławiu z dnia 11 stycznia 2022 r. zasady monitorowania jakości prac dyplomowych/projektowych i rzetelności ich oceniania oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych. Pozwoli ona na coroczny przegląd losowo wybranych prac dyplomowych/projektowych dopuszczonych do egzaminu dyplomowego w poprzednim roku. Przeglądu dokonuje komisja wyłoniona z Rady Programowej Kierunku. Wnioski z przeglądu omawiane będą na zebraniach pracowników prowadzących zajęcia na kierunku.

Przydatność efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji oceniana jest przez absolwentów w ankietach badających losy absolwentów, przeprowadzanych przez Biuro Karier i Praktyk oraz na zlecenie DSW przez Centrum Rozwoju Szkół Wyższych TEB Akademia Sp. z o. o. Raport z badania omawiany jest na spotkaniach: pracowników Wydziału, Menedżerów Kierunku, Uczelnianego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia. Wyniki badania służą także Radom Programowym Kierunków w doskonaleniu programów studiów.

Losy studentów są monitorowane przez Biuro Karier i Praktyk, a wnioski przekazywane do wydziału w celu analizy.

Ocena skuteczności przyjętych rozwiązań organizacyjnych następuje poprzez:

1. Analizę wyników ankiet ewaluacji studenckiej. Ankiety oceny kadry dydaktycznej wypełniane przez studentów na koniec każdego semestru. W arkuszu ewaluacyjnym studenci oceniają program przedmiotu, jego praktyczność, stopień realizacji założonych efektów uczenia się, możliwości konsultacji z prowadzącym. Dodatkowo w pytaniach otwartych proszeni się o wskazanie treści, o które warto wzbogacić przedmiot lub co ich zdaniem może zostać ograniczone. Ankieta ewaluacyjna prowadzona jest Zarządzeniem nr 7/2021 Dziekana WSS, zaś procedury przeprowadzania ewaluacji procesu kształcenia określona jest w zarządzeniu nr 20/2020 Dziekana WSS.

2. Hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzone przez dziekana, prodziekanów lub osoby wskazane przez Wydziałową Komisję ds. Oceny Jakości Kształcenia. Procedurę hospitacji zajęć prowadzonych przez nauczycieli i doktorantów szczegółowo określa Zarządzenie nr 16/2020 Dziekana WSS. Hospitacje mogą mieć charakter planowany lub pozaplanowy. Hospitacje pozaplanowe mogą zostać przeprowadzone na wniosek Rektora, Dziekana, Prodziekana ds. kształcenia, Prodziekana ds. studentów i współpracy z otoczeniem, menedżera kierunku, Kierownika Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Kierownika Pracowni Kształcenia Językowego lub gdy do Dziekana wpłynie formalne zgłoszenie studentów o nieprawidłowościach podczas zajęć dydaktycznych, a także gdy hospitacje nie zostały przeprowadzone z uwagi na brak realizacji zajęć dydaktycznych zgodnie z planem zajęć.

3. Badanie Atrybutów Marki przeprowadzane wśród studentów raz w roku pod koniec każdego roku akademickiego (na przełomie kwietnia i maja). Zakres przedmiotowy badania obejmuje

wszystkie aspekty funkcjonowania uczelni, począwszy od oceny procesu dydaktycznego (oferta programowa, zajęcia i wykładowcy, e-learning, organizacja studiów), obsługi administracyjnej, infrastruktury, życia studenckiego, współpracy międzynarodowej a skończywszy na badaniu rekomendacji studiów. Z wynikami badań zapoznawani są kierownicy jednostek uczelni oraz menedżerowie kierunków.

Bieżące monitorowanie programu kierunku studiów jest realizowane poprzez m.in.: zgłaszanie uwag i propozycji przez studentów do wykładowców prowadzących zajęcia, menedżera kierunku lub dziekana/prodziekana ustnie, podczas konsultacji lub mailowo w czasie ich cotygodniowych dyżurów oraz analizę wyników ewaluacji wszystkich zajęć każdego semestru. Każdy wykładowca otrzymuje wyniki ewaluacji swoich przedmiotów w semestrze.

Menedżer Kierunku i Dziekan otrzymują wyniki ewaluacji wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w danym semestrze. Na podstawie analizy wyników dziekan może zlecić menedżerowi kierunku przeprowadzenie działań naprawczych takich jak: 1. Rozmowa wyjaśniająca z nauczycielem akademickim; 2. Hospitacje zajęć (planowe i pozaplanowe). Dziekan również może sam przeprowadzić taką rozmowę z nauczycielem wskazując mu zakres działań doskonalących lub w razie konieczności może podjąć decyzję o odsunięciu nauczyciela akademickiego od prowadzenia zajęć. W przypadku naruszenia regulaminu pracy czy nieetycznych zachowań sprawa kierowana jest do Uczelnianej Komisji ds. Dyscyplinarnych.

Monitoring okresowy programu dokonywany jest przede wszystkim przez Radę Programową Kierunku poprzez co semestralne spotkania, dyskusję o osiągniętych efektach uczenia się, sposobach ich raportowania i weryfikacji, przegląd kart przedmiotów i teczek przedmiotowych, dyskusję nt. dostosowania oferty programowej do zapotrzebowania studentów i rynku.

Wniosek o dokonanie zmian w programie studiów, w tym m.in. propozycje stworzenia nowego modułu przedmiotów wybieralnych, nowego modułu/przedmiotu, zmiany w kolejności realizowanych przedmiotów, zmiany sposobu weryfikacji efektów uczenia się itd. może zgłaszać każdy pracownik zatrudniony na stanowisku badawczym, badawczo-dydaktycznym, dydaktycznym, współpracownicy zewnętrzni prowadzący zajęcia na danym kierunku, a także członkowie Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia, działających w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w DSW.

Proponowane zmiany są zgłaszane menedżerowi kierunku lub Radzie Programowej Kierunku, a po ich akceptacji przedstawiane Radzie Uczelnianej ds. Jakości Kształcenia. Pozytywna opinia Rady pozwala na przedłożenie zmian lub nowego programu studiów Senatowi wraz z opinią Samorządu Studenckiego. Uchwała Senatu pozwala na wprowadzenie proponowanych zmian do programu studiów, który obowiązuje od kolejnego roku akademickiego.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Rada Programowa Kierunku składa się z pracowników danego kierunku i uczelnianych opiekunów praktyk oraz przedstawicieli studentów oraz właściwych interesariuszy zewnętrznych weryfikuje napływające propozycje doskonalenia efektów uczenia się od studentów, wykładowców, przedstawicieli pracodawców i absolwentów. Wnioski te służą jako podstawa do działań powołanej na Wydziale Studiów Stosowanych Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia. Jest ona elementem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia DSW. Do kompetencji Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia należy kreowanie polityki zapewniania jakości kształcenia zgodnej z wytycznymi zewnętrznymi, własnym potencjałem i potrzebami. Komisja ta

przedkłada Uczelnianej Radzie ds. jakości kształcenia raport wydziału na koniec roku akademickiego dotyczący oceny efektów uczenia się, który pozwoli zapewnić doskonalenie programu studiów (zgodnie z wymaganiami rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów).

Interesariusze zewnętrzni są zapraszani na posiedzenia Rady Programowej Kierunku, Wydziałowej Komisji ds. oceny jakości kształcenia i Uczelnianej Rady ds. jakości kształcenia. Ponadto wszyscy studenci wyrażają swoje opinie w ramach procesu ankietyzacji w systemie USOSweb oraz w ramach prowadzonych w DSW innych ankietowych Badań Atrybutów Marki (BAM). Studenci mogą wskazywać na treści programowe, które chcieliby wprowadzić do procesu kształcenia i zwrócić uwagę na nowe trendy występujące na rynku pracy. Interesariusze zewnętrzni mogą brać bezpośredni udział w procesie tworzenia, proponować dokonywanie zmian wszelkich elementów związanych z aktualizacją programu studiów. Ponadto interesariusze współpracują w zakresie realizacji badań naukowych i wykorzystywania ich wyników w procesie dydaktycznym, a także w obszarze praktyk zawodowych oraz realizacji prac dyplomowych. DSW ma podpisanych szereg umów o współpracy w wymienionych obszarach z wieloma instytucjami w regionie Dolnego Śląska.

Przyjęty system weryfikacji pozwala w sposób przejrzysty i efektywny dostosować ofertę kształcenia do potrzeb rynkowych.

Należy zwrócić uwagę na istotny w uczelni instytucjonalny i interdyscyplinarny efekt synergii w zakresie doskonalenia i monitorowania procesu kształcenia. W DSW odbywają się otwarte dla wszystkich nauczycieli seminaria, koordynowane przez przedstawicieli Uczelnianego Zespołu ds. innowacyjnych metod dydaktycznych i Akademii Umiejętności, którego członkami są pracownicy kierunku. Seminarium zorganizowane w listopadzie 2019 r. dotyczyło nowoczesnych metod dydaktycznych stosowanych na uczelniach TOP-100 Listy Szanghajskiej, zaś seminarium online z lipca 2020 r. poświęcone było interdyscyplinarnej wymianie doświadczeń i dobrych praktyk zarówno wśród pracowników DSW, jak i wykładowców prowadzących zajęcia na zlecenie.

Wiosną 2021 r. zrealizowano także Forum Metodyczne Uczelni Wyższych w formie zdalnej

W ramach doskonalenia oferty dydaktycznej pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku wraz z menedżerem kierunku, podejmują inicjatywy opracowania nowych specjalności wynikających z powyżej opisanych procesów. Weryfikacja i uzyskanie opinii wobec pomysłów koordynowane jest przez menedżera kierunku w ramach procesów wewnętrznego opiniowania na Uczelni.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> - program studiów dostosowany do potrzeb zmieniającego się rynku pracy - zajęcia prowadzone przez osoby czynne zawodowo w obszarze pedagogiki specjalnej oraz posiadające bogate doświadczenie praktyczne - wysoki poziom kadry naukowo-dydaktycznej, dla 100% kadry DSW jest podstawowym miejscem pracy - opieka tutorska na kierunku oraz nowoczesny system wsparcia studentów, w tym z niepełnosprawnością – elektroniczny dziekanat (wraz z elektronicznym systemem rejestracji prac) 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak odpowiedniej dynamiki rozwoju młodszej kadry naukowo-dydaktycznej kierunku - utrzymująca się od dawna przewaga studentów niestacjonarnych, zaangażowanych zawodowo, utrudniająca próby włączania ich w innowacyjne, niestandardowe działania oferowane w programie studiów (autorskie projekty, współpraca w badaniach naukowych nauczycieli akademickich, wyjazdy na semestralne pobyty w uczelniach partnerskich w ramach programu Erasmus+, współautorstwo artykułów naukowych)
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <p>Nie dotyczy z uwagi na ograniczenie prawne dalszego kształcenia studentów na studiach drugiego stopnia na kierunku <i>pedagogika specjalna</i></p>	<p>Zagrożenia</p> <p>Nie dotyczy z uwagi na ograniczenie prawne dalszego kształcenia studentów na studiach drugiego stopnia na kierunku <i>pedagogika specjalna</i></p>

(Pieczęć uczelni)

DOLNOŚLĄSKA SZKOŁA WYŻSZA
WYDZIAŁ STUDIÓW STOSOWANYCH
53-609 Wrocław, ul. Świrzągomska 55
Tel. 71 356 15 00

Dolnośląska Szkoła Wyższa
Wydział Studiów Stosowanych
DZIEKAN
dr Joanna Minta, prof. DSW

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

Wrocław, 16 marca 2022 r.

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 17. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	studia niestacjonarne			
		18/19	19/20	20/21	21/22
II stopnia	I	160	206	229	341
	II	272	188	215	266
Razem:		432	394	444	607

Tabela 18. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
II stopnia	18/19	233	262
	19/20	172	180
	20/21	216	832
	21/22	234	-
Razem:		855	1274

Tabela 19. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin		
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne ścieżka polska	studia niestacjonarne ścieżka czeska
Liczba semestrów konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry	4 semestry	4 semestry
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	120	120	120
łącznie liczba godzin zajęć	1539	825	1138
łącznie liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	60,6	27	45,2
łącznie liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne	11,5	11,5	11,5
łącznie liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych - w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki społeczne	116,5	116,5	116,5
łącznie liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	48	48	51
łącznie liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	9	9	16
Wymiar praktyk zawodowych	134	134	300

W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:			
Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów / łączna liczba godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	1539/160	825/160	1138/160

Tabela 20. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

a) Moduł kształcenia wybieralnego: Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną z terapią autyzmu

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Moduły kształcenia podstawowego Antropologia kulturowa Współczesne koncepcje filozofii i etyki Współczesne problemy socjologii Współczesne problemy psychologii Doktryny pedagogiczne Metodologia badań społecznych	Wykłady ćwiczenia	270/126	16
Moduły kształcenia kierunkowego Komunikacja społeczna z elementami treningu interpersonalnego Współczesne problemy pedagogiki specjalnej Pedeutologia Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK) Prawo oświatowe i prawa dziecka Andragogika Psychoprofilaktyka stresu i wypalenia zawodowego	Wykłady ćwiczenia	330/132	15
Moduły przygotowania pracy dyplomowej Analiza tekstów naukowych i elementy logiki Warsztat pracy naukowej Seminarium magisterskie 1 Seminarium magisterskie 2 Seminarium magisterskie 3 Metody i techniki badań pedagogicznych 1 Metody i techniki badań pedagogicznych 2	Ćwiczenia seminarium	240/105	27
Moduły kształcenia specjalnościowego Problemy diagnozy i konstruowania programów terapeutycznych Podstawy integracji sensomotorycznej Metody terapii osób z NI i ASZ Teoretyczne i metodyczne podstawy pracy z rodziną Edukacja i rehabilitacja osób z autystycznego spektrum zaburzeń Poradnictwo rehabilitacyjne Problemy seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową Komunikacja alternatywna i wspomagająca	Wykłady ćwiczenia	345/138	11
Moduły praktyk specjalnościowych Praktyka pedagogiczna 1	Praktyki	134	9

Praktyka pedagogiczna 2			
Praktyka pedagogiczna 3			
Razem:		1319/635	78

b) Moduł kształcenia wybieralnego: Pedagogika resocjalizacyjna z interwencją kryzysową

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Moduły kształcenia podstawowego Antropologia kulturowa Współczesne koncepcje filozofii i etyki Współczesne problemy socjologii Współczesne problemy psychologii Doktryny pedagogiczne Metodologia badań społecznych	Wykłady ćwiczenia	270/126	16
Moduły kształcenia kierunkowego Komunikacja społeczna z elementami treningu interpersonalnego Współczesne problemy pedagogiki specjalnej Pedeutologia Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK) Prawo oświatowe i prawa dziecka Andragogika Psychoprofilaktyka stresu i wypalenia zawodowego	Wykłady ćwiczenia	330/132	15
Moduły przygotowania pracy dyplomowej Analiza tekstów naukowych i elementy logiki Warsztat pracy naukowej Seminarium magisterskie 1 Seminarium magisterskie 2 Seminarium magisterskie 3 Metody i techniki badań pedagogicznych 1 Metody i techniki badań pedagogicznych 2	Ćwiczenia seminarium	240/105	27
Moduły kształcenia specjalnościowego Współczesne koncepcje resocjalizacji Diagnostyka i terapia resocjalizacyjna Readaptacja społeczna i pomoc postpenitencjarna Praca socjalna i asystentura rodzin Prawne podstawy resocjalizacji i interwencji kryzysowej Kryminologia z elementami wiktymologii i suicydologii Psychopatologia z elementami psychiatrii Koncepcje i metody terapii uzależnień	Wykłady ćwiczenia	345/138	11
Moduły praktyk specjalnościowych Praktyka pedagogiczna 1 Praktyka pedagogiczna 2 Praktyka pedagogiczna 3	Praktyki	134	9
Razem:		1319/635	78

c) Moduł kształcenia wybieralnego: Terapia zajęciowa z psychomotoryką

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Moduły kształcenia podstawowego Antropologia kulturowa Współczesne koncepcje filozofii i etyki Współczesne problemy socjologii	Wykłady ćwiczenia	270/126	16

Współczesne problemy psychologii Doktryny pedagogiczne Metodologia badań społecznych			
Moduły kształcenia kierunkowego Komunikacja społeczna z elementami treningu interpersonalnego Współczesne problemy pedagogiki specjalnej Pedeutologia Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK) Prawo oświatowe i prawa dziecka Andragogika Psychoprofilaktyka stresu i wypalenia zawodowego	Wykłady ćwiczenia	330/132	15
Moduły przygotowania pracy dyplomowej Analiza tekstów naukowych i elementy logiki Warsztat pracy naukowej Seminarium magisterskie 1 Seminarium magisterskie 2 Seminarium magisterskie 3 Metody i techniki badań pedagogicznych 1 Metody i techniki badań pedagogicznych 2	Ćwiczenia seminarium	240/105	27
Moduły kształcenia specjalnościowego Terapia zajęciowa we wspomaganie rozwoju człowieka Podstawy integracji sensomotorycznej Psychomotoryka w terapii zajęciowej Warsztat pracy terapeuty zajęciowego Diagnoza w terapii zajęciowej i psychomotoryce Psychomotoryka w geragogice Problemy seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową Terapia zajęciowa w zinstytucjonalizowanym systemie opieki nad pacjentem	Wykłady ćwiczenia	345/138	11
Moduły praktyk specjalnościowych Praktyka pedagogiczna 1 Praktyka pedagogiczna 2 Praktyka pedagogiczna 3	Praktyki	134	9
Razem:		1319/635	78

d) Moduł kształcenia wybieralnego: Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka z psychomotoryką

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Moduły kształcenia podstawowego Antropologia kulturowa Współczesne koncepcje filozofii i etyki Współczesne problemy socjologii Współczesne problemy psychologii Doktryny pedagogiczne Metodologia badań społecznych	Wykłady ćwiczenia	270/126	16
Moduły kształcenia kierunkowego Komunikacja społeczna z elementami treningu interpersonalnego Współczesne problemy pedagogiki specjalnej Pedeutologia	Wykłady ćwiczenia	330/132	15

Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK) Prawo oświatowe i prawa dziecka Andragogika Psychoprofilaktyka stresu i wypalenia zawodowego			
Moduły przygotowania pracy dyplomowej Analiza tekstów naukowych i elementy logiki Warsztat pracy naukowej Seminarium magisterskie 1 Seminarium magisterskie 2 Seminarium magisterskie 3 Metody i techniki badań pedagogicznych 1 Metody i techniki badań pedagogicznych 2	Ćwiczenia seminarium	240/105	27
Moduły kształcenia specjalnościowego Psychopatologia małego dziecka Podstawy neurologii i neuropatologii Wczesna diagnoza rozwoju dziecka zagrożonego niepełnosprawnością Elementy diagnozy psychomotorycznej Wczesna diagnoza i terapia logopedyczna Metody terapii małego dziecka Poradnictwo i praca z rodziną Psychomotoryczne wspomaganie rozwoju dziecka	Wykłady ćwiczenia	345/138	11
Moduły praktyk specjalnościowych Praktyka pedagogiczna 1 Praktyka pedagogiczna 2 Praktyka pedagogiczna 3	Praktyki	134	9
Razem:		1319/635	78

e) Moduł kształcenia wybieralnego: *Pedagogika specjalna dzieci z niepełnosprawnościami oraz edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna/Speciální pedagogika pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami a pedagogika předškolního věku a učitelství pro I. stupeň základních škol*

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Moduły kształcenia podstawowego	Wykłady ćwiczenia	84	10
Moduły kształcenia kierunkowego	Wykłady ćwiczenia	282	23
Moduły przygotowania pracy dyplomowej	Ćwiczenia seminarium	60	13
Moduły kształcenia specjalnościowego	Wykłady ćwiczenia	222	16
Moduły praktyk kierunkowych i specjalnościowych	Praktyki	300	16
Razem:		948	78

Tabela 21. Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela

a) Moduł kształcenia wybieralnego: Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną z terapią autyzmu

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Współczesne problemy psychologii	Wykłady/ćwiczenia	45/24	4
Doktryny pedagogiczne	Wykłady/ćwiczenia	45/24	4
Współczesne problemy pedagogiki specjalnej	Wykłady/ćwiczenia	45/21	5
Pedeutologia	Wykłady/ćwiczenia	60/24	3
Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK)	Ćwiczenia	30/12	2
Problemy diagnozy i konstruowania programów terapeutycznych	Wykłady/ćwiczenia	45/18	5
Edukacja i rehabilitacja osób z autystycznego spektrum zaburzeń	Wykłady/ćwiczenia	45/18	4
Praktyka pedagogiczna 1	praktyka	46	3
Praktyka pedagogiczna 2	praktyka	44	3
Praktyka pedagogiczna 3	praktyka	44	3
Razem:		449/275	36

b) Moduł kształcenia wybieralnego: Pedagogika resocjalizacyjna z interwencją kryzysową

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Współczesne problemy psychologii	Wykłady/ćwiczenia	45/24	4
Doktryny pedagogiczne	Wykłady/ćwiczenia	45/24	4
Współczesne problemy pedagogiki specjalnej	Wykłady/ćwiczenia	45/21	5
Pedeutologia	Wykłady/ćwiczenia	60/24	3
Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK)	Ćwiczenia	30/12	2
Diagnostyka i terapia resocjalizacyjna	Wykłady/ćwiczenia	45/24	4
Praktyka pedagogiczna 1	praktyka	46	3
Praktyka pedagogiczna 2	praktyka	44	3
Praktyka pedagogiczna 3	praktyka	44	3
Razem:		404/263	31

c) Moduł kształcenia wybieralnego: Terapia zajęciowa z psychomotoryką

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Współczesne problemy psychologii	Wykłady/ćwiczenia	45/24	4
Doktryny pedagogiczne	Wykłady/ćwiczenia	45/24	4
Współczesne problemy pedagogiki specjalnej	Wykłady/ćwiczenia	45/21	5
Pedeutologia	Wykłady/ćwiczenia	60/24	3
Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK)	Ćwiczenia	30/12	2
Praktyka pedagogiczna 1	praktyka	46	3
Praktyka pedagogiczna 2	praktyka	44	3
Praktyka pedagogiczna 3	praktyka	44	3
Razem:		359/239	27

d) Moduł kształcenia wybieralnego: Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka z psychomotoryką

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Współczesne problemy psychologii	Wykłady/ćwiczenia	45/24	4
Doktryny pedagogiczne	Wykłady/ćwiczenia	45/24	4
Współczesne problemy pedagogiki specjalnej	Wykłady/ćwiczenia	45/21	5
Pedeutologia	Wykłady/ćwiczenia	60/24	3
Nowe technologie w pracy pedagoga specjalnego (TIK)	Ćwiczenia	30/12	2
Praktyka pedagogiczna 1	praktyka	46	3
Praktyka pedagogiczna 2	praktyka	44	3
Praktyka pedagogiczna 3	praktyka	44	3
Razem:		359/239	27

e) Moduł kształcenia wybieralnego: *Pedagogika specjalna dzieci z niepełnosprawnościami oraz edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna/Speciální pedagogika pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami a pedagogika předškolního věku a učitelství pro I. stupeň základních škol*

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Aktualne problemy współczesnej pedagogiki <i>Aktuální problémy současné pedagogiky</i>	Wykłady/ćwiczenia	18	3
Filozofia wychowania <i>Filozofie výchovy</i>	Wykłady/ćwiczenia	12	3
Psychologia wychowania <i>Pedagogická psychologie</i>	Wykłady/ćwiczenia	18	3
Psychologia rozwoju dzieci i młodzieży <i>Vývojová psychologie</i>	Wykłady/ćwiczenia	18	3
Psychologia kliniczna <i>Klinická psychologie</i>	Wykłady/ćwiczenia	18	2
Pedagogika specjalna <i>Speciální pedagogika</i>	Wykłady/ćwiczenia	24	3
Diagnostyka w pedagogice specjalnej <i>Speciálně pedagogická diagnostika a poradenství</i>	Wykłady/ćwiczenia	18	3
Edukacja i rehabilitacja dzieci z niepełnosprawnością intelektualną <i>Psychopedie</i>	Wykłady/ćwiczenia	24	3

Tyflopedagogika dla nauczycieli <i>Tyflopédie pro učitele</i>	Wykłady/ćwiczenia	12	1,5
Surdopedagogika dla nauczycieli <i>Surdopedie pro učitele</i>	Wykłady/ćwiczenia	12	3
Pedagogika lecznicza dla nauczycieli <i>Somatopedie pro učitele</i>	Wykłady/ćwiczenia	12	1,5
Metodyka pracy korekcyjno-kompensacyjnej <i>Metodika práce s žáky s poruchami učení</i>	Wykłady/ćwiczenia	12	3
Psychoterapia i techniki psychoterapeutyczne dla nauczycieli <i>Psychoterapie, Základy psychoterapeutických technik pro učitele</i>	Wykłady/ćwiczenia	12	3
Metody socjoterapeutyczne dla nauczycieli <i>Metody rozvoje sociálních dovedností pro učitele</i>	Wykłady/ćwiczenia	12	3
Logopedia dla nauczycieli <i>Logopedie pro učitele</i>	Wykłady/ćwiczenia	12	1,5
Media i nowe technologie w edukacji i rehabilitacji <i>Média a nové technologie ve vzdělávání a rehabilitaci</i>	Wykłady/ćwiczenia	12	1,5
Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna <i>Pedagogika předškolního věku a učitelství pro I. stupeň základních škol</i>	Wykłady/ćwiczenia	24	2
Metodyka nauczania dzieci z dysfunkcją wzroku Metodyka výchovně vzdělávacího procesu dětí a žáků se zrakovým postižením	Wykłady/ćwiczenia	12	1,5
Metodyka nauczania dzieci z dysfunkcją słuchu Metodyka výchovně vzdělávacího procesu dětí a žáků se sluchovým postižením	Wykłady/ćwiczenia	12	1,5
Praktyka obserwacyjna w szkole/Praktyka obserwacyjna nauczycielska <i>Pasivní praxe ve škole / Učitelská pasivní praxe</i>	Praktyka	36	2
Praktyka obserwacyjno-asystencka w przedszkolu <i>Pasivní a asistentská praxe v mateřské škole</i>	Praktyka	64	3
Praktyka asystencko-zadaniowa w szkole <i>Asistentská úkolová praxe ve škole</i>	Praktyka	64	3
Metodyka edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej <i>Metodika předškolní výchovy a výuky na I. stupni základních škol</i>	Wykłady/ćwiczenia	12	1,5
Metodyka nauczania dzieci z lekką niepełnosprawnością - I i II etap edukacji <i>Metodyka výchovně vzdělávacího procesu dětí a žáků s lehkým mentálním postižením - předškolní a I. stupeň základních škol</i>		12	1,5
Metodyka nauczania dzieci z lekką niepełnosprawnością - III i IV etap edukacji <i>Metodyka výchovně vzdělávacího procesu žáků a studentů s lehkým mentálním postižením - II. stupeň základních škol a středních škol</i>		12	1,5
Metodyka nauczania i wychowania dzieci z głębszą niepełnosprawnością intelektualną <i>Metodyka výchovně vzdělávacího procesu dětí a žáků s těžkým a hlubokým mentálním postižením</i>		12	1,5
Konstruowanie indywidualnych programów nauczania z metodyką <i>Metodyka tvorby individuálního vzdělávacího plánu</i>		12	1,5
Edukacja językowa z metodyką/Język czeski z dydaktyką specjalną <i>Metodyka jazykové výchovy - český jazyk se speciální didaktikou</i>		18	2
Literatura dla młodzieży z dydaktyką specjalną <i>Literatura pro děti a mládež se speciální didaktikou</i>		12	1,5
Dydaktyka czytania i pisania <i>Didaktika čtení a psaní</i>		12	1,5

Edukacja matematyczna z metodyką 1 <i>Matematika s didaktikou I</i>		12	2
Edukacja matematyczna z metodyką 2 <i>Matematika s didaktikou II</i>		12	1,5
Wychowanie praktyczne z metodyką <i>Pracovní výchova s metodikou</i>		12	1,5
Edukacja środowiskowa z metodyką <i>Základy přírodních věd s didaktikou</i>		12	1,5
Edukacja artystyczna z metodyką <i>Výtvarná výchova s didaktikou</i>		12	1,5
Metodyka wychowania fizycznego i edukacji zdrowotnej <i>Metodika tělesné a zdravotní výchovy</i>	Wykłady/ćwiczenia	12	1
Metodyka prowadzenia zajęć komputerowych <i>Metodika výuky práce s počítačem</i>	Wykłady/ćwiczenia	12	1
Praktyka opiekuńczo-wychowawcza specjalna 1 <i>Praxe péče a výchova - speciální 1</i>	Praktyka	34	2
Praktyka opiekuńczo-wychowawcza specjalna 2 <i>Praxe péče a výchova - speciální 2</i>	Praktyka	34	2
Praktyka nauczycielska - specjalna I i II etap edukacji <i>Učitelská praxe - speciální - předškolní a I. stupeň základních škol</i>	Praktyka	34	2
Praktyka nauczycielska - specjalna III i IV etap edukacji <i>Učitelská praxe - speciální - II. stupeň základních škol a středních škol</i>	Praktyka	34	2
Razem:		750	84,5

Tabela 22. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Warsztaty kompetencji językowych 1	ćwiczenia	3	stacjonarne, niestacjonarne	język angielski, niemiecki	wszyscy studenci kierunku
Warsztaty kompetencji językowych 2	ćwiczenia	4	stacjonarne, niestacjonarne	język angielski, niemiecki	wszyscy studenci kierunku
Wszystkie zajęcia w języku obcym	wykłady, ćwiczenia	1,2,3,4	niestacjonarne	język czeski	325

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Załącznik 2.1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).

Załącznik 2.2. Obsada zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.

Załącznik 2.3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.

Załącznik 2.4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia

Załącznik 2.5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku

Załącznik 2.6. Informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.

Załącznik 2.7. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:

Załącznik 2.8. Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności wskazanych w zaleceniach o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę oraz przedstawienie i ocena skutków tych działań.

Załącznik 2.9. Informacja o konferencjach naukowych kadry kierunku

Załącznik 2.10. Informacja o publikacjach naukowych kadry kierunku

Dolnośląska Szkoła Wyższa

